

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.9.2017 г.
C(2017) 6389 final

ИЗВЕСТИЕ НА КОМИСИЯТА

от 28.9.2017 година

**НАРЪЧНИК ЗА ИЗДАВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКА ЗАПОВЕД ЗА
АРЕСТ**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	6
ПРЕДГОВОР	10
ВЪВЕДЕНИЕ	11
1. Преглед на европейската заповед за арест (ЕЗА).....	11
1.1. Контекст на ЕЗА.....	11
1.2. Определение и основни характеристики на ЕЗА	11
1.3. Формуляр за ЕЗА.....	14
ЧАСТ I: ИЗДАВАНЕ НА ЕЗА.....	15
2. Изисквания за издаване на ЕЗА	15
2.1. Обхват на ЕЗА	15
2.1.1. Наказателно преследване	15
2.1.2. Изпълнение на присъда или мярка, изискваща задържане	16
2.1.3. Изискване за подлежащо на изпълнение съдебно решение.....	17
2.2. Списъкът с 32 престъпления, които дават основание за предаване без проверка за двойна наказуемост	18
2.3. Акцесорни престъпления.....	18
2.4. Пропорционалност	19
2.5. Други налични мерки съгласно правните инструменти на Съюза за съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси	20
2.5.1. Европейска заповед за разследване (ЕЗР).....	21
2.5.2. Трансфер на затворници	22
2.5.3. Европейска заповед за надзор (ЕЗН).....	23
2.5.4. Трансфер на решения за пробация и алтернативни санкции.....	24
2.5.5. Финансови санкции.....	25
2.5.6. Трансфер на наказателното производство	25
2.6. Специално правило— евентуално наказателно преследване за други престъпления	25
3. Процедура за издаване на ЕЗА.....	27
3.1. Други висящи наказателни производства и ЕЗА по отношение на същото лице.....	27
3.1.1. В издаващата държава-членка	27

3.1.2.	В друга държава-членка	28
3.2.	Попълване на формуляра за ЕЗА	29
3.2.1.	Информация, която винаги е необходима	29
3.2.2.	Полезна допълнителна информация от издаващия съдебен орган	29
3.3.	Предаване на ЕЗА.....	30
3.3.1.	Когато местонахождението на издирваното лице не е известно.....	30
3.3.2.	Когато местонахождението на издирваното лице е известно.....	31
3.3.3.	Предаване на ЕЗА на държави-членки, които не използват ШИС	32
3.4.	Превод на ЕЗА	32
3.5.	След задържане на издирваното лице: сътрудничество и комуникация с компетентните органи на изпълняващата държава-членка.....	33
ЧАСТ II: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕЗА		34
4.	Процедура за изпълнение на ЕЗА.....	34
4.1.	Срокове за вземане на решение относно изпълнението на ЕЗА	34
4.2.	Срокове за предаване на издирваното лице (след вземане на решение относно изпълнението на ЕЗА).....	35
4.3.	Превод на ЕЗА	35
4.4.	Комуникация между компетентните съдебни органи на държавите-членки <i>преди</i> решението за предаване	36
4.4.1.	Кога да се осъществява комуникация	36
4.4.2.	Как да се осъществява комуникация	37
4.5.	Задължение на изпълняващия орган да информира издаващия съдебен орган <i>след</i> вземането на решение за предаване.....	39
4.5.1.	Информация относно решението за предаване	39
4.5.2.	Информация относно срока на задържане.....	40
4.6.	Задържане на издирваното лице в изпълняващата държава-членка	41
5.	Решение за предаване	42
5.1.	Общо задължение за изпълнение на ЕЗА	42
5.2.	Списъкът с 32 престъпления, които дават основание за предаване без проверка за двойна наказуемост	42
5.3.	Акцесорни престъпления.....	43
5.4.	Основания за неизпълнение (отказ)	43
5.4.1.	Основания, при които не се допуска изпълнение	44

5.4.2.	Основания, при които може да бъде отказано изпълнение.....	45
5.5.	Задочни съдебни процеси.....	48
5.6.	Съображения на изпълняващия съдебен орган във връзка с основните права	50
5.7.	Пропорционалност — ролята на изпълняващата държава-членка.....	52
5.8.	Гаранции, които трябва да бъдат дадени от издаващата държава-членка	53
5.8.1.	Преразглеждане на присъда за доживотен затвор	54
5.8.2.	Връщане на граждани и пребиваващи	54
5.9.	Отлагане или временно предаване	55
5.9.1.	Сериозни причини от хуманитарно естество	55
5.9.2.	Неприключило наказателно производство или изпълнение на наказание лишаване от свобода	55
5.9.3.	Временно предаване вместо отлагане	56
5.9.4.	Отлагане на изпълнението на ЕЗА поради установяване на реална опасност от нечовешко или унижително отношение към издирваното лице.....	56
5.10.	Множество ЕЗА за едно и също лице	56
5.10.1.	Вземане на решение коя ЕЗА да бъде изпълнена	56
5.10.2.	„Паралелни производства“	58
6.	Приспадане на срока на задържане в изпълняващата държава-членка	58
7.	Последващо предаване	59
7.1.	На друга държава-членка	59
7.2.	На трета държава.....	60
8.	Задължения спрямо трети държави	60
8.1.	Едновременни ЕЗА и искания за екстрадиция за едно и също лице.....	60
8.1.1.	Искания от трети държави.....	60
8.1.2.	Искания от Международния наказателен съд (МНС)	62
8.2.	Предишна екстрадиция от трета държава и специалното правило	62
9.	Преминаване	63
9.1.	Преминаване през друга държава-членка.....	63
9.2.	Граждани на и пребиваващи в държавата-членка по преминаване	63
9.3.	Екстрадиция от трета държава към държава-членка	64
10.	Неизпълнени ЕЗА.....	64

10.1.	Гаранция, че лицето не се задържа отново в същата държава-членка	64
10.2.	Комуникация с издаващата държава-членка	64
10.3.	Преценка от издаващите съдебни органи дали ЕЗА да остане в сила	65
10.4.	Преглед на ЕЗА, които са в ШИС от дълго време	65
11.	Процесуални права на издирваното лице	66
11.1.	Право на устен и писмен превод.....	66
11.2.	Право на информация	67
11.3.	Право на достъп до адвокат	67
11.4.	Право трето лице да бъде уведомено за задържането	68
11.5.	Право на осъществяване на връзка с трети лица	68
11.6.	Право на осъществяване на връзка с консулски органи.....	68
11.7.	Специални права за деца	69
11.8.	Право на правна помощ	69
ПРИЛОЖЕНИЕ I — Рамково решение относно ЕЗА, неофициална консолидирана версия		71
ПРИЛОЖЕНИЕ II — ФОРМУЛЯР ЗА ЕЗА, СЪДЪРЖАЩ СЕ В ПРИЛОЖЕНИЕТО КЪМ РАМКОВОТО РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ЕЗА		96
ПРИЛОЖЕНИЕ III — НАСОКИ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА ЕЗА		105
ПРИЛОЖЕНИЕ IV — ЕЗИЦИ, НА КОИТО ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ СА ПРИЕЛИ ДА ПОЛУЧАВАТ ЕЗА		124
ПРИЛОЖЕНИЕ V — СПИСЪК С РЕШЕНИЯ НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, СВЪРЗАНИ С РАМКОВОТО РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ЕЗА		126
ПРИЛОЖЕНИЕ VI — РЕШЕНИЯ НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, СВЪРЗАНИ С ПРИНЦИПА <i>NE BIS IN IDEM</i>		128
ПРИЛОЖЕНИЕ VII — СТАНДАРТЕН ФОРМУЛЯР ЗА РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ЕЗА.....		134
ПРИЛОЖЕНИЕ VIII — СПИСЪК НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, В ЧИИТО ПРАВНИ СИСТЕМИ СЕ ПРЕДВИЖДА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ПРЕДАВАНЕ ЗА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, НАКАЗУЕМИ С ПО-ЛЕКА САНКЦИЯ ОТ ПРАГА, УСТАНОВЕН В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1 ОТ РАМКОВОТО РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ЕЗА, КОГАТО ТАКИВА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ СА АКЦЕСОРНИ СПРЯМО ОСНОВНОТО(ИТЕ) ПРЕСТЪПЛЕНИЕ(Я) В ЕЗА.....		137
ПРИЛОЖЕНИЕ IX — ПРИМЕРЕН ОБРАЗЕЦ НА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПРАВАТА ЗА ЛИЦА, ЗАДЪРЖАНИ ВЪЗ ОСНОВА НА ЕЗА		138

Списък на съкращенията

КПСШ	Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген
СЕ	Съвет на Европа
ЕЗА	Европейска заповед за арест
ЕЗР	Европейска заповед за разследване
ЕСМ	Европейска съдебна мрежа
ЕЗН	Европейска заповед за надзор
Рамково решение относно ЕЗА	Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки
SIRENE	Искане за допълнителна информация във връзка с националните сигнали
ШИС	Шенгенска информационна система
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз

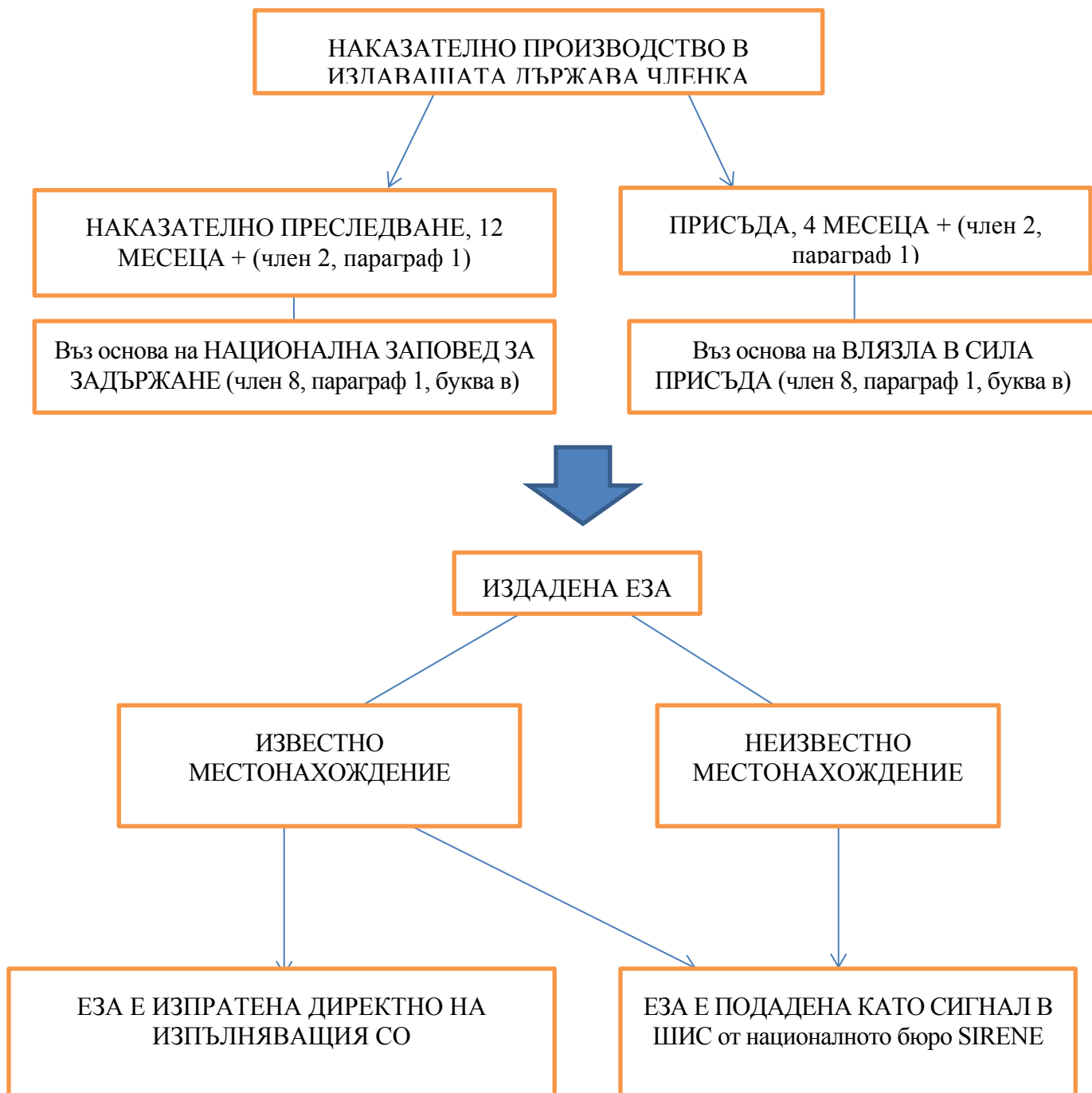
Отказ от отговорност:

Настоящият наръчник не е нито правно обвързващ, нито изчерпателен. Той не засяга действащото законодателство на Съюза и бъдещото му развитие. Той не засяга и официалното тълкуване на правото на Съюза, което би могло да бъде дадено от Съда на Европейския съюз.

ИЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ

Основни стъпки

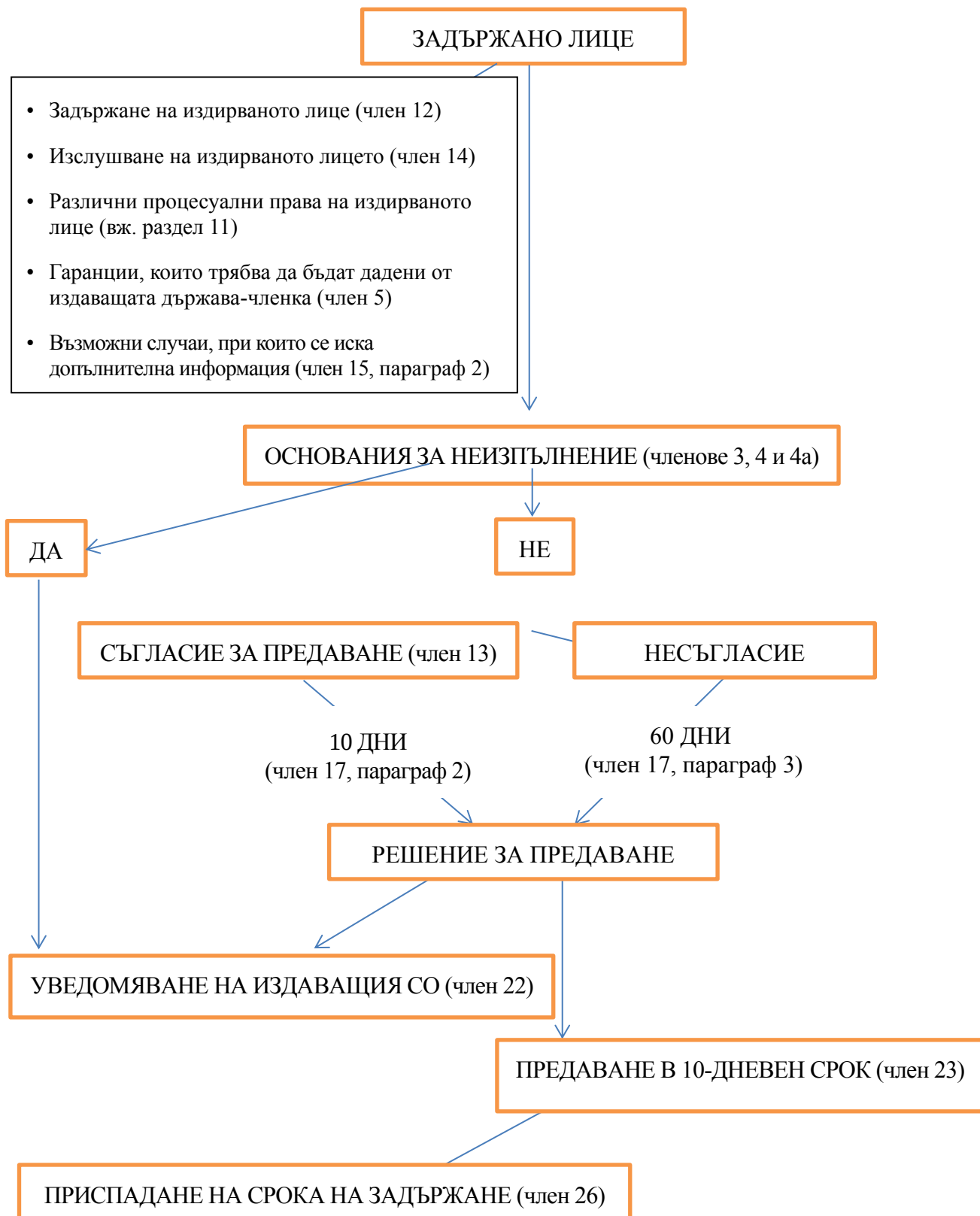
(СО = съдебен орган)

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ

Основни стъпки

(СО = съдебен орган)

ПРЕДГОВОР

Настоящият наръчник представлява преработена версия на Европейския наръчник за издаване на европейска заповед за арест, издаден от Съвета през 2008 г.¹ и преработен през 2010 г.² След изтичане на петгодишния преходен период съгласно Договора от Лисабон относно правните инструменти по т. нар. предишен трети стълб³, включително Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки⁴ („Рамковото решение относно ЕЗА“), Комисията пристъпи към актуализиране и преработване на наръчника.

В настоящия наръчник се отчита натрупаният опит от изминалите 13 години на прилагане на европейската заповед за арест в Съюза. Целта на настоящата редакция е наръчникът да се актуализира, както и да се направи по-всеобхватен и по-лесен за използване. При изготвянето на настоящата най-актуална версия на наръчника Комисията се консултира с различни заинтересовани страни и експерти, включително Евроюст, секретариата на Европейската съдебна мрежа, както и правителствени експерти и съдебни органи на държавите членки.

Наръчникът е достъпен в интернет на адрес <https://e-justice.europa.eu> на всички официални езици на Съюза.

¹ 8216/2/08 REV 2 COPEN 70 EJM 26 EUROJUST 31.

² 17195/1/10 REV 1 COPEN 275 EJM 72 EUROJUST 139.

³ Протокол (№ 36) относно преходните разпоредби.

⁴ ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. ПРЕГЛЕД НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ (ЕЗА)

1.1. Контекст на ЕЗА

Рамковото решение относно ЕЗА бе прието от Съвета на 13 юни 2002 г. и държавите членки трябваше да приемат всички необходими мерки, за да се съобразят с него до 31 декември 2003 г. От 1 януари 2004 г. с някои малки изключения, новият режим на предаване замени договореностите за екстрадиция. По отношение на предаването между държави членки бяха заменени съответните разпоредби в следните конвенции:

- а) Европейската конвенция за екстрадиция от 13 декември 1957 г. (ETS № 024), допълнителен протокол към нея от 15 октомври 1975 г. (ETS № 086) и втори допълнителен протокол от 17 март 1978 г. (ETS № 098), както и Европейската конвенция за борба с тероризма от 27 януари 1977 г. (ETS № 090), доколкото урежда екстрадицията;
- б) Споразумението между 12-те държави членки на Европейските общности относно опростяване и модернизация на методите на предаване на исканията за екстрадиция от 26 май 1989 г.;
- в) Конвенцията относно опростената процедура за екстрадиция между държавите членки на Европейския съюз от 10 март 1995 г.⁵;
- г) Конвенцията за екстрадицията между държавите членки на Европейския съюз от 27 септември 1996 г.⁶;
- д) дял III, глава 4 от Конвенцията от 19 юни 1990 г. за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. за постепенно премахване на контрола по общите граници⁷.

1.2. Определение и основни характеристики на ЕЗА

ЕЗА е съдебно решение, което подлежи на изпълнение в Съюза, издадено от държава членка и изпълнено в друга държава членка въз основа на принципа на взаимното признаване.

⁵ ОВ С 78, 30.3.1995 г., стр. 2.

⁶ ОВ С 313, 23.10.1996 г., стр. 12.

⁷ ОВ L 239, 22.9.2000 г., стр. 19.

Както отбеляза Съдът на ЕС в решенията си по дело C-452/16 PPU, *Poltorak*⁸ и дело C-477/16 PPU, *Kovalkovas*⁹, съгласно член 1, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА европейската заповед за арест е „съдебно решение“, което трябва да е издадено от „съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от него. Съдът постанови, че съдържащият се в член 6, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА термин „съдебен орган“ не обозначава единствено съдиите или юрисдикциите на дадена държава членка, а може да обхваща по-общо органите, на които в съответния правен ред е възложено да участват в правораздаването. При все това Съдът констатира, че понятието „съдебен орган“, посочено в тази разпоредба, не бива да се тълкува в смисъл, че би могло да обхваща и полицейските служби или орган на изпълнителната власт на държавите членки, като например министерство, и че издаваните от такива служби актове не могат да се смятат за „съдебни решения“.

ЕЗА замени традиционната система за екстрадиция с по-опростен и ускорен механизъм за предаване на издирвани лица за целите на провеждането на наказателно преследване или изпълнение на присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане. Заповед може да бъде издадена за целите на:

- а) наказателно преследване във връзка с деяния, които са наказуеми по националното право с присъда лишаване от свобода или за които се предвижда мярка, изискваща задържане за не по-малко от 12 месеца (по време на разследването и съдебното разглеждане до окончателното влизане в сила на присъдата);
- б) изпълнението на наказание или мярка, изискваща задържане за не по-малко от четири месеца.

Букви а) и б) не се прилагат кумулативно.

За да се опростят исканията и за да се улесни тяхното изпълнение, понастоящем те се издават по еднакъв начин чрез попълването на формуляр за ЕЗА. Винаги обаче е необходимо преди и отделно от ЕЗА да е налице национална влязла в сила присъда или да е издадена национална заповед за задържане или подобно съдебно решение (вж. раздел 2.1.3.).

Централните органи, които досега играеха значителна роля в процеса на екстрадиция, понастоящем са изключени от процеса на вземане на решения в процедурите на ЕЗА. Въпреки това в член 7 от Рамковото решение относно ЕЗА се предвижда, че държавите членки могат да определят централни органи, които да подпомагат и оказват съдействие на съдебните органи, по-специално за получаване и предаване на ЕЗА.

В държавите-членки, в които се използва Шенгенската информационна система (ШИС) (към момента на издаване на настоящия наръчник - всички държави членки с изключение на Ирландия и Кипър), националните бюра SIRENE изпълняват важна роля в процеса на ЕЗА, когато в ШИС е подаден съответен сигнал. Правилата и процедурите за сътрудничество между държавите членки по отношение на сигнали за арест въз основа на ЕЗА са определени в членове 24—31

⁸ Решение на Съда от 10 ноември 2016 г., *Poltorak*, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858.

⁹ Решение на Съда от 10 ноември 2016 г., *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861.

от Решение 2007/533/ПВР на Съвета от 12 юни 2007 г. относно създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II)¹⁰ („Решението за ШИС II“) и точка 3 от наръчника за SIRENE¹¹.

Рамковото решение отразява философията на интеграцията в общото съдебно пространство. То е първият правен инструмент, който включва сътрудничество между държавите членки по наказателноправни въпроси, основано на принципа за взаимно признаване. Решението на издаващата държава членка трябва да бъде признато без допълнителни формалности и единствено въз основа на съдебни критерии.

Предаването на собствени граждани е принцип и общо правило с малки изключения. Тези изключения са свързани с изпълнението на наказания лишаване от свобода в държавата на съответното лице и се прилагат по същия начин към лица, пребиваващи в тази държава. Практиката показва, че около една пета от всички случаи на предаване в Съюза засягат лица, които са граждани на държавата.

Основанията за отказ от изпълнение са ограничени и са изброени изчерпателно в членове 3, 4 и 4а от Рамковото решение относно ЕЗА. Не се извършва проверка на двойната наказуемост като основание за неизпълнение и непредаване по отношение на 32 категории престъпления, изброени в член 2, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА, определени от издаващата държава-членка, когато тези престъпления са наказуеми в издаващата държава-членка с лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане за срок, не по-малък от три години.

Ако компетентният орган на издаващата държава-членка не счита, че въпросните престъпления попадат в обхвата на член 2, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА, е възможно да се прилага двойна наказуемост. В решението си по дело C-289/15, *Grundza*¹², Съдът постанови, че при преценката за двойна наказуемост компетентният орган на изпълняващата държава-членка трябва да провери дали фактите в основата на престъплението сами по себе си също биха били наказуеми на територията на изпълняващата държава-членка, ако се бяха осъществили на посочената територия (вж. Раздел 5.2).

От 28 март 2011 г. насам Рамковото решение относно ЕЗА е изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета¹³, като се заличава член 5, параграф 1 и се вмъкват нов член 4а относно решения, постановени в отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес (задочен съдебен процес).

¹⁰ ОВ L 205, 7.8.2007 г., стр. 63.

¹¹ Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1209 на Комисията от 12 юли 2016 г. за замяна на приложението към Решение за изпълнение 2013/115/ЕС относно наръчника за SIRENE и други мерки за прилагане на Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) (ОВ L 203, 28.7.2016 г., стр. 35).

¹² Решение на Съда от 11 януари 2017 г., *Grundza*, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, точка 38.

¹³ Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. за изменение на рамкови решения 2002/584/ПВР, 2005/214/ПВР, 2006/783/ПВР, 2008/909/ПВР и 2008/947/ПВР, с което се укрепват процесуалните права на лицата и се насърчава прилагането на принципа за взаимно признаване на решения, постановени в отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес (ОВ L 81, 27.3.2009 г., стр. 24).

1.3. Формуляр за ЕЗА

ЕЗА е съдебно решение, издадено под формата, определена в приложение към Рамковото решение относно ЕЗА. Формулярът е достъпен на всички официални езици на Съюза. **Може да се използва само този формуляр** и той не трябва да бъде променян. Намерението на Съвета бе да създаде работен инструмент, който лесно да се попълва от издаващите съдебни органи и да бъде признат от изпълняващите съдебни органи.

Използването на формуляра води до избягване на продължителни и скъпоструващи преводи и до улесняване достъпа до информация. Тъй като формулярът по принцип представлява единствената основа за задържането и последващото предаване на исканото лице, той следва да се попълва с особено внимание, за да се избегнат ненужни искания за допълнителна информация.

Формулярът може да бъде попълнен или директно в интернет, като се използва електронният инструмент Компендиум на Европейската съдебна мрежа (ЕСМ), достъпен на уебсайта на ЕСМ, или под формата на документ в Word, който може да бъде свален от раздела „Библиотека“ на уебсайта на ЕСМ (<https://www.ejn-crimjust.europa.eu>).

Използването на електронния инструмент е също толкова лесно, колкото и попълването на формуляра в Word, но има и няколко съвременни, полезни и лесни за използване функции като:

- а) възможност за директно добавяне на компетентния изпълняващ съдебен орган от инструмента „Атлас за ВПП“ на ЕСМ;
- б) получаване на формуляра на езика или езиците, които се приемат от изпълняващата държава членка;
- в) съхраняване и изпращане на формуляра по електронна поща.

ЧАСТ I: ИЗДАВАНЕ НА ЕЗА

2. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗДАВАНЕ НА ЕЗА

2.1. Обхват на ЕЗА

Съдебен орган може да издаде ЕЗА за две цели (член 1, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА):

- а) наказателно преследване; или
- б) изпълнение на присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.

Буква а) се отнася до наказателни производства, в рамките на които срещу исканото лице може да се осъществява наказателно преследване. Буква б) се отнася до влезли в сила присъди лишаване от свобода или мерки, изискващи задържане. ЕЗА не се издава за всякакви престъпления, а само за престъпления, които са достатъчно тежки, както е обяснено подробно по-нататък.

В правните системи на някои държави членки ЕЗА може да бъде издадена за изпълнение на присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, дори ако присъдата не е окончателна и все още подлежи на съдебен контрол. В правните системи на други държави членки този вид ЕЗА може да се издава само при окончателна присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане. За целите на изпълнението на ЕЗА се препоръчва изпълняващият съдебен орган да признае квалификацията на издаващия съдебен орган, дори ако тя не отговаря на неговата собствена правна система в това отношение.

В този контекст следва да се отбележи, че на издаващите съдебни органи се препоръчва да отчетат дали в конкретния случай издаването на ЕЗА би било пропорционално (вж. раздел 2.4) и дали би могла да се използва по-лека принудителна мярка на Съюза за постигане на подходящ резултат (вж. раздел 2.5).

2.1.1. Наказателно преследване

ЕЗА може да бъде издадена с цел провеждане на наказателно преследване във връзка с деяния, които са наказуеми по националното право с присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане за **не по-малко от 12 месеца** (член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Тук става въпрос за максималното възможно наказание на престъплението, предвидено в националното право на издаващата държава-членка. Максималното наказание съгласно правото на изпълняващата държава-членка не е от значение в тази връзка.

„Член 2, параграф 4 и член 4, точка 1 от Рамково решение 2002/584 на Съвета (...) трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат за предаването въз основа на европейска заповед за арест да се изисква в изпълняващата държава членка деянието, за което тази заповед за арест е била издадена, не само да представлява престъпление съгласно правото на тази държава членка, но и да бъде наказуемо съгласно същото това право с лишаване от свобода за максимален срок не по-малко от 12 месеца.“

"Осъществяването на наказателно преследване" включва досъдебната фаза на наказателните производства. При все това целта на ЕЗА не е да се предават лица само за да бъдат разпитани като заподозрени. Вместо това за тази цел биха могли да се разгледат други мерки, като например Европейска заповед за разследване (ЕЗР). В раздел 2.5 накратко са представени други мерки за съдебно сътрудничество.

2.1.2. *Изпълнение на присъда или мярка, изискваща задържане*

ЕЗА може да бъде издадена за изпълнението на присъда или мярка, изискваща задържане за **не по-малко от 4 месеца** (член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА). Когато обаче от присъдата остава малък остатък за изтърпяване, на компетентните съдебни органи се препоръчва да обмислят дали издаването на ЕЗА би представлявало **пропорционална** мярка (вж. раздели 2.4 и 2.5).

Националните правила за предсрочно или условно освобождаване, пробация или други подобни правила, които имат за резултат ефективно лишаване от свобода за по-кратък срок и които могат да се прилагат след предаването на лицето на издаващата държава-членка, не са от значение при определянето на минималния срок от четири месеца.

Няма връзка между срока на действителното и възможното наказание. Това означава, че когато лице, което вече е било осъдено на общо наказание лишаване от свобода за множество деяния и това наказание е за четири или повече месеца, може да бъде издадена ЕЗА независимо от максималното възможно наказание за всяко от отделните престъпления.

Когато е известно, че лицето пребивава в друга държава-членка, вместо издаване на ЕЗА на компетентните органи на издаващата държава-членка се препоръчва да обмислят възможността за трансфер на подлежащата на изпълнение присъда към държавата членка на местопребиваване, като отчетат социалните връзки на лицето и по-добрите възможности за реинтеграция в тази държава членка, както и други изисквания съгласно Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз¹⁵ (вж. раздел 2.5.2).

¹⁴ Определение на Съда от 25 септември 2015 г., A., C-463/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:634.
¹⁵ ОВ L 327, 5.12.2008 г., стр. 27.

2.1.3. Изискване за подлежащо на изпълнение съдебно решение

Издаващите съдебни органи трябва винаги да гарантират, че е налице подлежащо на изпълнение съдебно решение, преди да издадат ЕЗА. Естеството на това решение зависи от целта на ЕЗА. Когато ЕЗА се издава с цел провеждане на наказателно преследване, преди издаването на ЕЗА компетентните съдебни органи на издаващата държава-членка (член 8, параграф 1, буква в) от Рамковото решение относно ЕЗА) трябва да са издали национална заповед за задържане или друг подлежащ на изпълнение съдебен акт със същата юридическа сила. В решението си по дело *Bob-Dogi*¹⁶ Съдът потвърди, че тази национална заповед за задържане или друго съдебно решение са отделни от самата ЕЗА. Когато се издава ЕЗА за изпълнение на присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, трябва да е издадено подлежащо на изпълнение съдебно решение за тази цел.

Както отбеляза Съдът в рамките на това дело, системата на ЕЗА съдържа защита на две равнища на процесуалните и основните права, от които трябва да се ползва издирваното лице — съдебната защита, предвидена на първото равнище, при приемането на националното съдебно решение, каквато е националната заповед за задържане, и защитата, която се осигурява на второто равнище, при издаването на европейската заповед за арест. Тази съдебна защита на две равнища би липсвала при ситуация, в която издаването на ЕЗА не е било предшествано от прието от националния съдебен орган национално съдебно решение, към което се добавя ЕЗА.

Решение на Съда C-241/15, *Bob-Dogi*

„Член 8, параграф 1, буква в) от Рамковото решение 2002/584 (...) трябва да се тълкува в смисъл, че когато в европейска заповед за арест, която се основава на наличието на „заповед за задържане“ по смисъла на тази разпоредба, не е посочена национална заповед за задържане, изпълняващият съдебен орган трябва да не я изпълни, ако с оглед на информацията, предоставена в приложение на член 15, параграф 2 от измененото Рамково решение 2002/584, както и с оглед на всички други данни, с които разполага, този орган констатира, че европейската заповед за арест не е валидна, тъй като е била издадена, без всъщност да е предшествана от отделна от нея национална заповед за задържане.“

Понятието „съдебен акт“ (което е отделно от това за ЕЗА) беше допълнително пояснено от Съда в решението му по дело C-453/16 PPU, *Özçelik*¹⁷, в което бе заключено, че потвърждаването от прокурора на издаваните от полицейските служби национални заповеди за задържане, на които се основава ЕЗА, попада в обхвата на понятието „съдебен акт“.

Решение на Съда по дело C-453/16 PPU, *Özçelik*

„Член 8, параграф 1, буква в) от Рамково решение 2002/584/ПВР (...) трябва да се тълкува в смисъл, че прокурорско потвърждение, като обсъжданото в главното производство, на национална заповед за

¹⁶

Решение на Съда от 1 юни 2016 г., *Bob-Dogi*, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385.

¹⁷

Решение на Съда от 10 ноември 2016 г., *Özçelik*, C-453/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:860.

задържане, издадена преди това от полицейска служба за целите на наказателното преследване, съставлява „съдебен акт“ по смисъла на тази разпоредба.“

Наличието на националния съдебен акт или на заповедта за задържане трябва да бъде посочено във формуляра за ЕЗА при издаването на ЕЗА (член 8, параграф 1, буква в) от Рамковото решение относно ЕЗА и вж. раздел 3.2 от настоящия наръчник). Не е необходимо съдебният акт или заповедта да бъдат прилагани към ЕЗА.

2.2. Списъкът с 32 престъпления, които дават основание за предаване без проверка за двойна наказуемост

Преди издаването на ЕЗА компетентният съдебен орган следва да определи дали едно или повече от престъпленията принадлежат към една от 32-те категории, по отношение на които не се прилага проверката за двойна наказуемост. Списъкът с престъпленията се съдържа в член 2, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА и също така във формуляра за ЕЗА, в който следва да се постави отметка срещу включените в списъка престъпления.

От решаващо значение е правото на издаващата държава-членка. Това бе потвърдено в решението по дело C-303/05, *Advocaten voor de Wereld*¹⁸, по което Съдът постанови, че член 2, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА не е несъвместим с принципите за законоустановеност на престъплението и наказанието и не нарушава принципите за равенство и за недопускане на дискриминация.

Изпълняващият съдебен орган може да проверява двойна наказуемост само за престъпления, които не са посочени в списъка с 32 престъпления (вж. раздел 5.2.).

2.3. Акцесорни престъпления

Европейската конвенция за екстрадиция от 1957 г. съдържа разпоредба относно акцесорните престъпления:

„Член 2 — Престъпления, даващи основание за екстрадиция

1. Екстрадицията се разрешава при престъпления, които се наказват по законите на молещата и на замолената страна с лишаване от свобода или мярка за неотклонение задържане под стража за максимален срок най-малко една година или с по-тежко наказание. Когато присъдата или наложената мярка за неотклонение са издадени на територията на молещата страна, присъденото наказание трябва да е най-малко за срок от четири месеца.
2. Ако молбата за екстрадиция включва няколко отделни престъпления, всяко от които е наказуемо по законите на молещата и на замолената страна с лишаване от свобода или задържане под стража, но някои от тях не отговарят на условието относно тежестта на наказанието,

¹⁸

Решение на Съда от 3 май 2007 г., *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, т. 48 до 61.

замолената страна има право да разреши екстрадицията и за тези престъпления.“

Рамковото решение относно ЕЗА не съдържа подобна разпоредба. В него не се регламентира предаването за престъпления, наказуеми с по-лека санкция от прага, установен в член 2, параграф 1 от Рамковото решение, когато те се явяват акцесорни спрямо основните престъпления, които отговарят на този праг. На практика някои държави членки допускат такова предаване, докато други — не.

Приложение VIII съдържа списък на държавите членки, в чиито правни системи се предвижда възможност за предаване за акцесорни престъпления.

Издаващият съдебен орган може да включи такива акцесорни престъпления във формуляра за ЕЗА, за да получи съгласието на изпълняващата държава-членка за наказателното преследване на тези престъпления. При всички положения ЕЗА трябва винаги да бъде издавана за поне едно престъпление, което отговаря на прага, определен в член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА.

Ако изпълняващата държава членка не допуска предаване за акцесорни престъпления, специалното правило (член 27 от Рамковото решение относно ЕЗА) може да не позволи на издаващата държава-членка да проведе наказателно преследване във връзка с тези престъпления (вж. раздел 2.6 от настоящия наръчник).

2.4. Пропорционалност

ЕЗА следва винаги да е пропорционална на преследваната с нея цел. Дори когато обстоятелствата по случая попадат в обхвата на член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА, на издаващите съдебни органи се препоръчва да обмислят дали издаването на ЕЗА е обосновано в конкретния случай.

Като се отчитат сериозните последици от изпълнението на ЕЗА по отношение на свободата на издирваното лице и ограниченията на свободното движение, издаващите съдебни органи следва да вземат преценят редица фактори, за да определят дали издаването на ЕЗА е обосновано.

По-специално биха могли да се вземат под внимание следните фактори:

- а) тежестта на престъплението (например причинената от него вреда или опасност);
- б) вероятното наказание, което би било наложено, ако бъде установено, че лицето е извършило въпросното престъпление (например дали това би било наказание лишаване от свобода);
- в) възможността за задържане на лицето в издаващата държава-членка след предаването му;
- г) интересите на жертвите на престъплението.

Освен това издаващите съдебни органи следва да преценят дали вместо издаване на ЕЗА биха могли да се приложат други мерки за съдебно сътрудничество. В

правните инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси се предвиждат и други мерки, които в много ситуации са ефективни, но по-леки (вж. раздел 2.5).

В по-общ смисъл извършването на проверка за пропорционалност преди да бъде издадена ЕЗА може да укрепи взаимното доверие между компетентните органи на държавите членки. Следователно така се допринася в значителна степен за ефикасното функциониране на ЕЗА навсякъде в Съюза.

2.5. Други налични мерки съгласно правните инструменти на Съюза за съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси

Преди вземането на решение за издаването на ЕЗА на издаващите съдебни органи се препоръчва да отделят надлежно внимание на други възможни мерки.

Съществуват няколко мерки на Съюза съгласно правните инструменти в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, основани на принципа на взаимното признаване, които допълват ЕЗА. В някои ситуации е възможно тези мерки да се окажат по-подходящи от ЕЗА. Тези мерки включват по-специално:

- а) европейска заповед за разследване;
- б) трансфер на затворници;
- в) трансфер на решения за пробация и алтернативни санкции;
- г) европейска заповед за надзор;
- д) налагане на финансови санкции.

Обхватът на тези мерки е обяснен накратко в раздели 2.5.1. до 2.5.5. В допълнение към това компетентните органи могат да отчетат възможностите, които се предлагат от други международни мерки, като например Конвенцията за трансфер на производства по наказателни дела, приета от Съвета на Европа на 15 май 1972 г. (ETS № 073), както е обяснено накратко в раздел 2.5.6.

Повече информация за практическото прилагане на правните инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси може да бъде намерена на уебсайта на ЕСМ: <https://www.ejn-crimjust.europa.eu>.

Разделът „Библиотека“ на уебсайта на ЕСМ съдържа всеобхватна практическа информация относно всеки правен инструмент, включително текстовете, както са публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*, актовете за изменение, статуса на изпълнение, формулярите във формат Word, уведомления, декларации, доклади, ръководства и друга практическа информация. На заглавната страница на уебсайта на ЕСМ има отделни входни точки (препратки) за лесен достъп до правните инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество и статуса им на изпълнение в държавите членки.

По-специално следните мерки могат да бъдат разгледани в досъдебната фаза на наказателните производства:

- а) издаване на европейска заповед за разследване (ЕЗР) за разпит в друга държава членка на заподозряно лице чрез видеовръзка;
- б) издаване на европейска заповед за разследване (ЕЗР) за разпит на заподозряно лице в друга държава членка от компетентните органи на тази държава членка;
- в) издаване на европейска заповед за надзор (ЕЗН) за мярка за процесуална принуда на заподозряното лице, която не включва лишаване от свобода и която следва да бъде изпълнена от държавата членка по местопребиваване на заподозряното лице в досъдебната фаза;
- г) подаване на сигнал в ШИС с цел установяване на местопребиваването или местожителството на заподозряно лице (член 34 от Решението за ШИС II). Тези сигнали са различни от сигналите за арест, които са описани в точка 3.3.1 от настоящия наръчник. Веднага след като местопребиваването или местожителството бъде съобщено на издаващия съдебен орган, този орган трябва да предприеме необходимите последващи мерки (като отправяне на искане заподозряното лице да се яви пред съответния орган, отговарящ за наказателното производство) и да заличи сигнала от ШИС съгласно точка 6.5 от наръчника за SIRENE;
- д) отправяне на искане заподозряно лице в изпълняващата държава членка да се яви пред съответния орган, отговарящ за наказателното производство в издаващата държава-членка;
- е) покана на лицето за доброволно участие в наказателното производство.

По-специално следните мерки могат да бъдат разгледани в следсъдебната фаза, след като бъде постановена присъда:

- а) трансфер на присъда лишаване от свобода към държавата членка по местопребиваване на осъденото лице, в която държава членка тя следва да бъде изпълнена;
- б) трансфер на алтернативна присъда (например общественополезен труд) или решение за пробация към държавата членка по местопребиваване на осъденото лице, в която държава членка тя следва да бъде изпълнена.

2.5.1. Европейска заповед за разследване (ЕЗР)

*Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси*¹⁹

ЕЗР може да се използва за получаване на доказателства от друга държава членка. ЕЗР обхваща всички мерки за разследване, с изключение на създаването на съвместни екипи за разследване. Целта е да се осигури възможност на държавите

¹⁹ ОВ L 130, 1.5.2014 г., стр. 1.

членки да отправят искане към друга държава членка да извърши процесуално-следствени действия въз основа на взаимно признаване. ЕЗР, касаещи процесуално-следствени действия, които не съществуват или не са изпълними в изпълняващата държава членка, въпреки това могат да бъдат изпълнени чрез прибягване до алтернативно процесуално-следствено действие.

ЕЗР заменя Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите-членки на Европейския съюз²⁰ и множеството предишни правни разпоредби в тази област. Включването на съществуващите мерки в един-единствен нов инструмент цели да ускори и подобри ефикасността на съдебното сътрудничество при провеждане на разследвания. ЕЗР може да се използва при наказателни производства, както и при производства, образувани от административните органи и одобрени от съда, когато е налице елемент, свързан с престъпление. Държавите членки трябва да вземат решение относно признаването или изпълнението на ЕЗР в 30-дневен срок и да проведат процесуално-следствените действия в 90-дневен срок от вземането на това решение.

В някои ситуации може да бъде издадена ЕЗР за разпит на заподозряно лице чрез видеовръзка, за да се определи дали да се издаде ЕЗА за наказателно преследване на въпросното лице.

Пример 1: Пиер наскоро се е преместил от държава членка А в държава членка Б. Има доказателства, че е бил съучастник в тежко престъпление в държава А. Органите на държава А обаче трябва да го разпитат, преди да са в състояние да решат дали да възбудят наказателно преследване срещу него. Съдебният орган на държава А може да издаде ЕЗР за разпит на Пиер чрез видеовръзка в държава Б.

Пример 2: С оглед на фактите в пример 1 съдебният орган на държава А като алтернатива може да издаде ЕЗР с искане до компетентните органи на държава Б да разпитат Пиер и да представят писмен протокол от разпита.

2.5.2. Трансфер на затворници

Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз

Рамково решение 2008/909/ПВР осигурява система за трансфер на осъдени затворници обратно в държавата-членка, на която са граждани, където е обичайното им местопребиваване или в друга държава-членка, с която имат тесни връзки. Рамково решение 2008/909/ПВР също така се прилага, когато осъденото лице вече се намира в тази държава членка. Вече не във всички случаи се изисква предварително съгласието на осъденото лице за осъществяване на трансфера. По отношение на държавите — членки това рамково решение заменя Конвенцията на

²⁰ Конвенция, съставена от Съвета в съответствие с член 34 от Договора за Европейския съюз, за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите членки на Европейския съюз (ОВ С 197, 12.7.2000 г., стр. 3).

Съвета на Европа от 21 март 1983 г. за трансфер на осъдени лица (ETS № 112) и допълнителния протокол към нея от 18 декември 1997 г. (ETS № 167).

В определени ситуации вместо да се издаде ЕЗА за предаване на лицето, за да изтърпи наложеното наказание в държавата-членка, в която е постановена присъдата, може да се използва Рамково решение 2008/909/ПВР, така че присъдата да се изпълни по мястото на пребиваване на осъденото лице, където то може да има по-добри възможности за реинтеграция.

В член 25 от Рамково решение 2008/909/ПВР също така се съдържа специална разпоредба за изпълнението на наказания лишаване от свобода в изпълняващата държава-членка с оглед на случаи, попадащи в обхвата на член 4, параграф 6 и член 5, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА (вж. раздели 5.4.2. и 5.8.2. от настоящия наръчник). В случаите, в които се прилага член 4, параграф 6 или член 5, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА, трябва да се прилага и Рамково решение 2008/909/ПВР за трансфер на присъдата в държавата членка, в която ще бъде изпълнена.

Пример 1

Йежи е гражданин на държава членка Б, където е и обичайното му местопребиваване. По време на своето посещение в държава членка А, той извършва престъпление. Осъден е на две години лишаване от свобода в държава А.

Органите на държава А могат да прехвърлят присъдата за изпълнение в държава Б без съгласието на Йежи, ако това подобрява възможностите за неговата реинтеграция и ако са изпълнени другите условия от Рамково решение 2008/909/ПВР.

Пример 2

Густав е гражданин на държава членка Б, но живее в държава членка А, където има постоянна работа и където живее и семейството му. Той е осъден за данъчно престъпление в държава членка Б, където му е постановена присъда лишаване от свобода. Вместо да издадат ЕЗА за изпълнение на присъдата, органите в държава Б могат да прехвърлят присъдата лишаване от свобода за изтърпяване в държава А.

2.5.3. Европейска заповед за надзор (ЕЗН)

*Рамково решение 2009/829/ПВР на Съвета от 23 октомври 2009 г. за прилагане между държавите-членки на Европейския съюз на принципа за взаимно признаване към актове за налагане на мерки за процесуална принуда като алтернатива на предварителното задържане*²¹

С Рамково решение 2009/829/ПВР се въвежда възможността за трансфер на мярка за процесуална принуда, която не включва лишаване от свобода, от държавата-

²¹ ОВ L 294, 11.11.2009 г., стр. 20.

членка, в която се предполага, че лицето, което не пребивава в нея, е извършило престъпление, към държавата-членка, където пребивава въпросното лице. Това позволява на заподозряното лице да бъде наложена мярка за процесуална принуда в неговата обичайна среда до провеждане на съдебния процес в другата държава-членка. Европейската заповед за надзор ("ЕЗН") може да се използва за всички досъдебни мерки за процесуална принуда, които не включват лишаване от свобода, например ограничавания на пътуванията и задължение за редовен отчет.

Дали ще бъде издадена заповед за трансфер на решение относно мерки за процесуална принуда се определя от провеждащата наказателно преследване държава-членка. Видовете обхванати мерки за процесуална принуда са посочени в Рамково решение 2009/829/ПВР и в последващите декларации от всяка държава-членка (изброени на уебсайта на ЕСМ). Трансферът на мерки за процесуална принуда изисква съгласието на лицето, спрямо което се прилага мярката.

Пример: Соня живее и работи в държава членка Б. Временно е отседнала в държава членка А, където е разследвана за измама. Съдебният орган в държава А знае местопребиваването на Соня в държава Б и счита, че рискът да се укрие е нисък. Вместо да постанови досъдебна мярка за задържането на Соня в държава А, съдебният орган в държава А може да издаде заповед, с която да я задължи редовно да се отчита пред полицейския орган в държава Б. За да позволи на Соня да се върне и да остане в държава Б до провеждане на съдебния процес в държава А, компетентният орган в държава А може със съгласието на Соня да издаде ЕЗН с цел задължението за отчет, да бъде признато и изпълнено в държава Б.

2.5.4. Трансфер на решения за пробация и алтернативни санкции

*Рамково решение 2008/947/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. за прилагане на принципа на взаимното признаване към съдебни решения и решения за пробация с оглед на надзора върху пробационните мерки и алтернативните санкции*²²

С Рамково решение 2008/947/ПВР се въвежда прилагането на принципа на взаимно признаване към алтернативни на задържането мерки и към мерките за улесняване на предсрочното освобождаване. То касае следсъдебната фаза.

В него се предвижда възможност за изпълнение на решението за пробация или друга алтернативна санкция в държава-членка, различна от държавата, в която е било осъдено лицето, при условие че лицето е дало своето съгласие.

Пример: Ана е гражданка на държава членка А, но е на почивка в държава членка Б. Тя е осъдена за престъпление в държава Б и е осъдена на полагане на общественополезен труд вместо на лишаване от свобода. Тя може да се върне в държава А, при което органите на държава А са длъжни да признаят решението за общественополезен труд и да осъществят надзор по отношение на неговото изпълнение.

²²

ОВ L 337, 16.12.2008 г., стр. 102.

2.5.5. Финансови санкции

*Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 г. относно прилагането на принципа за взаимно признаване на финансови санкции*²³

С Рамково решение 2005/214/ПВР се прилага принципът за взаимно признаване на финансови санкции, наложени от съдебни или административни органи. Целта е да се улесни изпълнението на такива санкции в държава членка, различна от държавата, в която са били наложени. Рамковото решение позволява на съдебен или административен орган да прехвърли финансова санкция директно на орган в друга държава — членка на ЕС, и тази санкция да бъде призната и изпълнена без всякакви допълнителни формалности.

Приложното поле на Рамково решение 2005/214/ПВР обхваща всички наказуеми деяния (член 1, буква а), подточки i) и ii) и също така „правонарушения“, при условие че се позволява обжалване пред „суд, който е компетентен и по наказателни дела“ (Съдът даде указания относно последното по-специално в своето решение по дело C-60/12, *Baláz*²⁴, т. 39—40).

Тази процедура се прилага в трансгранични ситуации, при които в една държава членка е наложена финансова санкция, която се очаква да бъде изпълнена в държавата членка, в която пребивава извършителят или в която има имущество или доходи.

В системите на някои държави членки неизплатена финансова санкция може да се преобразува в мярка лишаване от свобода. В такива ситуации може да бъде издадена ЕЗА за изпълнение на наказанието лишаване от свобода. Препоръчва се, когато е възможно, Рамково решение 2005/214/ПВР да се разглежда като един от методите за принуда за плащане, преди финансовата санкция да се преобразува в мярка лишаване от свобода, и така да се избегне необходимостта от издаване на ЕЗА.

2.5.6. Трансфер на наказателното производство

В съответните случаи следва да се обмисли дали наказателното производство да се прехвърли в държавата членка, в която пребивава заподозряното лице. Правното основание за трансфера е Конвенцията за трансфер на производства по наказателни дела от 1972 г. Що се отнася до държавите членки, които не са ратифицирали тази конвенция, трансферът може да се основава на общата компетентност за започване на наказателно разследване в приемащата държава членка. В последния случай искането обикновено се основава на член 21 от Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси, приета от Съвета на Европа на 20 април 1959 г. (ETS № 030).

2.6. Специално правило— евентуално наказателно преследване за други престъпления

По принцип лицето, което се предава, не може да бъде наказателно преследвано, осъдено или по друг начин лишено от свобода за предходно престъпление, различно от това, за което се иска предаване. Това гласи специалното правило, залегнало в член 27 от Рамковото решение относно ЕЗА.

²³ ОВ L 76, 22.3.2005 г., стр. 16.

²⁴ Решение на Съда от 14 ноември 2013 г., *Baláz*, C-60/12, ECLI:EU:C:2013:733.

Специалното правило е предмет на редица изключения. Рамковото решение относно ЕЗА дава възможност на държава-членка да отправи нотификация, че в отношенията си с други държави-членки, направили нотификация в същия смисъл, се отказва от специалното правило, освен когато в конкретния случай изпълняващият съдебен орган постанови друго в решението си за предаване (вж. член 27, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА). Съгласно информацията, с която разполага Комисията, само Естония, Австрия и Румъния са отправили такива нотификации.

В допълнение към това в член 27, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА се изброяват други ситуации, в които не се прилага специално правило:

- „а) когато лицето е имало възможност да напусне територията на държава-членка, в която е предадено, но не е направило това в рамките на 45 дни от окончателното си освобождаване или се е завърнало на тази територия;
- б) за престъплението не се предвижда наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане;
- в) наказателното производство не изисква прилагане на мерки, свързани с ограничаване на личната свобода;
- г) когато на лицето може да бъде наложено наказание или мярка, която не е свързана с лишаване от свобода, а именно глоба или свързана с нея мярка, дори когато те могат да доведат до лишаване от свобода;
- д) когато лицето даде съгласие за предаване, а когато е възможно едновременно и отказ от прилагане на специално правило в съответствие с член 13;
- е) когато лицето, след като е предадено, изрично се откаже от прилагането на специално правило, свързано с определени престъпления, предхождащи предаването. Отказът следва да бъде направен пред компетентен съдебен орган на издаващата държава членка и отразен съгласно националното ѝ право. От начина на изразяването му следва да личи, че е доброволно и при пълно съзнаване на неговите последици. За тази цел лицето има право да бъде представлявано от защитник;“.

В други случаи е необходимо да се поиска съгласието на първоначалната изпълняваща държава-членка за наказателно преследване или за изпълнение на присъда за други престъпления (член 27, параграф 3, буква ж) от Рамковото решение относно ЕЗА). Съгласие трябва да се даде, когато престъплението, за което е искано, е само по себе си обект на предаване в съответствие с Рамковото решение относно ЕЗА, освен ако не се прилага основание, при което не се допуска или може да бъде отказано изпълнение.

Когато е приложимо, изпълняващият съдебен орган може да обвърже своето съгласие с едно от условията, свързани с присъди за доживотен затвор и връщане на граждани и пребиваващи лица, определени в член 5 от Рамковото решение относно ЕЗА (вж. раздел 5.8 от настоящия наръчник). В такива случаи издаващата държава-членка трябва да предостави съответните гаранции (член 27, параграф 4 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Процедура за отказ от специалното правило чрез съгласие на изпълняващия съдебен орган

Искането за съгласие трябва да бъде представено по същата процедура и трябва да съдържа същата информация както обичайната ЕЗА. По този начин компетентният съдебен орган предава искането за съгласие директно на изпълняващия съдебен орган, който е предал лицето. Посочената в искането информация, определена в член 8, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА, трябва да бъде преведена съгласно същите правила като тези за ЕЗА. Изпълняващият съдебен орган трябва да вземе решение не по-късно от 30 дни от получаване на искането (член 27, параграф 4 от Рамковото решение относно ЕЗА).

В решението си по дело C-388/08 PPU, *Leymann и Pustovarov*²⁵, Съдът разглежда въпроса как да се определи дали разглежданото престъпление е „различно престъпление“ от това, за което се иска предаване, по смисъла на член 27, параграф 2 от Рамково решение относно ЕЗА и което изисква прилагане на процедурата по даване на съгласие, предвидена в член 27, параграф 3, буква ж) и член 27, параграф 4 от Рамково решение относно ЕЗА. Съдът постанови, че:

„(...) е важно да се провери дали признаците на състава на престъплението съгласно законовото описание на последното в издаващата държава членка са тези, за които лицето е предадено, и дали съществува достатъчно съответствие между данните, съдържащи се в заповедта за арест и посочените в последващия процесуален акт. Промени в обстоятелствата, свързани с времето и мястото, са допустими, доколкото произтичат от доказателствата, събрани в хода на производството, образувано в издаващата държава членка, за поведението, описано в заповедта за арест, доколкото не засягат характера на престъплението и доколкото не съдържат основания за неизпълнение по членове 3 и 4 от Рамковото решение.“

3. ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗДАВАНЕ НА ЕЗА

3.1. Други висящи наказателни производства и ЕЗА по отношение на същото лице

3.1.1. В издаващата държава-членка

Преди издаването на ЕЗА на компетентния съдебен орган се препоръчва да провери дали са образувани други наказателни производства или са издадени други ЕЗА по отношение на издирваното лице в издаващата държава-членка.

Ако има други висящи наказателни производства или подлежащи на изпълнение присъди за лишаване от свобода срещу издирваното лице в издаващата държава-членка, се препоръчва да се осъществи връзка и, когато е възможно, да се извърши координация с другите национални органи преди издаването на ЕЗА. Важно е да се гарантира, че ЕЗА обхваща всички престъпления, за които издирваното лице ще бъде подложено на наказателно преследване или е било осъдено в издаващата

²⁵ Решение на Съда от 1 декември 2008 г., *Leymann и Pustovarov*, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669.

държава-членка. Това е препоръчително по-специално с оглед на специалното правило, което може да възпрепятства наказателното преследване или осъждането за престъпления, различни от тези, за които лицето е било предадено от изпълняващата държава членка (вж. раздел 2.6). Макар че след предаването може да бъде поискано съгласието на издирваното лице или на изпълняващата държава членка за провеждане на наказателно преследване или за изпълнение на присъдата за въпросните престъпления (вж. член 27, параграф 3, букви е) и ж) от Рамковото решение относно ЕЗА), практиката сочи, че получаването на такова съгласие може да бъде бавно или троваво.

Ако е възможно, всички престъпления следва да бъдат включени в една ЕЗА, тъй като това ускорява и подобрява ефикасността на процедурата в изпълняващата държава-членка. Ако по отношение същото лице е издадена предишна ЕЗА, когато е възможно, тази ЕЗА би могла да се замени с нова ЕЗА, която обхваща както престъпленията от предишната ЕЗА, така и новите престъпления. Ако по отношение на лицето е подаден предишен сигнал за арест, той следва да бъде актуализиран, така че да включва и новата ЕЗА. Възможно е да се въведе повече от една ЕЗА за всеки сигнал за арест (вж. точка 3.1 от наръчника за SIRENE).

3.1.2. В друга държава-членка

Ако има данни за други висящи наказателни производства или подлежащи на изпълнение присъди за лишаване от свобода срещу издирваното лице в друга държава-членка или други държави-членки, може да е препоръчително да се осъществи контакт с органите на тази държава-членка или държави-членки преди издаването на ЕЗА. В тези случаи органите на различните държави-членки могат да проучат възможността да координират коя държава-членка следва да издаде (първата) ЕЗА и възможността за трансфер на наказателните производства в една държава-членка или поне в по-малко на брой държави-членки.

Компетентните органи следва да направят справка в ШИС дали е подаден сигнал за арест за същото лице от друга държава-членка. Няколко държави-членки могат да въведат сигнал за арест за едно и също лице. В случай на арест бюрото SIRENE на изпълняващата държава-членка ще уведоми едновременно всяка засегната държава-членка (вж. точка 3.2 от наръчника за SIRENE).

Компетентните органи могат също така да се свържат с Евроюст или с точките за контакт на ЕСМ или с двете, или да се свържат директно с компетентния орган на друга държава-членка²⁶.

Следва да се отбележи, че когато изпълняващата държава-членка е получила множество ЕЗА по отношение на издирваното лице, тя трябва във всеки случай да вземе решение на коя държава следва първо да предаде издирваното лице (вж. раздел 5.10.). Поради това може да е по-ефикасно издаващите съдебни органи да положат усилия за постигане на съгласие относно това на коя от държавите-членки следва първо да бъде предадено издирваното лице преди издаването на

²⁶

За общо въведение относно функциите на Евроюст и ЕСМ вж. документа „Оказване на съдействие при международно сътрудничество по наказателноправни въпроси за практикуващи юристи — Европейска съдебна мрежа и Евроюст — С какво можем да ви бъдем полезни?“, достъпен на уебсайта на ЕСМ (<https://www.ejn-crimjust.europa.eu>) и на уебсайта на Евроюст (<http://www.eurojust.europa.eu>).

множество ЕЗА. Въпреки че изпълняващият съдебен орган не е обвързан от постигнатите между издаващите съдебни органи споразумения, свързани със съвпадащи ЕЗА, изпълняващият съдебен орган следва да ги вземе под внимание.

Поради това също така се препоръчва да се попълни графа е) (други свързани със случая обстоятелства) от формуляра за ЕЗА по отношение на тези споразумения, така че те веднага да станат известни на изпълняващите съдебни органи.

3.2. Попълване на формуляра за ЕЗА

Приложение III съдържа подробни насоки относно попълването на формуляра за ЕЗА.

3.2.1. Информация, която винаги е необходима

Изпълняващият съдебен орган следва винаги да разполага с минималната необходима информация, която да му позволи да вземе решение за предаване (член 15, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА). По-специално изпълняващият съдебен орган трябва да бъде в състояние да потвърди самоличността на лицето и да прецени дали се прилага някое от основанията за неизпълнение. Поради това издаващият съдебен орган следва да обърне специално внимание на описанието на престъплението или престъпленията във формуляра за ЕЗА.

Точната информация, която следва да бъде предоставена, зависи от обстоятелствата по всеки случай. При все това е добре да се има предвид, че изпълняващият съдебен орган може да знае малко или да не знае нищо за случая, свързан с ЕЗА, или за правната система на издаващата държава-членка. Поради това е изключително важно издаващите съдебни органи да гарантират, че информацията в ЕЗА е ясна, точна и изчерпателна. При правилно попълване на формуляра за ЕЗА не са необходими допълнителни документи.

Опитът сочи, че исканията за допълнителна информация между издаващия и изпълняващия съдебен орган са една от основните причини за забавяне при изпълнението на ЕЗА. Това често води до надхвърляне на сроковете, определени в Рамковото решение относно ЕЗА (вж. раздел 4.1. относно сроковете).

3.2.2. Полезна допълнителна информация от издаващия съдебен орган

Когато са налични, към сигнала в ШИС трябва да бъдат добавени снимки и пръстови отпечатыци на издирваното лице. Освен това винаги следва да се предоставят данните за контакт и номерът на мобилния телефон на дежурните служби и на отговорното лице, така че те да могат да бъдат уведомявани незабавно и по всяко време при откриване на издирваното лице.

Когато има вероятност изпълняващата държава-членка да поиска гаранции от издаващата държава-членка въз основа на член 5 от Рамковото решение относно ЕЗА, е препоръчително съответната информация да се добави към ЕЗА. Например издаващият съдебен орган може още тогава да посочи своето съгласие за връщане на издирваното лице на изпълняващата държава-членка при посочените условия (вж. раздел 5.8.).

3.3. Предаване на ЕЗА

Процедурата за предаване на ЕЗА зависи от това дали местонахождението на издирваното лице е известно на издаващия съдебен орган (член 9 от Рамковото решение относно ЕЗА). В повечето случаи местонахождението на лицето не е известно или сигурно и ЕЗА следва да бъде предадена на всички държави-членки чрез ШИС. Издаващият съдебен орган може да вземе решение за подаване на сигнал в ШИС дори ако местонахождението на лицето е известно (член 9, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА).

3.3.1. Когато местонахождението на издирваното лице не е известно

Когато местонахождението на издирваното лице не е известно, ЕЗА следва да бъде предадена на всички държави-членки. За тази цел в ШИС следва да бъде подаден сигнал за арест или предаване в съответствие с член 26 от Решението за ШИС II. Важно е да се подчертае, че издаващият съдебен орган трябва да издаде ЕЗА преди да може да бъде подаден сигнал в ШИС.

По целесъобразност издаващият съдебен орган следва да изпрати чрез компетентния полицейски орган копие от оригиналната ЕЗА и цялата съответна информация относно лицето до националното бюро SIRENE.

Бюрото SIRENE на издаващата държава-членка проверява дали информацията е пълна (например дали има налични снимки и пръстови отпечатыци, които могат да бъдат приложени), прилага копие от оригиналната ЕЗА към сигнала и превода, ако е наличен, и потвърждава подаването на сигнала в ШИС. В допълнение към това бюрото SIRENE съобщава съдържанието на ЕЗА на всички други бюра SIRENE чрез обмена на допълнителна информация (формуляр А). Формуляр А се издава на английски език. Във формуляр А (поле 311) е важно да се посочи дали издирването на лицето е ограничено само до територията на определени държави-членки (географско търсене).

При получаване на формуляр А всички други бюра SIRENE проверяват дали информацията, предоставена във формуляра и ЕЗА, е пълна. В съответствие с член 25 от Решението за ШИС II бюрата SIRENE също така могат да проверят под съдебен надзор дали е очевидно, че изпълнението на ЕЗА ще трябва да бъде отказано, и ако случат е такъв — да добавят специален ограничителен знак („флаг“) към сигнала за предотвратяване на арест. По време на този процес на проверка сигналът следва да продължи да бъде на разположение за крайните потребители. Следва да се отбележи, че ако дадена държава-членка не изпълни ЕЗА и поради това вземе решение за добавяне на специален ограничителен знак към сигнала, сигналът ще остане видим за потребителите. Това действие ще се изразява не в арест на издирваното лице, а в съобщаване на местонахождението на лицето (раздел 3.6 от наръчника за SIRENE).

Получаващите бюра SIRENE също така проверяват националните бази данни, като например системите на полицията и затворите, за да установят дали издирваното лице вече им е известно или дали вече не е задържано за друго престъпление. Когато местонахождението на лицето бъде установено въз основа на такава проверка, бюрата SIRENE предават посочената във формуляр А информация на компетентния орган, който ще изпълни ЕЗА.

Сигналът за арест е видим за компетентните органи на всички държави-членки (обикновено правоприлагащите и съдебните органи). Когато лицето бъде открито и задържано в друга държава-членка въз основа на сигнал в ШИС, издаващият съдебен орган ще бъде информиран чрез националното бюро SIRENE.

Сигналът за арест в ШИС, съдържащ копие от оригиналната ЕЗА, представлява ЕЗА и има същата правна сила (Решение за ШИС II, член 31, параграф 1). След въвеждането в експлоатация на ШИС от второ поколение вече не се изисква предаване на оригиналната ЕЗА на хартиен носител, тъй като оригиналната ЕЗА е приложена директно към сигнала. При все това, тъй като оригиналната ЕЗА се издава на езика на издаващата държава, а формуляр А се издава на английски език, на издаващия съдебен орган все пак може да се наложи да изпрати преведена ЕЗА на изпълняващата държава-членка след задържането на издирваното лице. Освен това е възможно непосредствено към сигнала да се приложи копие от превода на ЕЗА на един или повече от официалните езици на Съюза.

Уебсайтът на ЕСМ (<https://www.ejn-crimjust.europa.eu>) съдържа списък на езиците, които държавите членки приемат (вж. раздел 3.4.).

Издаващият съдебен орган следва да гарантира, че подаденият в ШИС сигнал се съхранява единствено през времето, необходимо за постигане на целта, за която е бил въведен (Решение за ШИС II, член 44, параграф 1). Това означава заличаване на сигнала при оттегляне на ЕЗА (вж. раздел 10.4. от настоящия наръчник) или след предаване на лицето (раздел 3.11 от наръчника за SIRENE).

3.3.2. *Когато местонахождението на издирваното лице е известно*

Когато местонахождението на издирваното лице е известно, издаващият съдебен орган може да изпрати ЕЗА директно на компетентния орган на изпълняващата държава-членка с цел изпълнение (член 9, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Когато няма информация за компетентния изпълняващ съдебен орган, издаващият съдебен орган трябва да предприеме проучвания, включително чрез точките за контакт на европейската съдебна мрежа, с цел получаване на тази информация от изпълняващата държава членка (член 10, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА). Инструментът „Атлас за ВПП“ на уебсайта на ЕСМ (<https://www.ejn-crimjust.europa.eu>) също така съдържа информация и данни за контакт на компетентните органи на всяка държава членка.

За да се намали рисковете от укриване на издирваното лице, издаващият съдебен орган също така може да изпрати ЕЗА на националното бюро SIRENE за предаване до другите държави-членки чрез ШИС (вж. раздел 3.3.1). Чрез сигнала в ШИС полицейските органи в държавите-членки се известяват, че лицето се издирва за арест. Следва обаче ясно да бъде посочено на всички бюра SIRENE, че местонахождението на лицето е известно, за да се избегнат ненужните усилия по проверка дали лицето им е известно или се намира на тяхната територия.

3.3.3. Предаване на ЕЗА на държави-членки, които не използват ШИС

Понастоящем следните държави — членки не използват ШИС: Ирландия и Кипър. Когато се изисква предаване на тези държави членки, ЕЗА може да бъде изпратена или директно, или чрез съответното национално бюро на Интерпол. Предаването чрез Интерпол е предвидено в член 10, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА.

Следва обаче да се отбележи, че в някои държави членки подаденият от Интерпол сигнал не съставлява основание за задържане. Поради това е важно в сигнала да се посочи ясно, че е издадена ЕЗА, тъй като ЕЗА винаги предполага задължение за задържане на издирваното лице.

3.4. Превод на ЕЗА

Формулярът за ЕЗА трябва да бъде попълнен или преведен на официалния език или на един от официалните езици на изпълняващата държава-членка. Когато обаче изпълняващата държава-членка е заявила в декларация, че тя ще приеме превод също на един или повече от официалните езици на институциите на Съюза, ЕЗА може също да бъде преведена на един от тези езици (член 8, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Уебсайтът на ЕСМ (<https://www.ejn-crimjust.europa.eu> — инструментът „*Fiches belges*“) съдържа списък на езиците, които държавите членки приемат.

Когато ЕЗА се предава чрез ШИС, подаващата сигнала държава членка също така може да приложи към сигнала копие от превода на ЕЗА на един или повече други официални езици на институциите на Съюза, за да подаде сигнал, както е предвидено в член 27, параграф 2 от Решението за ШИС II. Тези преводи и формулярите А следва да послужат за достатъчно основание за извършване на проверките, предвидени в точка 3.3.1 от настоящия наръчник. Следва да се отбележи, че това не засяга задължението за превод на ЕЗА на език, който се приема от изпълняващата държава-членка.

Когато може да се предвиди мястото, където ще бъде извършено задържането на издирваното лице, може да е по-добър вариант ЕЗА да се преведе предварително на езика на съответната държава-членка. По този начин се улеснява спазването на кратките срокове за изпълнение на ЕЗА.

В случаите, когато ЕЗА се предава пряко на изпълняващ съдебен орган или централен орган, тя трябва да бъде придружена от превод. Тъй като ЕЗА трябва да бъде разгледана и изпълнена незабавно (член 17, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА), издаващата държава-членка следва да изпрати превода възможно най-скоро и във всеки случай в рамките на срока, определен от държавата членка за получаване на преведената ЕЗА (вж. раздел 4.3 от настоящия наръчник).

Преводите трябва да бъдат извършени, като се използва стандартният формуляр за ЕЗА, достъпен на всички 24 официални езика на Съюза. Всички езикови версии на формуляра са достъпни на уебсайта на ЕСМ (в „Библиотека“ и „Компендиум на ЕСМ“, както във формат pdf, така и в Word).

3.5. След задържане на издирваното лице: сътрудничество и комуникация с компетентните органи на изпълняващата държава-членка

След като издирваното лице бъде задържано в друга държава-членка, компетентните органи на издаващата държава-членка следва бързо да отговорят на искания за информация или други искания от органите на изпълняващата държава-членка. На компетентните органи на издаващата държава-членка се препоръчва да направят справка с ЧАСТ II от настоящия наръчник за насоки относно добро сътрудничество и комуникация с компетентните органи на изпълняващата държава-членка. ЕСМ или Евроюст могат да съдействат, ако възникнат проблеми във връзка с комуникацията. Бюрата SIRENE също така редовно улесняват комуникацията, когато съответното лице е било задържано вследствие на подаден в ШИС сигнал за арест.

В случай че издаващият съдебен орган реши да оттегли своята ЕЗА, той следва незабавно да съобщи това на изпълняващия съдебен орган, особено когато издирваното лице е било лишено от свобода. Той също така трябва да гарантира, че сигналът в ШИС се заличава.

Издаващият съдебен орган може по всяко време да изпраща необходима допълнителна информация на изпълняващия съдебен орган (член 15, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА).

ЧАСТ II: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕЗА

4. ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕЗА

4.1. Срокове за вземане на решение относно изпълнението на ЕЗА

За изпълнението на ЕЗА са определени строги срокове. Сроковете зависят от това дали издирваното лице ще се съгласи да бъде предадено. Подчертава се, че въпреки сроковете всички ЕЗА трябва **незабавно** да бъдат разглеждани и изпълнявани (член 17, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА).

При наличие на съгласие от страна на издирваното лице да бъде предадено окончателното решение относно изпълнението на ЕЗА се взима в срок до **10 дни от даването на съгласие** (член 17, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА).

При наличие на несъгласие от страна на издирваното лице да бъде предадено окончателното решение относно изпълнението на ЕЗА се взима в срок до **60 дни от задържането на издирваното лице** (член 17, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА).

В съответствие с Рамковото решение относно ЕЗА по принцип съгласието не може да бъде оттегляно. Всяка държава-членка обаче може да приеме, че то, както и отказът от прилагането на специалното правило (вж. раздел 2.6), когато има такъв, могат да бъдат оттеглени съгласно приложимите правила съгласно националното право. Ако издирваното лице оттегли своето съгласие, първоначалният 10-дневен срок спира да се прилага и вместо това се удължава на срок от 60 дни, който започва да тече от деня на задържането (член 13, параграф 4 от Рамковото решение относно ЕЗА). Когато се определя този срок, периодът между датата, на която е дадено съгласие, и датата на неговото оттегляне не се взима предвид.

По изключение, когато в конкретен случай ЕЗА не може да бъде изпълнена в рамките на приложимите срокове, тези срокове могат да бъдат удължени с **още 30 дни**. В този случай изпълняващият съдебен орган трябва незабавно да уведоми за това издаващия съдебен орган и да обясни причините за забавянето (член 17, параграф 4 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Както бе постановено от Съда в решението му по дело C-168/13 PPU, *Jeremy F*²⁷, при подаване на предвидена в националното законодателство жалба със суспензивно действие по отношение на решение за предаване във всеки случай трябва да бъдат спазени сроковете, предвидени в Рамковото решение относно ЕЗА за приемане на окончателно решение.

В решението си по дело C-237/15 PPU, *Lanigan*²⁸, Съдът постанови, че изтичането на сроковете за вземане на решение относно изпълнението на ЕЗА не освобождава компетентния съд от задължението му да вземе решение в тази връзка и само по себе си не изключва продължаването на задържането на издирваното лице. Ако срокът на задържането обаче е прекомерен, съдебният орган трябва наред с

²⁷ Решение на Съда от 30 май 2013 г., *Jeremy F.*, C-168/13 PPU, ECLI:EU:C:2013:358.

²⁸ Решение на Съда от 16 юли 2015 г., *Lanigan*, C-237/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:474.

освобождаването на издирваното лице да постанови и необходимите мерки за предотвратяване на укриването му.

Задължение за информиране на Евроюст във връзка със забавяне

Когато държава-членка не може да спази сроковете, компетентните органи трябва да уведомят Евроюст, като изложат причините за забавянето (член 17, параграф 7 от Рамковото решение относно ЕЗА). С оглед на същественото значение на спазването на сроковете във връзка с ЕЗА Евроюст наблюдава случаите, когато сроковете не могат да бъдат спазени, ако бъде информирана за това. Въз основа на това Евроюст може да помогне за идентифициране на проблемите, водещи до забавяне. В редица ситуации Евроюст може да съдейства на компетентните органи да спазят сроковете, например като улесни обмена на информация между тях.

4.2. Срокове за предаване на издирваното лице (след вземане на решение относно изпълнението на ЕЗА)

Срокът за предаване на издирваното лице започва да тече непосредствено след вземането на окончателното решение относно изпълнението на ЕЗА. Съответните органи следва възможно най-бързо да се споразумеят и договорят за предаването на лицето (член 23, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА). Във всеки случай предаването трябва да бъде извършено не по-късно от **10 дни** след окончателното решение относно изпълнението на ЕЗА (член 23, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА). Поради тази причина е необходимо да се постигне своевременно съгласие относно практическите условия за предаването.

Когато предаването на издирваното лице не може да се извърши в 10-дневния срок поради обстоятелства извън контрола на държавите-членки, изпълняващият и издаващият съдебен орган трябва незабавно да осъществят връзка помежду си и да насрочат нова дата за предаване. В този случай предаването трябва да се състои в 10-дневен срок от така съгласуваната дата (член 23, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА).

В решението по дело C-640/15, *Vilkas*²⁹, Съдът заключи, че изпълняващият съдебен орган и издаващият съдебен орган могат да насрочат нова дата за предаване дори ако предишните два опита за предаване са били неуспешни поради оказаната от издирваното лице съпротива, при условие че органите не са могли да предвидят тази съпротива и последиците от нея за предаването не са могли да бъдат избегнати въпреки цялата положена от органите дължима грижа, което запитващата юрисдикция следва да провери. В случай на изтичане на сроковете по член 23 задължението на същите органи да насрочат нова дата за предаване, не отпада.

Вж. раздел 5.9.1. относно отлагане на предаването поради сериозни причини от хуманитарно естество, например тежко заболяване на издирваното лице.

4.3. Превод на ЕЗА

Изпълняващият съдебен орган може да определи срок за получаване на превод на ЕЗА. ЕЗА трябва да бъде преведена на един от официалните езици на

²⁹

Решение на Съда от 25 януари 2017 г., *Vilkas*, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39.

изпълняващата държава-членка или на друг език, който тази държава-членка е съобщила, че ще приеме. Изпълняващите съдебни органи се насърчават силно да определят продължителност на този срок, която да бъде **между 6 и 10 календарни дни**.

Опитът сочи, че срок, по-кратък е шест дни, често е недостатъчен за осигуряване на превод с подходящо качество. Ако бъде определен срок от повече от 10 дни, би могло да се счете, че той води до прекомерно удължаване на процедурата, особено когато издирваното лице е задържано.

4.4. Комуникация между компетентните съдебни органи на държавите-членки *преди* решението за предаване

4.4.1. Кога да се осъществява комуникация

Необходима допълнителна информация за вземане на решение за предаване

Отправянето на исканията за допълнителна информация следва да става по изключение. Тази комуникация следва да се осъществява чрез бюрата SIRENE, като се използват предвидените за тази цел формуляри (формуляр М). ЕЗА се базира на общото допускане, че изпълняващият съдебен орган може да вземе решение за предаване въз основа на информацията, посочена в ЕЗА. Това допускане се основава на принципа за взаимно признаване и необходимостта от бързо вземане на решение за предаване. Исканията за допълнителна информация обаче все пак са необходими в някои ситуации, за да се спази задължението за изпълнение на ЕЗА.

Ако предоставената от издаващата държава-членка информация е недостатъчна, за да позволи на изпълняващия съдебен орган да вземе решение за предаване, изпълняващият съдебен орган трябва да се свърже с издаващият орган, за да получи необходимата допълнителна информация. Важно е да се отбележи, че в Рамковото решение относно ЕЗА това е определено като **задължение** на изпълняващия съдебен орган (член 15, параграф 2).

Комуникацията между издаващия и изпълняващия съдебен орган преди решението за предаване следва да касае най-вече допълнителна информация от значение за вземане на решението за предаване (вж. раздел 5.6.). Следователно исканията за допълнителна информация следва да касаят по-специално данните, които трябва да бъдат посочени във формуляра за ЕЗА и които са необходими, за да се прецени дали ЕЗА може да бъде изпълнена и дали се прилага някое от основанията за отказ.

В съответствие с принципа за взаимно признаване изпълняващият съдебен орган не може да поставя под въпрос основателността на решенията, взети от съдебните органи на издаващата държава-членка.

Комуникацията следва винаги да се осъществява възможно най-бързо и във всеки случай следва да се спазват сроковете, определени в член 17 от Рамковото решение относно ЕЗА.

Типични ситуации, в които може да бъде необходима допълнителна информация са, когато:

- а) релевантна част от формуляра за ЕЗА не е попълнена;
- б) съдържанието на ЕЗА е неясно;
- в) ЕЗА съдържа очевидна грешка;
- г) не е сигурно дали вследствие на ЕЗА е задържано правилното лице.

Преди позоваване на основание за отказ

В редица ситуации изпълняващият съдебен орган може да се свърже с издаващия съдебен орган преди да вземе решение за прилагане на основание за неизпълнение. Например това може да бъде от полза, за да се установи дали съществуват други мерки за съдебно сътрудничество, които биха могли да се приложат, когато ЕЗА не може да се изпълни.

Други причини за комуникация

Може да се налага и допълнителна комуникация, например:

- а) за получаване на гаранции от издаващата държава-членка относно присъди за доживотен затвор или за връщане на граждани или пребиваващи в изпълняващата държава-членка с цел изтърпяване на наказание лишаване от свобода (вж. раздел 5.8); както и
- б) в случай на множество ЕЗА относно едно и също лице (вж. раздел 5.10).

4.4.2. Как да се осъществява комуникация

ЕЗА се основава на принципа за пряк контакт между компетентните органи. Ползата от пряката комуникация между издаващите и изпълняващите съдебни органи е, че тя е бърза и надеждна.

При все това комуникацията трябва да се осъществява чрез централните органи, когато държавата-членка е определила централен орган за кореспонденция в съответствие с член 7 от Рамковото решение относно ЕЗА. Информация за държавите-членки, които са се възползвали от тази възможност, може да бъде намерена на уебсайта на ЕСМ (<https://www.ejn-crimjust.europa.eu>).

Атлас за ВПП (данни за контакт)

Данните за контакт на компетентните органи на държавите-членки могат да бъдат намерени в инструмента „Атлас за ВПП“ на уебсайта на ЕСМ (<https://www.ejn-crimjust.europa.eu>). Атласът бе разработен с цел идентифициране на местния орган, компетентен да получи решението, което следва да бъде изпълнено, и за свързване със съответното лице за обсъждане на практически въпроси във връзка с ЕЗА и други инструменти за взаимно признаване.

Методи за комуникация

Рамковото решение относно ЕЗА не съдържа конкретни правила относно начините или процедурите за комуникация след получаване на ЕЗА. Комуникацията може да се осъществява чрез всички достъпни и достатъчно сигурни средства (например телефон или електронна поща). Най-ефективният начин е да се осъществява пряка комуникация с минимални формалности и по възможност с договаряне да се използва общ език.

Препоръчва се при писмената комуникация да се използва възможно най-опростен език. Следва да се избягват или обясняват термини и понятия, които биха могли да имат различни значения в отделните правни системи. Това ще спомогне да се избегнат недоразумения и проблеми при превода.

Добрата комуникация спомага за бързо провеждане на процедурата, избягване на недоразумения и спазване на кратките срокове, определени в член 17 от Рамковото решение относно ЕЗА (вж. раздели 4.1 и 4.2 от настоящия наръчник относно сроковете).

Спешно разглеждане във всички случаи

Издаващият съдебен орган трябва спешно да разглежда исканията за допълнителна информация. Изпълняващият съдебен орган може да определи (разумен) срок за получаване на тази информация, като отчита необходимостта от спазването на посочените в член 17 от Рамковото решение относно ЕЗА срокове (член 15, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Компетентните органи следва също така да вземат под внимание забавянето, което може да се получи при искания за допълнителна информация, и да полагат усилия за свеждане до минимум на такова забавяне.

Точките за контакт на Евроюст или ЕСМ могат да улеснят комуникацията

Точките за контакт на ЕСМ или националните членове на Евроюст могат да улеснят комуникацията с органите на другите държави-членки. Както ЕСМ, така и Евроюст могат да осигурят бърза и неформална комуникация между представители на правните системи на всички държави-членки.

Използването на ЕСМ или Евроюст в съответствие със специфичните им роли е особено препоръчително в неотложни ситуации или когато е трудно да се достигне до правилния орган.

Например инструменти на уебсайта на ЕСМ („Атлас за ВПП“, „*Fiches belges*“) и точките за контакт на ЕСМ могат да помогнат за идентифициране на компетентните изпълняващи съдебни органи и за осигуряване на информация относно специфичните изисквания на изпълняващата държава-членка, докато националният член на Евроюст следва да се включи в случай на многократни забавяния или откази за изпълнение или в случай на припокриващи се ЕЗА. В допълнение към това защитената далекосъобщителна връзка на ЕСМ може да се използва като канал за предаване на ЕЗА, както е предвидено в член 10, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА. Добра практика представлява във формуляра

за ЕЗА да се посочи дали в изготвянето на ЕЗА са участвали точки за контакт на ЕСМ, национални членове на Евроюст или други отговорни лица³⁰.

Роля на бюрата SIRENE

По отношение на подадените в ШИС сигнали за арест бюрата SIRENE са отговорни за обмена на информация от момента, в който лицето бъде открито („намирането на съответствие“) поне до началото на официалната процедура по предаване. Съдебните органи следва да информират бюрата SIRENE за всяко развитие, настъпило между намирането на съответствие и вземането на окончателното решение за изпълнение на ЕЗА.

4.5. Задължение на изпълняващия орган да информира издаващия съдебен орган след вземането на решение за предаване

След като вземе решение дали да предаде издирваното лице или не, изпълняващият съдебен орган е длъжен да уведоми органа на издаващата държава-членка относно своето решение, както и относно срока на задържане.

4.5.1. Информация относно решението за предаване

Изпълняващият съдебен орган трябва да уведоми издаващия съдебен орган относно решението за предаване. Независимо дали издирваното лице ще бъде предадено или не, това уведомление трябва да бъде направено **непосредствено след вземането на решението**, за да могат органите на издаващата държава-членка да предприемат съответните действия. Това задължение за уведомяване на издаващата държава-членка произтича от член 22 от Рамковото решение относно ЕЗА.

За тази цел се препоръчва да се използва стандартният формуляр, посочен в приложение VII към настоящия наръчник. Освен това се препоръчва изпълняващият съдебен орган да съобщи решението **директно** на издаващия съдебен орган, тъй като това улеснява бързата и ясна комуникация (вж. Раздел 4.4.2).

Всеки отказ да се изпълни ЕЗА трябва да е мотивиран (член 17, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Важно е изпълняващите съдебни органи да **посочат ясно престъплението или престъпленията, за които се отнася решението за предаване**. Това е от значение заради специалното правило, залегнало в член 27 от Рамковото решение относно ЕЗА (вж. раздел 2.6 от настоящия наръчник). Специалното правило би могло да попречи на издаващата държава-членка да проведе наказателно преследване за престъпления, извършени преди предаването, различни от тези, за които лицето е било предадено.

³⁰

За общо въведение относно функциите на Евроюст и ЕСМ вж. документа „Оказване на съдействие при международно сътрудничество по наказателноправни въпроси за практикуващи юристи — Европейска съдебна мрежа и Евроюст — С какво можем да ви бъдем полезни?“, достъпен на уебсайта на ЕСМ (<https://www.ejn-crimjust.europa.eu>) и на уебсайта на Евроюст (<http://www.eurojust.europa.eu>).

В случай че ЕЗА е въведена в ШИС, изпълняващият съдебен орган следва да съобщи своето решение на бюрото SIRENE в своята държава-членка.

4.5.2. *Информация относно срока на задържане*

На издаващия съдебен орган трябва да бъде предадена цялата информация относно срока на задържането на издирваното лице въз основа на ЕЗА. Съгласно Рамковото решение относно ЕЗА тази информация се предоставя **при предаването** (член 26, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА). Тази информация може да бъде предоставена от изпълняващия съдебен орган или от определения централен орган.

Важно е органите на издаващата държава-членка да бъдат известени относно точния срок на задържане. Този срок трябва да се приспадне от окончателната присъда лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане (член 26, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА).

В стандартния формуляр в приложение VII е предвидено място за предоставяне на информация относно срока на задържане.

В решението си по дело C-294/16 PPU, JZ³¹ Съдът постанови следното:

„47 (...) понятието „задържане“ по смисъла на член 26, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува като обхващащо, освен задържането под стража, всяка мярка или всяка съвкупност от мерки, които са наложени на съответното лице и които поради своя вид, продължителност, последици и условия за изпълнение лишават съответното лице от свободата му по начин, сравним със задържане под стража.

(...)

53 При прилагането на член 26, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 съдебният орган на издаващата европейската заповед за арест държава членка е длъжен да провери дали взетите спрямо съответното лице мерки в изпълняващата държава членка трябва да се приравнят на лишаване от свобода, както е посочено в точка 47 от настоящото решение, и съответно представляват задържане по смисъла на въпросния член 26, параграф 1. Ако при проверката съдебният орган стигне до заключението, че случаят е такъв, същият член 26, параграф 1 изисква от срока на лишаване от свобода, който това лице трябва да изтърпи в издаващата европейската заповед за арест държава членка, да се приспадне целият срок, през който тези мерки са били прилагани.

(...)

55 Същевременно, тъй като с въпросния член 26, параграф 1 се налага само минимално равнище на закрила на основните права на лицето, за което е издадена европейската заповед за арест, както посочва генералният адвокат в точка 72 от заключението си, тази разпоредба

³¹

Решение на Съда от 28 юли 2016 г., JZ, C-294/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:610.

не може да се тълкува като недопускаща възможността въз основа единствено на националното право съдебният орган на издаващата тази заповед за арест държава-членка да приспадне от общия срок на лишаване от свобода, който съответното лице трябва да изтърпи в тази държава-членка, целия или част от срока, през който в изпълняващата държава-членка спрямо това лице са били взети мерки, включващи не лишаване от свобода, а нейното ограничаване.

- 56 На последно място трябва да се припомни, че при проверката по точка 53 от настоящото решение съдебният орган на издаващата европейската заповед за арест държава-членка може въз основа на член 26, параграф 2, от Рамково решение 2002/584 да поиска от компетентния орган на изпълняващата държава-членка цялата информация, чието предоставяне може да се счете за необходимо.“

4.6. Задържане на издирваното лице в изпълняващата държава-членка

След задържането на издирваното лице въз основа на ЕЗА изпълняващият съдебен орган трябва да вземе решение дали се налага да бъде продължено задържането на лицето или то трябва да бъде освободено до вземането на решение относно изпълнението на ЕЗА. Поради това не се изисква непременно задържане и лицето може да бъде освободено временно по всяко време в съответствие с националното право на изпълняващата държава членка (член 12 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Когато лицето не е задържано, компетентният орган на изпълняващата държава членка е длъжен да вземе мерки, необходими за предотвратяване укриването му (член 12 от Рамковото решение относно ЕЗА). Тези мерки биха могли да включват например забрана за пътуване или задължение за редовен отчет и електронно наблюдение.

Решението за задържане се взема в съответствие с националното право и член 6 от Хартата на основните права на Европейския съюз, който предвижда, че всеки има право на свобода и сигурност.

В решението си по дело C-237/15 PPU, *Lanigan* Съдът постанови следното:

„Член 15, параграф 1 и член 17 от Рамково решение 2002/584/ПВР (...) трябва да се тълкуват в смисъл, че изпълняващият съдебен орган е длъжен да вземе решение относно изпълнението на европейската заповед за арест и след изтичането на сроковете по член 17.

Член 12 от Рамковото решение във връзка с член 17 от него и с оглед на член 6 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че в подобен случай допуска продължаване на задържането на издирваното лице в съответствие с правото на изпълняващата държава членка дори ако общата продължителност на задържането на това лице надхвърля тези срокове, но при условие че тази продължителност не е прекомерна с оглед на характеристиките на процедурата, следвана в разглеждания от запитващата юрисдикция случай, което тази юрисдикция трябва да провери. Ако реши да прекрати

задържането на съответното лице, изпълняващият съдебен орган е длъжен с решението за временно освобождаване на лицето да постанови мерките, които намира за необходими за предотвратяване на укриването му, и да обезпечи наличието на материалните условия, необходими за действителното предаване на лицето, докато вземе окончателно решение относно изпълнението на европейската заповед за арест.“

5. РЕШЕНИЕ ЗА ПРЕДАВАНЕ

5.1. Общо задължение за изпълнение на ЕЗА

Изпълняващият съдебен орган е обвързан от общо задължение да изпълни всяка ЕЗА въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на Рамковото решение относно ЕЗА (член 1). Тези разпоредби са разгледани в раздели 5—8 от настоящия наръчник. Решението за предаване трябва да бъде изпълнено в рамките на сроковете, посочени в раздел 4.

В допълнение към това компетентните органи трябва да гарантират зачитане на минималните процесуални права на издирваното лице, както е посочено в раздел 11.

5.2. Списъкът с 32 престъпления, които дават основание за предаване без проверка за двойна наказуемост

Изпълняващият съдебен орган следва да провери дали издаващият съдебен орган е определил, че някое от престъпленията принадлежи към една от 32-те категории престъпления, изброени в член 2, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА. Изпълняващият съдебен орган може да проверява двойна наказуемост само за престъпления, които не са посочени в списъка с 32 престъпления.

Следва да се подчертае, че от значение е само определението за престъплението и максималното наказание съгласно правото на издаващата държава-членка. Изпълняващият съдебен орган трябва да признае посочените от издаващия съдебен орган данни в ЕЗА.

В решението си по дело C-289/15, *Grundza*, Съдът даде тълкуване на член 7, параграф 3 и член 9, параграф 1, буква г) от Рамково решение 2008/909/ПВР (а именно как трябва да бъде преценено условието за двойна наказуемост). Съдът постанови, както следва:

„38 (...) при преценката за двойна наказуемост компетентният орган на изпълняващата държава трябва да провери дали фактите в основата на престъплението, както са отразени в съдебното решение, постановено от компетентния орган на издаващата държава, сами по себе си също биха били наказуеми на територията на изпълняващата държава, ако се бяха осъществили на посочената територия.

(...)

- 49 (...) в рамките на преценката за двойна наказуемост компетентният орган на изпълняващата държава не трябва да проверява дали е бил нарушен интересът, защитен от издаващата държава, а дали, ако разглежданото престъпление бе извършено на територията на държавата членка, от която този орган е част, сходен интерес, защитен от националното право на последната държава, би бил счетен за нарушен.“

В случай че изпълняващият съдебен орган счита, че в този смисъл е налице очевидна грешка, той трябва да се свърже с издаващия съдебен орган за пояснения (вж. раздел 4.4 относно комуникацията).

5.3. Акцесорни престъпления

„Акцесорни престъпления“ се отнася до едно или повече престъпления, наказуеми с по-лека санкция от прага, установен в член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА. Такива престъпления могат да бъдат включени в ЕЗА като акцесорни престъпления. Издаващият съдебен орган може да включи такива престъпления във формуляра за ЕЗА, дори ако те не попадат в обхвата на ЕЗА (вж. раздел 2.3).

При все това ЕЗА трябва да бъде издадена за поне едно престъпление, което отговаря на прага, определен в член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА.

Самото Рамково решение относно ЕЗА не предвижда изрично механизъм за разглеждане на въпроса за предаването за акцесорни престъпления. Някои държави членки са решили да го разрешат, докато други — не. Ако изпълняващата държава членка не допуска предаване за акцесорни престъпления, специалното правило може да не позволи на издаващата държава-членка да проведе наказателно преследване във връзка с тези престъпления (вж. раздел 2.6. относно специалното правило).

Ако ЕЗА включва акцесорни престъпления, на изпълняващия съдебен орган се препоръчва да посочи ясно в решението за предаване дали предаването обхваща и акцесорните престъпления. Предаването за акцесорни престъпления позволява на издаващата държава-членка да проведе наказателно преследване или да изпълни присъда лишаване от свобода за въпросните престъпления.

Приложение VIII съдържа списък на държавите-членки, чиито правни системи предвиждат възможност за предаване за акцесорни престъпления.

5.4. Основания за неизпълнение (отказ)

Общото задължение за изпълнение на ЕЗА (залегнало в член 1, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА) е ограничено от основанията, при които не се допуска или може да бъде отказано изпълнение на ЕЗА, а именно от основанията за *отказ* (членове 3, 4 и 4а от Рамковото решение относно ЕЗА). Важно е да се отбележи, че в съответствие с Рамковото решение относно ЕЗА изпълняващият съдебен орган може да се позове единствено на тези основания като основание за неизпълнение. Що се отнася до основанията, при които може да се откаже изпълнение, изпълняващият съдебен орган може да се позове само на основанията,

транспонирани в неговото национално законодателство. Съдът поясни, че списъкът с основания е **изчерпателен** (по-специално в решенията си по дело C-123/08, *Wolzenburg*, т. 57 и по съединени дела C-404/15 и C-659/15 PPU, *Aranyosi и Căldăraru*, т. 80)³².

Изпълняващият съдебен орган може да се свърже с издаващия съдебен орган преди да постанови решение, с което отказва предаването. Това може да бъде препоръчително, когато има неясноти във връзка с прилагането на някое от основанията за неизпълнение. Изпълняващият съдебен орган може също да съобщи за възможността за прилагане на други мерки, като например трансфер на затворници, преди да приеме решение за отказ (вж. раздел 4.4 относно комуникацията и раздел 2.5 относно другите мерки на Съюза в областта на съдебното сътрудничество).

След постановяването на решението, с което се отказва предаването, задържането на издирваното лице вече не може да бъде продължено въз основа на ЕЗА.

5.4.1. Основания, при които не се допуска изпълнение

Когато се прилагат едно или повече основания, при които не се допуска изпълнение, изпълняващият съдебен орган трябва да откаже да изпълни ЕЗА (член 3 от Рамковото решение относно ЕЗА). Поради това изпълняващият съдебен орган трябва да откаже изпълнението на ЕЗА след като установи, че се прилага едно от тези основания за отказ. Тези основания са посочени в член 3 от Рамковото решение относно ЕЗА.

Амнистия (член 3, параграф 1)

Престъплението, във връзка с което е издадена европейска заповед за арест, е амнистирано в изпълняващата държава-членка. Освен това е необходимо изпълняващата държава да е компетентна да преследва престъплението съгласно наказателното ѝ право.

Ne bis in idem (член 3, параграф 2)

Изпълняващият съдебен орган е уведомен, че издирваното лице е осъдено от държава-членка за същите деяния. Освен това, когато е постановена присъда, е необходимо наказанието да е изтърпяно, да се изтърпява към момента или изпълнението му да е погасено по давност съгласно правото на държавата-членка, в която е постановена присъдата.

Съдът постанови няколко съдебни решения по дела относно тълкуването на принципа *ne bis in idem* във връзка с член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген (КПСШ). Тези съдебни решения са приложими към Рамковото решение относно ЕЗА по силата на съдебното решение по

³² Решение на Съда от 6 октомври 2009 г., *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, решение на Съда от 5 април 2016 г., *Aranyosi и Căldăraru*, съединени дела C-404/15 и C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198.

дело C-261/09, *Mantello*³³ и поясняват понятия като „окончателно решение“, „същото деяние“ и „наказанието е изтърпяно“. В решението си по дело C-129/14 PPU, *Spasic*³⁴, Съдът постанови, че член 54 от КПСШ като такъв е съвместим с член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, който гарантира този принцип.

Член VI съдържа резюмета на решенията на Съда относно принципа *ne bis in idem*.

Член 54 от КПСШ

„Лице, което е осъдено в една договаряща страна, не може да бъде преследвано за същите деяния в друга договаряща страна, при условие че когато лицето е осъдено, санкцията е изпълнена или е в процес на изпълнение, или не може да се изпълни по силата на законите в договарящата страна, в която е произнесена.“

Член 50 от Хартата

„Право на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление.

Никой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказван за престъпление, за което вече е бил оправдан или осъден на територията на Съюза с окончателно съдебно решение в съответствие със закона.“

Ненавършена възраст за наказателна отговорност (член 3, параграф 3)

Поради възрастта си издирваното лице не е наказателно отговорно за деянията, за които е издадена заповедта за арест съгласно законодателството на изпълняващата държава-членка.

В законодателствата на държавите-членки минималната възраст за наказателна отговорност се определя по различен начин. Освен това се различава начинът, по който се отчита възрастта в съответните дела: например дали се взема под внимание възрастта на лицето към момента, в който е извършено предполагаемото престъпление, или към момента, в който на лицето бъде повдигнато обвинение.

Прилагат се основания за неизпълнение, ако, поради възрастта на издирваното лице, в изпълняващата държава-членка срещу него може да бъде образувано само гражданско или административно, но не и наказателно производство.

5.4.2. Основания, при които може да бъде отказано изпълнение

Когато се прилага някое от основанията, при които може да бъде отказано изпълнение и то е било транспонирано в националното законодателство, изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни ЕЗА в зависимост от

³³ Решение на Съда от 16 ноември 2010 г., *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

³⁴ Решение на Съда от 27 май 2014 г., *PPU Spasic*, C-129/14, ECLI:EU:C:2014:586.

обстоятелствата по случая. Тези основания са посочени в член 4 от Рамковото решение относно ЕЗА.

Липса на двойна наказуемост (член 4, параграф 1)

Деянието, за което е издадена ЕЗА, не е престъпление съгласно правото на изпълняващата държава членка.

Това касае само престъпления, които не са изброени в списъка с престъпления в член 2, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА, за които е отменена проверката за двойна наказуемост. Това основание обаче, при което може да бъде отказано изпълнение, може да се прилага дори когато деянието отговаря на някое от изброените в член 2, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА, но е наказуемо с присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане за максимален срок не по-малък от три години съгласно правото на издаващата държава-членка, и не представлява престъпление съгласно правото на изпълняващата държава членка. В решението си по дело C-289/15, *Grundza*, Съдът поясни как трябва да бъде преценявано условието за двойна наказуемост (вж. раздел 5.2).

Във връзка с данъци или такси, мита и валутен обмен, изпълнението на ЕЗА не може да бъде отказано с аргумент, че законодателството на изпълняващата държава не предвижда същия вид данъци и такси или не съдържа уредба по отношение на данъци или такси, мита и валутен обмен, еднаква с тази на издаващата държава-членка.

Висящо наказателно преследване в изпълняващата държава-членка (член 4, параграф 2)

Срещу лицето, което е обект на ЕЗА, е възбудено наказателно преследване в изпълняващата държава-членка за същото деяние, за което е издадена ЕЗА.

Недопускане на наказателно преследване за същото престъпление в изпълняващата държава-членка (член 4, параграф 3)

Съдебните органи на изпълняващата държава-членка са взели решение или да не търсят наказателна отговорност за престъпление, за което е издадена ЕЗА, или да спрат производството, или спрямо издирваното лице е постановено окончателното решение в държава-членка за същите деяния, което пречатства производството.

Вж. също така раздел 5.4.1 относно принципа *ne bis in idem*.

Погасено по давност наказателно преследване или наказание (член 4, параграф 4)

Възможността за възбуждане на наказателно преследване срещу издирваното лице или за изтърпяване на наказание е погасена по давност съгласно правото на изпълняващата държава-членка, а деянията попадат в юрисдикцията ѝ съгласно собствения ѝ наказателен закон.

Вж. също така раздел 5.4.1. относно принципа *ne bis in idem*.

Окончателно решение в трета държава (член 4, параграф 5)

Изпълняващият съдебен орган е уведомен, че издирваното лице е осъдено от трета страна за същите деяния, при условие че наказателното преследване е завършило с присъда, наказанието е изтърпяно, изтърпява се към момента или е погасено по давност съгласно правото на тази страна.

Изпълняващата държава-членка поема изпълнението на присъдата (член 4, параграф 6)

Когато ЕЗА е издадена с оглед изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, и издирваното лице се намира или е гражданин или пребиваващ в изпълняващата страна, изпълняващият съдебен орган може да обмисли дали присъдата може да бъде изпълнена в неговата държава-членка вместо лицето да бъде предадено на издаващата държава-членка.

В член 25 от Рамково решение 2008/909/ПВР също се съдържа специална разпоредба за изпълнението на наказания лишаване от свобода в изпълняващата държава-членка с оглед на случаи по член 4, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА (вж. раздел 2.5.2 от настоящия наръчник). Рамково решение 2008/909/ПВР замени Конвенцията от 1983 г. и допълнителния протокол към нея. Следователно Рамково решение 2008/909/ПВР трябва да се прилага при трансфер на присъдата към държавата-членка, в която се изпълнява.

В съответствие с Рамково решение 2008/909/ПВР вече не във всички случаи се изисква предварително съгласието на осъденото лице за осъществяване на трансфера.

В решението си по дело C-66/08, *Kozłowski*³⁵, Съдът постанови, че термините „пребивава“ и „се намира“ съгласно член 4, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА трябва да бъдат предмет на еднаква дефиниция, тъй като се отнасят до самостоятелни понятия от правото на Съюза. Те се отнасят съответно до положенията, в които издирваното лице или се е установило в изпълняващата държава членка като място на действително пребиваване, или в резултат на траен престой с определена продължителност в тази държава е установило с нея връзка, чиято степен на близост е сходна с произтичащата от пребиваване. Определянето на понятието „се намира“ изисква обща преценка на редица обективни елементи, включително продължителността, естеството и условията на престоя на лицето, както и семейните и икономическите връзки, които то има с изпълняващата държава-членка.

Както бе постановено от Съда в решението му по дело C-123/08, *Wolzenburg*, във връзка с член 4, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА и принципа на равно третиране на гражданите на Съюза, национални разпоредби, съгласно които се предвижда неизпълнение на ЕЗА, издадена за целите на изпълнението на

³⁵

Решение на Съда от 17 юли 2008 г., *Kozłowski*, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437.

наказание лишаване от свобода, по отношение на европейски граждани мигранти само ако те са пребивавали законно на националната територия в продължение на непрекъснат срок от пет години, са съвместими с член 12 от Договора за създаване на Европейската общност (понастоящем член 18 от ДФЕС). При все това държава членка не може да обвързва прилагането на предвидената в член 4, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА възможност да се откаже изпълнението на ЕЗА и с допълнителни административни изисквания, например с изискване за притежаване на безсрочно разрешение за пребиваване.

В решението си по дело C-42/11, *Lopes da Silva Jorge*³⁶, Съдът постанови, че член 4, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА и член 18 от ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че макар в рамките на транспонирането на посочения член 4, параграф 6 от Рамковото решение относно ЕЗА държава-членка да може да реши да ограничи случаите, в които изпълняващият национален съдебен орган може да откаже да предаде лице, спрямо което се прилага тази разпоредба, тази държава не може да изключи напълно и автоматично от приложното поле на същата разпоредба гражданите на други държави-членки, които се намират или пребивават на територията ѝ, независимо от връзките, които те имат с посочената държава-членка. Националната юрисдикция е длъжна да тълкува националното право с оглед на текста и целта на Рамковото решение относно ЕЗА, за да гарантира неговата пълна ефективност.

Екстраитериториалност (престъпления, извършени извън територията на издаващата държава-членка) (член 4, параграф 7)

ЕЗА се отнася до престъпления, които:

- а) съгласно правото на изпълняващата държава-членка са извършени изцяло или частично на нейна територия или на място, считано за такова; или
- б) са извършени извън територията на държавата-членка, издала европейската заповед за арест, а правото на изпълняващата държава-членка не допуска наказателно преследване за същите престъпления, извършени извън територията ѝ.

5.5. Задочни съдебни процеси

Рамковото решение относно ЕЗА бе изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР, като бе заличен член 5, параграф 1 и бе вмъкнат нов член 4а относно задочно постановени решения. Тези разпоредби са свързани със ситуации, в които изпълняващ съдебен орган е получил ЕЗА относно изпълнението на присъда за лишаване от свобода, произтичаща от производство в издаващата държава-членка, на което лицето не е присъствало.

Член 4а от Рамковото решение относно ЕЗА съдържа основание да се откаже изпълнение, съгласно което може да бъде отказано изпълнението на ЕЗА, издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, ако лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението (задочно постановено решение).

³⁶

Решение на Съда от 5 септември 2012 г. *Lopes da Silva Jorge*, C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517.

Това правило обаче съдържа редица изключения. Изпълняващ съдебен орган не може да откаже да изпълни ЕЗА, основана на задочно постановено решение. В ЕЗА е посочено, че лицето, в съответствие с допълнителните процесуални изисквания, определени в националното законодателство на издаващата държава-членка:

- а) своевременно:
 - i) или е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес; и
 - ii) е уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес; или
- б) след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса; или
- в) след като решението му е било връчено лично и е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение:
 - i) изрично е заявило, че не оспорва решението; или
 - ii) не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок; или
- г) решението не му е било връчено лично, но:
 - i) решението ще му бъде връчено лично незабавно след предаването и ще бъде изрично уведомено за правото си на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение; и
 - ii) ще бъде уведомено за срока, в който трябва да поиска повторно разглеждане или обжалване, както е посочено в съответната ЕЗА.

Решението по дело C-399/11 *Melloni*³⁷ е свързано с въпроса дали член 4а, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска изпълняващият съдебен орган да обвързва посочените в тази разпоредба хипотези за изпълнението на ЕЗА, издадена с цел изпълнение на

³⁷

Решение на Съда от 26 февруари 2013 г., *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107.

присъда, с условието задочната присъда да може да бъде преразгледана в издаващата държава-членка.

Съдът сче, че член 4а, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА предвижда случай, при който може да бъде отказано изпълнението на ЕЗА, издадена с цел изпълнение на присъда, ако лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановена присъдата. Тази възможност е съпътствана все пак от четири изключения, посочени в член 4а, параграф 1, букви а)–г). Съдът постанови, че в посочените четири хипотези изпълняващият съдебен орган не може да обвързва предаването на задочно осъдено лице с условието присъдата да може да бъде подложена на преразглеждане в негово присъствие.

В решението си по дело C-108/16 PPU *Dworzecki*³⁸ Съдът постанови следното:

„Член 4а, параграф 1, буква а), подточка i) от Рамково решение 2002/584 (...) трябва да се тълкува в смисъл, че само по себе си на посочените в тази разпоредба условия не отговаря връчване на призовка като разглежданото в главното производство, което не е било извършено пряко на заинтересованото лице, а на неговия адрес — на пълнолетно лице, числящо се към същото домакинство, което се е задължило да му я предаде, без европейската заповед за арест да позволява да се определи дали и евентуално кога това пълнолетно лице действително я е предало на заинтересованото лице.“

5.6. Съображения на изпълняващия съдебен орган във връзка с основните права

Рамковото решение относно ЕЗА не съдържа разпоредба за неизпълнение въз основа на нарушаване на основните права на издирваното лице в издаващата държава-членка.

При все това в член 1, параграф 3, тълкуван във връзка със съображения 12 и 13 от Рамковото решение относно ЕЗА се пояснява, че основните права и основните правни принципи следва да се зачитат в контекста на ЕЗА.

В решението си по съединени дела C-404/15 и C-659/15 PPU, *Aranyosi u Căldăraru*, Съдът постанови, както следва:

„... когато са налице обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни, които сочат за съществуването на системни или общи, засягащи определени групи лица или определени места за задържане недостатъци във връзка с условията на задържане в издаващата държава членка, изпълняващият съдебен орган трябва да направи конкретна и точна проверка дали са налице сериозни и потвърдени основания да се приеме, че поради условията на задържането му в тази държава членка лицето, за което е издадена европейска заповед за арест за целите на провеждането на наказателно производство или на изпълнението на наказание лишаване от свобода, ще е изложено на реална опасност от нечовешко или унижително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на

³⁸

Решение на Съда от 24 май 2016 г., *Dworzecki*, C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346.

основните права на Европейския съюз, в случай че бъде предадено на тази държава членка.

За тази цел той трябва да поиска предоставянето на допълнителна информация от издаващия съдебен орган, който, след като при необходимост поиска помощ от централния орган или от един от централните органи на издаващата държава членка по смисъла на член 7 от посоченото Рамково решение, трябва да предостави тази информация в определения в искането срок. Изпълняващият съдебен орган трябва да отложи своето решение относно предаването на заинтересованото лице, докато не получи допълнителната информация, която му позволява да изключи съществуването на такава опасност.

Ако съществуването на опасността не може да се изключи в разумен срок, посоченият орган трябва да реши дали да прекрати процедурата по предаване.“

Ако съдебният орган в изпълняващата държава-членка разполага с данни, които сочат, че е налице реална опасност от нечовешко или унизително отношение към задържаните лица в издаващата държава-членка поради общите условия на задържане, той трябва да следва процедурата, определена в решението на Съда по съединени дела C-404/15 и C-659/15 PPU, *Aranyosi и Căldăraru* (точки 89 до 104 от решението).

Процедурни стъпки, които националните изпълняващи съдебни органи трябва да следват, ако разполагат с данни, които сочат, че е налице реална опасност от нечовешко или унизително отношение към задържаните лица в издаващата държава-членка

Трябва да се следват посочените по-долу стъпки:

1. **Проверка дали е налице реална опасност от нечовешко или унизително отношение към издирваното лице поради общите условия на задържане:**
 - *въз основа на обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни, които могат да произтичат по-специално от решения на международни юрисдикции, като например решенията на Европейския съд по правата на човека, от съдебни решения в издаващата държава-членка, както и от решения, доклади и други документи, съставени от органите на Съвета на Европа, или произтичащи от системата на Обединените нации.*
2. **Ако бъде установено, че е налице такава опасност въз основа на общите условия на задържане — проверка дали са налице сериозни и потвърдени основания да се приеме, че в конкретните обстоятелства по случая за издирваното лице съществува такава реална опасност от нечовешко или унизително отношение:**
 - *задължение да се отправи искане — въз основа на член 15, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА — към издаващия съдебен орган незабавно да предостави необходимата допълнителна*

информация относно условията, при които се предвижда да бъде задържано заинтересованото лице;

- **възможност да се поиска информация** във връзка с наличието на евентуални механизми за контрол на условията на задържане;
- **възможност да се определи срок за получаване на отговора**, като се отчете необходимото време за събирането на посочената информация и определените в член 17 от Рамковото решение относно ЕЗА срокове.

3. Ако бъде установено, че е налице реална опасност от нечовешко или унижително отношение към издирваното лице въз основа на получената от издаващия съдебен орган информация и цялата останала информация, с която разполага изпълняващият съдебен орган (и до вземането на окончателно решение относно ЕЗА):

- **задължение да се отложи изпълнението на въпросната ЕЗА.** Евроюст трябва да бъде информирана (съгласно член 17, параграф 7 от Рамковото решение относно ЕЗА);
- **възможност за продължаване на задържането на съответното лице**, но само ако процедурата по изпълнение на ЕЗА е водена достатъчно грижливо и срокът на задържането не е прекомерен (в съответствие с решението по дело C-237/15, *Lanigan*, точки 58, 59 и 60), при надлежно зачитане на гарантираната с член 48 от Хартата презумпция за невиновност и при спазване на принципа на пропорционалност, определен в член 52, параграф 1 от Хартата;
- **възможност или дори задължение за временно освобождаване на въпросното лице**, придружено от мерки за предотвратяване укриването на лицето.

4. Окончателно решение:

- ако изпълняващият съдебен орган, въз основа на получената от издаващия съдебен орган информация, може да заключи, че не е налице реална опасност издирваното лице да бъде подложено на нечовешко или унижително отношение, той трябва да вземе решение относно изпълнението на ЕЗА;
- ако изпълняващият съдебен орган установи, че съществуването на опасността от нечовешко или унижително отношение не може да се изключи в разумен срок, той трябва да дали да прекрати процедурата по предаване.

5.7. Пропорционалност — ролята на изпълняващата държава-членка

В Рамковото решение относно ЕЗА не се предвижда възможност за оценка на пропорционалността на ЕЗА от изпълняващата държава-членка. Това е в съответствие с принципа за взаимно признаване. Ако в изпълняващата държава-членка възникнат сериозни опасения във връзка с пропорционалността на

получената ЕЗА, издаващият и изпълняващият съдебен орган се насърчават да осъществят пряка комуникация. Очаква се такива случаи да възникват само в извънредни обстоятелства. Чрез консултация компетентните съдебни органи могат да успеят да намерят по-подходящо решение (вж. раздел 4.4 относно комуникацията между компетентните органи). Например в зависимост от обстоятелствата по случая, може да бъде възможно да се оттегли ЕЗА и да се предприемат други мерки, предвидени съгласно националното законодателство или правото на Съюза.

В такива ситуации съдебните органи също така могат да се консултират с Евроюст или точките за контакт на ЕСМ. Те могат да улеснят комуникацията и да помогнат за намирането на решения.

5.8. Гаранции, които трябва да бъдат дадени от издаващата държава-членка

Член 5 от Рамковото решение относно ЕЗА предвижда, че съгласно законодателството на изпълняващата държава членка изпълнението на ЕЗА от изпълняващия съдебен орган може да бъде обвързано с определени условия. Тези условия могат да бъдат свързани с преразглеждане на присъда за доживотен затвор и връщане на граждани в изпълняващата държава членка, за да изтърпят наложените наказания лишаване от свобода.

Тези гаранции могат да бъдат предвидени в националното законодателство на издаващата държава-членка или да бъдат договорени между компетентните органи на издаващата и изпълняващата държава членка. Независимо от това те могат да бъдат свързани само с въпросите, посочени в член 5 от Рамковото решение относно ЕЗА, както бе потвърдено от Съда (по-специално в решенията му по съединени дела C-404/15 и C-659/15 PPU, *Aranyosi и Căldăraru*, точка 80 и по дело C-237/15 PPU, *Lanigan*, точка 36).

Важно: Гаранцията в член 5, параграф 1 за повторно разглеждане на задочно постановени решения беше заличена с Рамково решение 2009/299/ПВР и заменена с новия член 4а, който съдържа по-всеобхватни разпоредби относно задочно постановените решения (вж. раздел 5.5 от настоящия наръчник).

В решението си по дело *I.B.*, C-306/09³⁹ Съдът заключи:

„Член 4, точка 6 и член 5, точка 3 от Рамково решение 2002/584/ПВР (...) трябва да се тълкуват в смисъл, че когато съответната изпълняваща държава членка е приложила член 5, точки 1 и 3 от това рамково решение във вътрешния си правен ред, изпълнението на европейска заповед за арест, издадена с цел изпълнение на задочно постановена присъда по смисъла на член 5, точка 1, може да бъде обвързано с условието засегнатото лице, което е гражданин или пребиваващ в изпълняващата държава членка, да бъде върнато в последната, евентуално за да изтърпи там наказанието, наложено му след приключването на повторното разглеждане, проведено в издаващата държава членка в негово присъствие.“

³⁹

Решение на Съда от 21 октомври 2010 г., *I.B.*, C-306/09, ECLI:EU:C:2010:626.

5.8.1. *Преразглеждане на присъда за доживотен затвор*

В случаите, когато ЕЗА е била издадена за престъпление, наказуемо с доживотен затвор или мярка, изискваща задържане до живот, изпълняващата държава-членка може да поиска от издаващата държава-членка гаранция за преразглеждане (член 5, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Присъда за доживотен затвор означава присъда, която се изтърпява на място за лишаване от свобода. **Мярка, изискваща задържане до живот**, означава друг вид задържане, например в психиатрични заведения.

Гаранцията може да бъде предоставена от издаващата държава-членка, като се демонстрира, че съгласно нейната правна система наказанието или наложената мярка може да бъде преразгледано или при поискване, или най-късно след 20 години. Като алтернатива, налице е достатъчна гаранция, че лицето има право да поиска помилване съгласно законодателството или практиката на издаващата държава-членка с цел непривеждането на такова наказание или мярка в изпълнение.

5.8.2. *Връщане на граждани и пребиваващи*

ЕЗА позволява връщане на издирваното лице с цел изтърпяване на наказанието лишаване от свобода в неговата родна държава. Съгласно член 5, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА, когато лицето, обект на ЕЗА с оглед провеждане на наказателно производство, е гражданин или пребиваващ в изпълняващата държава-членка, изпълняващата държава може да постави условието това лице да бъде върнато на нейната територия от издаващата държава-членка, за да изтърпи наложеното наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане в издаващата държава-членка.

Това условие следва да бъде посочено ясно от изпълняващата държава-членка. Когато е възможно, издаващата и изпълняващата държава-членка следва да се споразумеят относно подробностите във връзка с това условие преди изпълняващата държава-членка да вземе решение за предаване.

Когато преди издаването на ЕЗА вече е известно, че издирваното лице е гражданин или пребиваващ в изпълняващата държава-членка, издаващият съдебен орган би могъл да посочи още във формуляра за ЕЗА своето съгласие за евентуално условие за връщане.

Издаващата държава-членка е длъжна да гарантира спазването на това условие. Когато срещу предаденото лице бъде постановена окончателна присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, издаващата държава-членка трябва да се свърже с изпълняващата държава-членка с цел организиране на връщането. Издаващата държава-членка следва да гарантира, че присъдата се превежда на езика на изпълняващата държава-членка.

В член 25 от Рамково решение 2008/909/ПВР се съдържа също специална разпоредба за изпълнението на наказания лишаване от свобода в изпълняващата държава-членка с оглед на случаи по член 5, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА. По отношение на трансфера на присъдата към издаващата държава-

членка, за да бъде изпълнена там, се прилагат процедурата и условията, определени в Рамково решение 2008/909/ПВР (вж. раздел 2.5.2 от настоящия наръчник).

5.9. Отлагане или временно предаване

5.9.1. Сериозни причини от хуманитарно естество

10-дневният срок за предаване на лицето започва да тече, след като изпълняващият съдебен орган е решил да изпълни ЕЗА (както е обяснено в раздел 4.2). По изключение обаче изпълняващият съдебен орган може да реши временно да отложи предаването поради сериозни причини от хуманитарно естество – например когато са налице съществени основания да се счита, че предаването явно ще застраши живота или здравето на издирваното лице (член 23, параграф 4 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Изпълнението на ЕЗА трябва да се извърши възможно най-скоро след отпадане на тези основания. Изпълняващият съдебен орган трябва незабавно да уведоми издаващия съдебен орган и заедно да насрочат нова дата за предаване. В този случай предаването следва да се състои в десетдневен срок от така съгласуваната дата. След изтичането на този срок лицето не може да продължава да е задържано от изпълняващата държава-членка въз основа на ЕЗА и следва да бъде освободено (член 23, параграф 5 от Рамковото решение относно ЕЗА).

В ситуации, когато тези причини от хуманитарно естество съществуват за **неопределено време или постоянно**, издаващият и изпълняващият съдебен орган могат да проведат консултация и да обмислят дали съществуват алтернативи на ЕЗА. Например могат да бъдат проучени алтернативи за трансфер на производството или наказанието лишаване от свобода в изпълняващата държава-членка или оттегляне на ЕЗА (например в случай на тежко трайно заболяване).

5.9.2. Неприклучило наказателно производство или изпълнение на наказание лишаване от свобода

След като вземе решение за изпълнение на ЕЗА, изпълняващият съдебен орган може да отложи предаването на издирваното лице, така че срещу него да може бъде възбудено наказателно преследване в изпълняващата държава-членка за **друго** престъпление (член 24, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА).

В такива случаи предаването следва да се извърши непосредствено след приключване на наказателното преследване, на дата, договорена между издаващия и изпълняващия съдебен орган.

Когато издирваното лице е вече осъдено за друго престъпление, предаването може да бъде отложено, така че лицето да може да изтърпи наложеното за това престъпление наказание в изпълняващата държава-членка (член 24, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА).

В такива случаи предаването следва да се извърши непосредствено след като лицето изгърпи наказанието, на дата, договорена между издаващия и изпълняващия съдебен орган.

Важно: Ако наказателното производство в изпълняващата държава-членка касае **същото** престъпление, което представлява основанията за ЕЗА, изпълняващата държава-членка може да откаже да изпълни ЕЗА (за това престъпление) (вж. член 4, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА и раздел 5.4.2 от настоящия наръчник). Когато са изпълнени условията на член 3, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА, изпълнението на ЕЗА трябва да бъде отказано (вж. Раздел 5.4.1 от настоящия наръчник).

5.9.3. Временно предаване вместо отлагане

В ситуациите, описани в раздел 5.9.2 по-горе, вместо да отложи предаването изпълняващият съдебен орган може временно да предаде издирваното лице на издаващата държава-членка (член 24, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА). Това може да бъде направено с цел наказателно преследване на лицето или изпълнение на вече постановена присъда.

Изпълняващият и издаващият съдебен орган трябва ясно да се споразумеят относно условията за временното предаване в писмен вид. Това споразумение е задължително за всички органи на издаващата държава-членка (член 24, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Временното предаване позволява да се избегне дългото забавяне на производството в издаващата държава-членка, произтичащо от факта, че лицето е преследвано или вече е било осъдено в изпълняващата държава-членка.

5.9.4. Отлагане на изпълнението на ЕЗА поради установяване на реална опасност от нечовешко или унижително отношение към издирваното лице

В съответствие с решението на Съда по съединени дело C-404/15 и C-659/15 PPU *Aranyosi и Căldăraru*, ако бъде установено, че е налице реална опасност от нечовешко или унижително отношение към издирваното лице въз основа на получената от издаващия съдебен орган информация и цялата останала информация, с която разполага изпълняващият съдебен орган (и до вземането на окончателно решение относно ЕЗА), изпълнението на ЕЗА трябва да бъде отложено, но не и прекратено. Когато изпълняващият съдебен орган вземе решение за такова отлагане, изпълняващата държава членка трябва да уведоми Евроюст съгласно член 17, параграф 7 от Рамковото решение относно ЕЗА, като изложи причините за забавянето (вж. раздели 5.6 и 4.1 от настоящия наръчник)

5.10. Множество ЕЗА за едно и също лице

5.10.1. Вземане на решение коя ЕЗА да бъде изпълнена

Възможно е едновременно да съществуват множество ЕЗА за едно и също лице, било то за едни и същи или за различни деяния, които могат да са издадени от органите на една или повече държави членки. Посочените по-долу насоки се прилагат независимо дали ЕЗА са издадени за едни и същи или за различни деяния.

Когато за едно и също лице са издадени множество ЕЗА, изпълняващият съдебен орган решава коя от тях да изпълни, при надлежно отчитане на всички обстоятелства (член 16 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Препоръчва се преди вземането на решение за предаване изпълнителният съдебен орган да се опита да осъществи координация между издаващите съдебни органи, които са издали ЕЗА. Ако издаващите съдебни органи вече са се координирали, това следва да бъде взето предвид от изпълняващия съдебен орган, макар че изпълняващият съдебен орган не е обвързан от такива споразумения, които те може да бъдат постигнали съгласно Рамковото решение относно ЕЗА.

Изпълняващият съдебен орган също така може да се консултира с Евроюст (член 16, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА). Евроюст може да улесни и ускори координацията и от нея може да бъде поискано да представи становище относно конкуриращи се ЕЗА. В идеалния случай решението коя ЕЗА да бъде изпълнена следва да се основава на съгласието на всички издаващи съдебни органи.

Когато се обмисля коя ЕЗА да бъде изпълнена и дали издаващите съдебни органи биха постигнали консенсус или не, следните фактори следва по-специално да бъдат взети предвид от изпълняващия съдебен орган (член 16, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА):

- а) обществената опасност на престъпленията;
- б) местоизвършването на престъпленията;
- в) датите на различните ЕЗА;
- г) дали заповедта е издадена с цел извършване на наказателно преследване или привеждане в изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.

Този списък не е изчерпателен. Освен това няма строги правила на кой от тези фактори следва да бъде отдаден приоритет — това се решава поотделно във всеки случай. Във всеки случай член 16 от Рамковото решение относно ЕЗА изисква изпълнителният съдебен орган да отчете надлежно ситуацията. Поради това следва да се избягват твърде опростени решения от типа „пръв пристигнал, пръв обслужен“.

Изпълняващите съдебни органи също така могат да се консултират с Насоките на Евроюст за вземане на решения относно конкуриращи се ЕЗА, включени в годишния доклад на Евроюст за 2004 г. (достъпни на <http://www.eurojust.europa.eu>).

Когато се взема решение за предаване, е важно изпълняващият съдебен орган ясно да посочи коя ЕЗА представлява основанието за предаване. Освен това бюрото SIRENE на изпълняващата държава членка трябва да изпрати формуляр G на всяка засегната държава членка (точка 3.2 от наръчника за SIRENE).

Оценката коя ЕЗА да бъде изпълнена следва да обхваща само **подлежащите на изпълнение ЕЗА**. Поради това изпълняващият съдебен орган би могъл

първоначално да анализира всички ЕЗА, за да прецени дали е възможно да ги изпълни самостоятелно. Ако към определена ЕЗА се прилага основание за неизпълнение, от съображения за яснота изпълняващият съдебен орган би могъл да вземе отделно решение да не изпълни въпросната ЕЗА.

5.10.2. „Паралелни производства“

Когато две или повече държави членки издадат ЕЗА за престъпления, свързани с **едни и същи факти и с едно и също лице**, компетентните органи са длъжни да осъществяват комуникация и да си сътрудничат. Това задължение произтича от Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно предотвратяване и уреждане на спорове за упражняване на компетентност при наказателни производства⁴⁰. В тези ситуации на компетентните органи се препоръчва да се консултират със своето национално законодателство, с което се прилага посоченото рамково решение.

Когато не може да бъде постигнат консенсус, участващите компетентни органи трябва да отнесат въпроса до Евроюст в случаите, когато Евроюст е компетентна да предприеме действие⁴¹. Консултации с Евроюст могат да се провеждат и в други ситуации.

Държавите членки, които са получили такива паралелни ЕЗА, следва да уведомят компетентните органи на издаващите държави-членки относно паралелните производства.

Компетентните органи на държавите членки, издали ЕЗА, следва да уведомят изпълняващия съдебен орган относно осъществяваното сътрудничество с цел уреждане на спора за упражняване на компетентност и относно всяко съгласие, постигнато в рамките на тази процедура.

6. ПРИСПАДАНЕ НА СРОКА НА ЗАДЪРЖАНЕ В ИЗПЪЛНЯВАЩАТА ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА

След предаване на издирваното лице издаващата държава-членка трябва да отчете сроковете на задържане в резултат на изпълнението на ЕЗА. Всички тези срокове трябва да се приспадат от общия срок на наказанието лишаване от свобода или задържането, който трябва да се изтърпи в издаващата държава-членка (член 26 от Рамковото решение относно ЕЗА). Ако лицето бъде оправдано, е възможно да се прилагат разпоредби на издаващата държава-членка относно обезщетение за понесените вреди.

Поради тази причина, както е описано в раздел 4.5.2, изпълняващият съдебен орган или централният орган на изпълняващата държава-членка трябва да предостави цялата информация относно срока на задържането на издирваното лице въз основа на ЕЗА. Тази информация трябва да бъде предоставена при предаването (вж. също така решението на Съда по дело C-294/16 PPU, JZ).

⁴⁰ ОВ L 328, 15.12.2009 г., стр. 42.

⁴¹ Вж. Решение 2002/187/ПВР на Съвета от 28 февруари 2002 г. за създаване на Евроюст с оглед засилване на борбата срещу сериозната престъпност (ОВ L 63, 6.3.2002 г., стр. 1).

7. ПОСЛЕДВАЩО ПРЕДАВАНЕ

7.1. На друга държава-членка

След предаването на издирваното лице на издаващата държава-членка въз основа на ЕЗА на тази държава членка може да се наложи да вземе решение да изпълни друга ЕЗА, издадена от друга държава членка, по отношение на същото лице. В съответствие с член 28, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА издаващата държава-членка може впоследствие да предаде лицето на друга държава членка **без съгласието** на първоначалната изпълняваща държава в следните случаи:

- а) когато издирваното лице е имало възможност да напусне територията на държава членка, в която е предадено, но не е направило това в рамките на 45 дни от окончателното си освобождаване или се е завърнало на тази територия;
- б) когато издирваното лице се съгласи да бъде предадено на държава членка, различна от изпълняващата държава членка, съгласно ЕЗА.

Съгласието на издирваното лице трябва да бъде дадено пред компетентните съдебни органи на издаващата държава членка. То трябва да се отрази съгласно националното право на тази държава. От начина на изразяването му трябва да личи, че е доброволно и при пълно съзнаване на неговите последици;

- в) когато издирваното лице не е обект на специално правило. Когато е приложимо, специалното правило не допуска лишаване от свобода на издирваното лице за престъпления, за които не е било предадено, което също така обхваща последващото предаване (вж. раздел 2.6).

В други случаи е необходимо да се поиска съгласието на първоначалната изпълняваща държава членка за всяко последващо предаване⁴². Съгласие трябва да се даде, когато престъплението, за което е искано, е само по себе си обект на предаване в съответствие с разпоредбите на Рамковото решение относно ЕЗА, освен ако се прилага основание, при което не се допуска или може да бъде отказано изпълнение.

Когато е приложимо, изпълняващият съдебен орган може да обвърже своето съгласие с едно от условията, свързани с присъди за доживотен затвор и връщане на граждани и пребиваващи лица, определени в член 5 от Рамковото решение относно ЕЗА (вж. раздел 5.8 от настоящия наръчник). В такива случаи издаващата държава-членка трябва да предостави съответните гаранции (член 28, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА).

⁴²

В член 28, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА се предвижда възможност държавите членки да нотифицират, че съгласието им за такова предаване или последваща екстрадиция се предполага в отношенията им с други държави членки, направили нотификация в същия смисъл. Съгласно информацията, с която разполага Комисията, само Румъния е отправила такива нотификация.

Когато съответното лице е предавано няколко пъти между държави членки въз основа на последователни ЕЗА, последващото му предаване на друга държава членка, различна от тази, която последно го е предала, зависи от съгласието **само** на държавата членка, извършила **последното предаване** (вж. решението на Съда по дело C-192/12 PPU *West*)⁴³.

Процедура

Искането за съгласие трябва да бъде представено по същата процедура и трябва да съдържа същата информация като обикновената ЕЗА. Компетентният съдебен орган предава искането за съгласие директно на изпълняващия съдебен орган, който е предал лицето. Информацията, която следва да се съдържа в искането, както се посочва в член 8, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА, трябва да бъде преведена съгласно същите правила като тези за ЕЗА. Изпълняващият съдебен орган трябва да вземе решение дали да се съгласи не по-късно от 30 дни от получаване на искането (член 28, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Решение на Съда по дело C-192/12 PPU *West*

„Член 28, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР (...) трябва да се тълкува в смисъл, че когато съответното лице е предавано няколко пъти между държави членки въз основа на последователни европейски заповеди за арест, последващото му предаване на друга държава членка, различна от тази, която последно го е предала, зависи от съгласието само на държавата членка, извършила последното предаване.“

7.2. На трета държава

Лице, което е предадено въз основа на ЕЗА, не може да бъде екстрадирано в държава извън ЕС (трета страна), без съгласие на компетентния съдебен орган на държавата членка, която е предала лицето. Това съгласие следва да се даде в съответствие с конвенциите за екстрадиция, по които същата е страна, както и с нейното вътрешно право (член 28, параграф 4).

8. ЗАДЪЛЖЕНИЯ СПРЯМО ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

8.1. Едновременни ЕЗА и искания за екстрадиция за едно и също лице

8.1.1. Искания от трети държави

Дадена държава членка може да получи от трета държава едновременно ЕЗА и искане за екстрадиция за едно и също лице, което се намира на нейната територия. Те могат да бъдат свързани с едни и същи или с различни деяния. Възможно е в тази държава членка да са определени различни органи, които да отговарят за вземането на решение за изпълнението на ЕЗА, и за искането за екстрадиция. В такива случаи тези органи следва да си сътрудничат при вземането на решение относно предстоящите им действия въз основа на посочените по-долу критерии.

⁴³

Решение на Съда на ЕС от 28 юни 2012 г., *West*, C-192/12 PPU, ECLI:EU:C:2012:404.

Освен това може да се потърси съвет и помощ в координация между засегнатите държави от Еуроюст или ЕСМ.

Рамковото решение относно ЕЗА не съдържа правила на кое искане да се даде предимство. Съгласно член 16, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА държавата членка трябва да отчете надлежно всички обстоятелства, и по-специално критериите, посочени в член 16, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА, за да достигне до решение кое искане да изпълни, когато повече от една ЕЗА се отнася за едно и също лице.

Поради това компетентните органи следва да вземат предвид следните фактори:

- а) обществената опасност на престъпленията;
- б) местоизвършването на престъпленията;
- в) съответните дати на ЕЗА и искането за екстрадиция; както и
- г) дали заповедта е издадена с цел извършване на наказателно преследване или привеждане в изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.

Изпълняващите съдебни органи също така могат да се консултират с Насоките на Еуроюст за вземане на решения относно конкуриращи се ЕЗА, включени в годишния доклад на Еуроюст за 2004 г. (достъпен на <http://www.eurojust.europa.eu>).

Освен това ще бъде необходимо да се вземат предвид всички критерии, посочени в относимото споразумение за екстрадиция. Те биха могли да касаят например основанията за отказ за екстрадиция и правила в случай на множество искания за екстрадиция.

Когато искането за екстрадиция от трета държава е адресирано до държава членка, която е въвела правила, осигуряващи защита на нейните граждани срещу екстрадиция, и искането касае гражданин на друга държава членка, изпълняващият съдебен орган трябва да уведоми държавата членка, чийто гражданин е въпросното лице, и, когато е приложимо, да предаде лицето на тази държава членка съгласно издадената от нея ЕЗА, в съответствие с решението на Съда по дело *C-182/15 Petruhhin*⁴⁴.

„Членове 18 ДФЕС и 21 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че когато към държава членка, в която се намира гражданин на Съюза, който е гражданин на друга държава членка, е отправена молба за екстрадиция от трета държава, с която първата държава членка е сключила договор за екстрадиция, тя е длъжна да уведоми държавата членка, чийто гражданин е посоченото лице, и при необходимост по молба на последната държава членка да ѝ предаде този гражданин съгласно разпоредбите на Рамково решение 2002/584 (...), при условие че съгласно националното си право тази държава членка е компетентна да преследва това лице за деяния, извършени извън националната ѝ територия.

⁴⁴

Решение на Съда от 6 септември 2016 г., *Petruhhin*, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

В хипотеза, при която дадена държава членка е сезирана с молба от трета държава за екстрадиране на гражданин на друга държава членка, първата държава членка трябва да провери дали екстрадицията няма да наруши правата, посочени в член 19 от Хартата на основните права на Европейския съюз.“

8.1.2. Искания от Международния наказателен съд (МНС)

Ако държава членка получи едновременно ЕЗА и искане за екстрадиция от МНС за едно и също лице, компетентният орган или органи следва да отчетат всички обстоятелства, посочени в раздел 8.1.1. При все това задълженията на държавите членки съгласно устава на Международния наказателен съд са с предимство пред изпълнението на ЕЗА (член 16, параграф 4 от Рамковото решение относно ЕЗА).

8.2. Предишна екстрадиция от трета държава и специалното правило

Ако издирваното лице е било екстрадирано към изпълняващата държава членка от трета държава, екстрадицията може да задейства прилагането на специалното правило в зависимост от правилата на приложимото споразумение за екстрадиция. Съгласно специалното правило екстрадираното лице може да бъде обект на наказателно преследване или лишаване от свобода само за престъплението или престъпленията, за които е било екстрадирано. Рамковото решение относно ЕЗА не засяга задължението за спазване на специалното правило в такива ситуации (член 21 от Рамковото решение относно ЕЗА). Това означава, че изпълняващата държава членка може да бъде възпрепятствана от последващо предаване на лицето без съгласието на държавата, от която е било екстрадирано.

С оглед уреждането на такива ситуации, съгласно Рамковото решение относно ЕЗА се изисква изпълняващата държава-членка да вземе всички необходими мерки за незабавно поискване на съгласие на третата държава (от която лицето е екстрадирано), за да може да бъде предадено на държавата членка, издала ЕЗА (член 21 от Рамковото решение относно ЕЗА).

Сроковете, определени в член 17 от Рамковото решение относно ЕЗА (вж. Раздел 4.1 от настоящия наръчник), не започват да текат до деня, в който спира прилагането на тези правила за особеност. До взимане на решение от третата държава, от която издирваното лице е екстрадирано, изпълняващата държава членка трябва да обезпечи наличието на материалните условия за извършване на действително предаване (член 21 от Рамковото решение относно ЕЗА). По-специално е възможно да се наложи да вземе необходимите мерки за предотвратяване на укриването му.

9. ПРЕМИНАВАНЕ

9.1. Преминанване през друга държава-членка

Преминанването (член 25 от Рамковото решение относно ЕЗА) е свързано със ситуация, при която издирваното лице бива прехвърлено в издаващата държава-членка от изпълняващата държава членка през територията, сухопътна или водна, на трета държава — членка на ЕС. В тези случаи третата държава членка трябва да разреши да бъде осъществено преминанване. Компетентният орган на издаващата държава-членка обаче трябва да предостави информация на третата държава членка относно:

- а) самоличността и гражданството на лицето, спрямо което е издадена ЕЗА;
- б) наличието на ЕЗА;
- в) вида и правната квалификация на престъплението;
- г) описанието на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително времето и мястото.

С цел да се улесни преминанването тази информация следва да бъде предоставена възможно най-скоро преди организирането на преминанването. Поради това на издаващия съдебен орган се препоръчва да обмисли евентуалната нужда от преминанване дори преди да насрочи датата за предаване заедно с изпълняващия съдебен орган. Това е важно и за спазването на кратките срокове за предаване на лицето, които са определени в член 23 от Рамковото решение относно ЕЗА (обичайно 10 дни).

Информацията следва да бъде предоставена на органа на въпросната държава, който е отговорен за получаване на исканията за преминанване. Информация за тези органи във всяка държава членка може да бъде намерена на уебсайта на ЕСМ (Атлас за ВПП, *Fiches belges*). Информацията може да бъде предоставена на съответния орган по какъвто и да е начин, който позволява писмено документиране, включително чрез електронна поща. Държавата членка по преминанване трябва да съобщи решението си по същия начин (член 25, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА).

В Рамковото решение относно ЕЗА не се определя срок за исканията за преминанване, но държавата по преминанване следва да ги разгледа незабавно.

Горепосочените правила не се прилагат в случай на въздушен превоз без предвиден престой. Въпреки това, ако възникне необходимост от извънредно кацане, издаващата държава-членка трябва да предостави горепосочената информация на определения орган на държавата по преминанване, както се прави при преминанване по суша или вода (член 25, параграф 4 от Рамковото решение относно ЕЗА).

9.2. Граждани на и пребиваващи в държавата-членка по преминанване

Исключенията от задължението да се позволява преминанване са свързани със ситуации, при които лицето, срещу което е издадена ЕЗА, е гражданин на или пребиваващ в държавата членка по преминанване. Ако ЕЗА е издадена с цел

наказателно преследване, държавата членка по преминаване може да постави условие лицето, след като бъде изслушано, да бъде върнато в страната по преминаване, за да изтърпи присъдата за лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, постановени срещу това лице в издаващата държава-членка (член 25, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА). В този смисъл член 5, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА следва да се спазва *mutatis mutandis* (вж. раздел 5.8.2 от настоящия наръчник). Ако ЕЗА е издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, държавата членка по преминаване може да откаже преминаване.

9.3. Екстрадиция от трета държава към държава-членка

Въпреки че Рамковото решение относно ЕЗА не е свързано пряко с екстрадиция от трети държави, посочените в член 25 от Рамковото решение относно ЕЗА правила за преминаване, представени в раздели 9.1 и 9.2 от настоящия наръчник, се прилагат *mutatis mutandis* при екстрадиция от трета държава към държава членка. В този контекст изразът „европейска заповед за арест“ в член 25 от Рамковото решение относно ЕЗА трябва да се разбира като „искане за екстрадиция“ (член 25, параграф 5).

10. НЕИЗПЪЛНЕНИ ЕЗА

10.1. Гаранция, че лицето не се задържа отново в същата държава-членка

Когато изпълняващият съдебен орган вземе решение да откаже да изпълни ЕЗА, компетентният орган на съответната държава членка трябва да гарантира, че отказаната ЕЗА вече не може да доведе до задържане на издирваното лице на територията на тази държава членка. За да гарантира това, той трябва да предприеме необходимите стъпки, така че:

- а) към съответния сигнал в ШИС да се добави специален ограничителен знак; както и
- б) свързаните с този случай съответни сигнали в националните системи, ако има такива, да бъдат заличени. За повече информация относно процедурата по добавяне на специален ограничителен знак вж. точка 2.6 от наръчника за SIRENE.

10.2. Комуникация с издаващата държава-членка

Изпълняващият съдебен орган трябва да съобщи решението си относно действието, което следва да бъде предприето вследствие на ЕЗА, на издаващия орган (член 22 от Рамковото решение относно ЕЗА). За тази цел се препоръчва да се използва стандартният формуляр в приложение VII към настоящия Наръчник. Когато изпълняващият съдебен орган вземе решение да откаже да изпълни ЕЗА, това съобщение дава възможност на издаващия съдебен орган да прецени дали ЕЗА следва да остане в сила или да бъде оттеглена.

10.3. Преценка от издаващите съдебни органи дали ЕЗА да остане в сила

Рамковото решение относно ЕЗА не налага изискване ЕЗА да бъде оттеглена ако една държава членка откаже да я изпълни — възможно е други държави членки да бъдат в състояние да изпълнят ЕЗА. Поради това ЕЗА и съответният сигнал в ШИС остават валидни, освен ако издаващият съдебен орган не вземе решение да оттегли ЕЗА.

При все това всяка издадена ЕЗА следва винаги да се базира на законни основания. Когато след като държава-членка е отказала да я изпълни, издаващият съдебен орган преценява дали ЕЗА да остане в сила, той следва да проучи обстоятелствата по случая и приложимото национално право и право на Съюза, включително в областта на основните права. По-специално би могло да се обърне внимание на следните въпроси:

- а) Има ли вероятност приложеното от изпълняващия съдебен орган основание, при което не се допуска изпълнението на ЕЗА, да бъде приложено и от другите държави членки? Това е от значение по-специално във връзка с принципа *ne bis in idem* (член 3, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА);
- б) Все още ли е пропорционално ЕЗА да остане в сила (вж. раздел 2.4)?;
- в) ЕЗА ли е единствената мярка, която има вероятност да бъде ефективна (вж. раздел 2.5)?.

10.4. Преглед на ЕЗА, които са в ШИС от дълго време

Всеки издаващ съдебен орган следва да продължи да следи подадените от него сигнали в ШИС. Възможно е да му се наложи да следи за давностния срок във връзка със съответните престъпления и с всички релевантни промени в наказателния процес и националното законодателство, които оказват въздействие върху положението на издирваното лице.

В съответствие с Решението за ШИС II сигналите относно лица, въведени в ШИС II, могат да се съхраняват единствено през времето, необходимо за постигане на целта, за която са били въведени (член 44, параграф 1 от Решението за ШИС II). Компетентният орган на издаващата държава-членка трябва да заличи ЕЗА от ШИС II непосредствено след отпадането на основанията за ЕЗА. Въведените в ШИС ЕЗА остават в системата за срок до три години (освен ако са издадени за по-кратък срок) и се заличават автоматично след това (член 44, параграф 5 от Решението за ШИС II). Поради това издаващият съдебен орган във всеки случай е задължен до три години от въвеждането на ЕЗА в ШИС да реши дали да запази сигнала за по-дълго време. Държавите членки могат да определят по-кратък срок за преразглеждане (член 44, параграф 3 от Решението за ШИС II).

Във всеки случай сигналите за ЕЗА следва да се заличават от ШИС след предаване на лицето.

11. ПРОЦЕСУАЛНИ ПРАВА НА ИЗДИРВАНОТО ЛИЦЕ

Рамковото решение относно ЕЗА предоставя няколко процесуални права на издирваното лице. В съответствие с член 11 от Рамковото решение относно ЕЗА издирваното лице има право да бъде уведомено относно ЕЗА, относно нейното съдържание и относно възможността да даде съгласие за своето предаване, както и относно правото да получи съдействие от адвокат и преводач. Тези права трябва да бъдат осигурени в съответствие с националното законодателство на изпълняващата държава-членка. В допълнение към това с различни разпоредби от Рамковото решение относно ЕЗА на издирваното лице се предоставят права, по-специално член 4а, параграф 2 (право на информация относно задочно постановени решения), член 13, параграф 2 (съдействие от адвокат при вземане на решението за съгласие за предаване), член 14 и член 19 (право на изслушване), член 23, параграф 5 (освобождаване след изтичане на сроковете за предаване на лицето).

Тези права се укрепват от специалните инструменти за процесуални гаранции, както е обяснено в раздели 11.1 до 11.8.

11.1. Право на устен и писмен превод

Правото на устен и писмен превод се прилага към изпълнението на ЕЗА, както е предвидено в Директива 2010/64/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство⁴⁵.

Съгласно член 2, параграф 7 от Директива 2010/64/ЕС компетентните органи на изпълняващата държава членка са длъжни да предоставят следните права на всяко лице, обект на производство във връзка с ЕЗА, което не говори или не разбира езика на производството:

- а) правото да се осигури незабавно устен превод в хода на наказателното производство пред разследващите и съдебните органи, включително по време на разпит от полицията, по време на всички съдебни заседания и на всички необходими междинни изслушвания;
- б) правото да се осигури устен превод за контактите на заподозрените лица или на обвиняемите с техния защитник в пряка връзка с всеки разпит или изслушване по време на производството, или с обжалването или подаването на други процесуални молби;
- в) правото да се оспори решение, констатиращо, че устен превод не е необходим, и възможността да се подаде жалба, че качеството на превода не е достатъчно за гарантиране на справедливо производство.

Съгласно член 3, параграф 6 от Директива 2010/64/ЕС компетентните органи на изпълняващата държава членка са длъжни да предоставят писмен превод на всяко лице, обект на производство за изпълнение на ЕЗА, което не разбира езика на ЕЗА. Като изключение може да се предостави устен превод или устно резюме, при условие че този устен превод или устно резюме не накърнява справедливостта на производството.

⁴⁵

ОВ L 280, 26.10.2010 г., стр. 1. Дания не е обвързана от тази директива.

Устният и писменият превод трябва да бъдат достатъчно качествени, за да гарантират справедливо производство, по-специално като се осигури, че заподозрените лица или обвиняемите са запознати с делото, водено срещу тях, и могат да упражнят правото си на защита. Освен това е важно да се отбележи, че държавите членки трябва да поемат разходите за устен и писмен превод, независимо от изхода на производството.

11.2. Право на информация

Правото на писмена информация относно правата при задържане, както е предвидено в Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно правото на информация в наказателното производство⁴⁶, се прилага по отношение на лица, задържани за целите на изпълнението на ЕЗА.

Съгласно член 5 от Директива 2012/13/ЕС на лицата, които са задържани с цел изпълнение на ЕЗА, се предоставя незабавно съответна декларация за правата, съдържаща информация за правата им в съответствие с правото, с което се изпълнява Рамковото решение относно ЕЗА в изпълняващата държава членка. Примерен образец на декларацията за правата се съдържа в приложение II към Директива 2012/13/ЕС (и е възпроизведен в приложение IX към настоящия наръчник).

Когато се предоставя информация, това се отбелязва в съответствие с процедурата за протоколиране на съответната държава членка. Заподозрените лица или обвиняемите имат право да оспорят всеки отказ или пропуск да се предостави информация в съответствие с процедурите, предвидени в националното законодателство.

11.3. Право на достъп до адвокат

Правото на достъп до адвокат се прилага по отношение на лица, за които е издадена ЕЗА съгласно Директива 2013/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. относно правото на достъп до адвокат в наказателното производство и в производството по европейска заповед за арест и относно правото на уведомяване на трето лице при задържане и на осъществяване на връзка с трети лица и консулски органи през периода на задържане⁴⁷.

Лицата, за които е издадена ЕЗА, имат право на достъп до адвокат в изпълняващата държава членка при задържането им въз основа на ЕЗА (член 10, параграфи 1, 2 и 3 от Директива 2013/48/ЕС). По отношение на съдържанието на правото на достъп до адвокат в изпълняващата държава членка издирваните лица имат следните правила:

- а) правото на достъп до адвокат се прилага в такъв момент и по такъв начин, че да се даде възможност на издирваните лица ефективно да упражняват правата си и във всички случаи — без неоправдано забавяне след задържането;

⁴⁶ ОВ L 142, 1.6.2012 г., стр. 1. Дания не е обвързана от тази директива.

⁴⁷ ОВ L 294, 6.11.2013 г., стр. 1. Крайният срок за транспонирането на тази директива беше 27 ноември 2016 г. Дания, Обединеното кралство и Ирландия не са обвързани от тази директива.

- б) правото да се срещат и осъществяват връзка с адвоката, който ги представлява;
- в) правото техният адвокат да присъства и — в съответствие с процедурите в националното право, да участва в изслушване от изпълняващия съдебен орган.

Освен това издирваните лица имат право да им бъде назначен адвокат в издаващата държава-членка (член 10, параграфи 4, 5 и 6 от Директива 2013/48/ЕС). Ролята на този адвокат е да подпомага адвоката в изпълняващата държава членка, като му предоставя информация и съвети с цел ефективно упражняване на правата на издирваните лица по Рамковото решение относно ЕЗА.

11.4. Право трето лице да бъде уведомено за задържането

От момента на ареста в изпълняващата държава членка на лицата, за които е издадена ЕЗА, те имат право за задържането им да бъде уведомено без неоправдано забавяне най-малко едно посочено от тях лице, например роднина или работодател⁴⁸.

11.5. Право на осъществяване на връзка с трети лица

От момента на ареста в изпълняващата държава членка на лицата, за които е издадена ЕЗА, те имат право без неоправдано забавяне да осъществят връзка с най-малко едно посочено от тях трето лице, например роднина⁴⁹.

11.6. Право на осъществяване на връзка с консулски органи

От момента на ареста в изпълняващата държава членка на лицата, за които е издадена ЕЗА и които не са граждани на издаващата държава-членка, те имат право консулските органи на държавата, чиито граждани са, да бъдат уведомени без неоправдано забавяне за задържането им, както и да осъществят връзка с тези органи⁵⁰.

Те също имат право да бъдат посещавани от консулските органи на държавата, чиито граждани са, да разговарят и да поддържат кореспонденция с тях, както и право консулските органи да организират процесуалното им представителство.

⁴⁸ Директива 2013/48/ЕС, член 5.

⁴⁹ Директива 2013/48/ЕС, член 6.

⁵⁰ Директива 2013/48/ЕС, член 7.

11.7. Специални права за деца

От момента на ареста в изпълняващата държава членка на деца, за които е издадена ЕЗА, към тях се прилагат специални гаранции⁵¹. По-специално те се отнасят до следното:

- а) правото на информация;
- б) правото на носителя на родителска отговорност да бъде информиран;
- в) правото на адвокатска защита;
- г) правото на медицински преглед;
- д) правото на специално отношение в случай на задържане;
- е) правото на неприкосновеност на личния живот;
- ж) правото да бъдат придружавани от носителя на родителска отговорност по време на производството.

11.8. Право на правна помощ

Правото на правна помощ се прилага по отношение на лица, за които е издадена ЕЗА, както е предвидено в Директива (ЕС) 2016/1919 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно правната помощ за заподозрени и обвиняеми в рамките на наказателното производство и за искани за предаване лица в рамките на производството по европейска заповед за арест⁵².

Лицата, за които е издадена ЕЗА, имат право на правна помощ в изпълняващата държава членка от момента на арестуването им въз основа на ЕЗА до предаването им или докато решението относно непредаването им влезе в сила (член 5, параграф 1 от Директива (ЕС) 2016/1919).

Освен това издирваните лица, които упражняват правото си да им бъде назначен адвокат в издаващата държава членка, който да подпомага адвоката в изпълняващата държава членка в съответствие с член 10, параграфи 4 и 5 от Директива 2013/48/ЕС, имат право на правна помощ и в издаващата държава членка, доколкото правна помощ е необходима за гарантиране на ефективен достъп до правосъдие (член 5, параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/1919).

И в двата случая държавите членки могат да прилагат критерии за проверка на средствата, както е предвидено в член 4, параграф 3 от Директива (ЕС) 2016/1919, който се прилага *mutatis mutandis* за правното помощ в производства по ЕЗА

⁵¹ Директива (ЕС) 2016/800 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство (ОВ L 132, 21.5.2016 г., стр. 1). Крайният срок за транспониране на директивата е 11 юни 2019 г. Дания, Обединеното кралство и Ирландия не са обвързани от тази директива.

⁵² ОВ L 297, 4.11.2016 г., стр. 1. Крайният срок за транспонирането на тази директива е 25 май 2019 г. Дания, Обединеното кралство и Ирландия не са обвързани от тази директива.

(член 5, параграф 3 от тази директива). Следователно при такава проверка на средствата следва да се отчитат всички релевантни и обективни фактори като доходи, капитал и семейно положение на съответното лице, както и разходите за помощта от адвокат и жизнения стандарт в тази държава членка, за да се определи дали, в съответствие с приложимите критерии в тази държава членка, издирваното лице не разполага с достатъчно средства за заплащане на помощ от адвокат.

ПРИЛОЖЕНИЕ I — Рамково решение относно ЕЗА, неофициална консолидирана версия¹

Текст на Рамковото решение относно ЕЗА на български език

РАМКОВО РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

от 13 юни 2002 година

относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки

(2002/584/ПВР)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 31, букви а) и б) и член 34, параграф 2, буква б) от него,

като взе предвид предложението на Комисията²,

като взе предвид становището на Европейския парламент³,

като има предвид, че:

- (1) Съгласно заключенията на Европейския съвет от Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г., и по-специално точка 35 от тях, официалната процедура за екстрадиция следва да бъде отменена в държавите членки по отношение на осъдени лица, които се укриват от правосъдието, а процедурите по екстрадиция трябва да бъдат ускорени спрямо лица, които са заподозрени в извършване на престъпление.
- (2) Програмата с мерки за прилагане на принципа за взаимно признаване на решения по наказателни дела, която е предвидена в точка 37 от заключенията на Европейския съвет от Тампере и приета от Съвета на 30 ноември 2000 г.⁴ урежда взаимното изпълнение на заповедите за арест.
- (3) Всички или някои държави членки са страни по редица конвенции в областта на екстрадицията, включително Европейската конвенция относно екстрадицията от 13 декември 1957 г. и Европейската конвенция за борба с тероризма от 27 януари 1977 г. Северноевропейските държави са приели закони с еднакво съдържание, които уреждат екстрадицията.

¹ Тази неофициална консолидирана версия съдържа единствено съображенията от Рамково решение 2002/584/ПВР. Тя не включва съображенията от Рамково решение 2009/299/ПВР, с което се изменя Рамково решение 2002/584/ПВР.

² ОВ С 332 Е, 27.11.2001 г., стр. 305.

³ Становище, прието на 9 януари 2002 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁴ ОВ С 12 Е, 15.1.2001 г., стр. 10.

- (4) Освен това следните три конвенции, които изцяло или отчасти се отнасят до екстрадицията, са приети от държавите членки и представляват част от достиженията на правото на Европейския съюз: Конвенция от 19 юни 1990 г. за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. относно постепенното премахване на контрола по общите граници⁵, отнасящо се до отношенията между държавите членки, които са страни по тази конвенция, Конвенцията от 10 март 1995 г. за опростените процедури за екстрадиция между държавите членки на Европейския съюз⁶ и Конвенцията от 27 септември 1996 г. за екстрадицията между държавите членки на Европейския съюз⁷.
- (5) Целта за превръщане на Съюза в пространство на свобода, сигурност и правосъдие изисква премахване на екстрадицията между държавите членки и заместването ѝ със система за предаване между съдебните органи. Освен това въвеждането на нова опростена процедура за предаване на осъдени или заподозрени лица за изтърпяване на наказание или за наказателно преследване дава възможност за премахване на сложността и евентуалното забавяне, присъщо на настоящата процедура по екстрадиция. Преобладаващите до момента традиционни отношения на сътрудничество между държавите членки трябва да бъдат заменени от система на свободно движение на съдебни решения по наказателни дела, обхващащи едновременно предварителни и окончателни решения в рамките на пространство на свобода, сигурност и правосъдие.
- (6) Европейската заповед за арест съгласно настоящото рамково решение е първата конкретна мярка в областта на наказателното право, която прилага принципа за взаимно признаване, който Европейският съвет определя като „крайтъгълния камък“ на съдебното сътрудничество.
- (7) Тъй като заместването на системата на многостранна екстрадиция, приета с Конвенцията за екстрадиция от 13 декември 1957 г., не може да се постигне напълно от държавите членки чрез едностранни действия, а поради своя мащаб и въздействие може да се постигне само в рамките на Съюза, Съветът следва да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, посочен в член 2 от Договора за Европейския съюз и член 5 от Договора за създаване на Европейската общност. Съгласно принципа за пропорционалност, така както е определен в последния текст, настоящото рамково решение съдържа необходимото с оглед постигането на тази цел.
- (8) Решенията за привеждане в изпълнение на заповедите за арест трябва да бъдат предмет на достатъчен контрол, което означава, че съдебният орган на държавата членка, в която издирваното лице е задържано, следва да вземе решение за неговото предаване.
- (9) Ролята на централните органи при изпълнението на европейската заповед за арест трябва да бъде ограничена до практическа и административна помощ.

⁵ ОВ L 239, 22.9.2000, стр. 19.

⁶ ОВ C 78, 30.3.1995 г., стр. 2.

⁷ ОВ C 313, 13.10.1996 г., стр. 12.

- (10) Механизмът на европейската заповед за арест се основава на високо равнище на поверителност между държавите членки. Нейното прилагане може да бъде спряно единствено в случай на съществено и продължаващо нарушаване на един от принципите на държавите членки, посочени в член 6, параграф 1 от Договора за Европейския съюз, определени от Съвета съгласно член 7, параграф 1 от Договора с посочените в член 7, параграф 2 от него последици.
- (11) В отношенията между държавите членки европейската заповед за арест следва да замести всички предходни способи, свързани с екстрадицията, включително разпоредбите относно екстрадицията на дял III от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген.
- (12) Настоящото рамково решение спазва основните права и се съобразява с принципите, признати в член 6 от Договора за Европейския съюз и отразени в Хартата на основните права на Европейския съюз⁸, и по-специално в глава VI от нея. Никоя разпоредба от настоящото рамково решение не може да се тълкува като забраняваща отказа да се предаде лице, за което е издадена заповед за арест, когато са налице почиващи на обективни елементи основания да се счита, че въпросната заповед е издадена с цел преследване или наказване на лице поради неговия пол, раса, религия, етническа принадлежност, националност, език, политически убеждения или сексуална ориентация, или че неговото положение е свързано с някое от тези основания.
- Настоящото рамково решение не е пречка държава членка да приложи своите конституционни норми, свързани със справедливия процес, свободата на сдружаване, свободата на печата и свободата на словото в други медии.
- (13) Никое лице не може да бъде предавано, експулсирано или екстрадирано, когато съществува сериозна опасност то да бъде подложено на смъртно наказание, изтезание или на друго нечовешко или унижително наказание.
- (14) След като всички държави членки са ратифицирали Конвенцията на Съвета на Европа от 28 януари 1981 г. за защита на лицата при автоматизирано обработване на лични данни, последните, обект на обработване във връзка с изпълнението на настоящото рамково решение, следва да бъдат защитени в съответствие с принципите на тази конвенция,

⁸ ОВ С 364, 18.12.2000 г., стр. 1.

ГЛАВА 1

ОБЩИ ПРИНЦИПИ

Член 1

Определение на понятието европейска заповед за арест и задължение за изпълнението ѝ

1. Европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване на друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане.
2. Държавите членки следва да изпълнят всяка европейска заповед за арест въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение.
3. Рамковото решение няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 от Договора за Европейския съюз.

Член 2

Обхват на европейската заповед за арест

1. Европейска заповед за арест се издава за деяния, които са наказуеми съгласно правото на издаващата държава членка с лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, за не по-малко от 12 месеца, или ако наложеното наказание лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, е не по-малко от 4 месеца.
2. Следните престъпления, ако в издаващата държава членка са наказуеми с лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, за срок, не по-малък от три години, и така, както са определени в законодателството на издаващата държава членка, при условията на настоящото рамково решение и без проверка за двойна наказуемост на деянието, дават основание за предаване съгласно европейска заповед за арест:
 - участие в престъпна група,
 - тероризъм,
 - трафик на хора,
 - сексуална експлоатация на деца и детска порнография,

- незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества,
- незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества,
- корупция,
- измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Европейските общности по смисъла на Конвенцията от 26 юли 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности,
- изпиране на имущество, придобито от престъпление,
- подправяне на парични знаци, включително евро,
- престъпления, свързани с компютри,
- престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и застрашени растителни видове и разновидности,
- улесняване на незаконно влизане и пребиваване,
- убийство, тежка телесна повреда,
- незаконна търговия с човешки органи и тъкани,
- отвлечане, противозаконно лишаване от свобода и взимане на заложници,
- расизъм и ксенофобия,
- организиран или въоръжен грабеж,
- незаконен трафик на предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството,
- мошеничество,
- рекет и изнудване,
- подправяне и пиратство на изделия,
- подправяне на административни документи и търговия с тях,
- подправяне на платежни средства,
- незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа,
- незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали,
- трафик на противозаконно отнети превозни средства,

- изнасилване,
 - палеж,
 - престъпления от компетентността на Международния наказателен съд,
 - незаконно отвлечане на летателни средства или кораби,
 - саботаж.
3. Във всеки един момент с единодушие и след консултация с Европейския парламент при условията, посочени в член 39, параграф 1 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), Съветът може да реши да добави други категории престъпления в списъка по параграф 2. Въз основа на представения доклад от Комисията съгласно член 34, параграф 3 Съветът преценява дали списъкът следва да бъде удължен или изменен.
 4. За престъпления, различни от посочените в параграф 2, предаването може да зависи от условието деянията, за които е издадена европейска заповед за арест, да съставляват престъпление съгласно законодателството на изпълняващата държава членка независимо от елементите на състава или начина, по който е описано.

Член 3

Случаи, при които не се допуска изпълнение на европейска заповед за арест

Съдебният орган на държава членка по привеждане на решенията в изпълнение (по-долу „изпълняващ съдебен орган“) отказва да изпълни европейска заповед за арест в следните случаи:

1. когато престъплението, във връзка с което е издадена европейска заповед за арест, е амнистирано в изпълняващата държава членка, ако тази държава е компетентна да преследва престъплението съгласно наказателното ѝ право;
2. когато изпълняващият съдебен орган е уведомен, че издирваното лице е осъдено от държава членка за същите деяния, при условие че наказателното преследване е завършило с присъда, наказанието е изтърпяно, изтърпява се към момента или изпълнението му е погасено по давност;
3. когато лицето, обект на европейска заповед за арест, предвид възрастта си, не е наказателно отговорно за деянията, за които е издадена заповедта за арест съгласно законодателството на изпълняващата държава.

Случаи, при които изпълнението на европейска заповед за арест може да бъде отказано

Изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест:

1. когато в някои от посочените в член 2, параграф 4 случаи деянието, за което е издадена европейска заповед за арест, не е престъпление съгласно правото на изпълняващата държава членка; въпреки това във връзка с данъци и задължения, свързани с мита и валутен обмен, изпълнението на европейска заповед за арест не следва да бъде отказано с аргумент, че законодателството на изпълняващата държава членка не предвижда същия вид данъци или други фискални задължения или не съдържа уредба на мита и валутен обмен, еднаква с тази на издалата я държава членка;
2. когато срещу лицето, което е обект на европейска заповед за арест, е възбудено наказателно преследване в изпълняващата държава членка за същото деяние, за което е издадено постановлението;
3. когато съдебните органи на изпълняващата държава членка са взели решение или да не търсят наказателна отговорност за престъпление, за което е издадена европейска заповед за арест, или да спрат производството, или когато окончателното решение спрямо издирваното лице е постановено в държава членка за същите деяния, което пречатства производството;
4. когато възможността за възбуждане на наказателно преследване срещу издирваното лице или изтърпяване на наказание е погасена по давност съгласно правото на изпълняващата държава членка, а деянията попадат в юрисдикцията ѝ съгласно собствения ѝ наказателен закон;
5. когато изпълняващият съдебен орган е уведомен, че издирваното лице е осъдено от трета страна за същите деяния, при условие че наказателното преследване е завършило с присъда, наказанието е изтърпяно, изтърпява се към момента или е погасено по давност съгласно правото на тази страна;
6. когато европейската заповед за арест е издадена с оглед изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, и издирваното лице се намира или е гражданин или пребиваващ в изпълняващата страна, а същата поема изпълнението на присъдата или мярката, изискваща задържане, съгласно националното си право;
7. когато европейската заповед за арест се свързва с престъпления, които:
 - а) съгласно правото на изпълняващата държава членка са извършени изцяло или частично на нейна територия или на място, считано за такова; или
 - б) са извършени извън територията на държавата членка, издала европейската заповед за арест, а правото на изпълняващата държава членка не допуска наказателно преследване за същите престъпления, извършени извън територията ѝ.

Решения, постановени вследствие на съдебен процес, на който лицето не се е явило лично

1. Изпълняващият съдебен орган също така може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, издадена с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане, ако лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, освен ако в европейската заповед за арест не е посочено, че лицето, в съответствие с допълнителните процесуални изисквания, определени в националното законодателство на издаващата държава членка:

а) своевременно:

- i) или е призовано лично и по този начин уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, или чрез други средства действително е получило официална информация за определената дата и място на съдебния процес по начин, който недвусмислено доказва, че то е било уведомено за насрочения съдебен процес;

и

- ii) е уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

или

- б) след като е било уведомено за насрочения съдебен процес, е упълномощило защитник, посочен от заинтересованото лице или от държавата, с цел да го защитава на съдебния процес и действително е било защитавано от този защитник на процеса;

или

- в) след като решението му е било връчено лично и е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение:

- i) изрично е заявило, че не оспорва решението;

или

- ii) не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок;

или

- г) решението не му е било връчено лично, но:
- i) решението ще му бъде връчено лично незабавно след предаването и ще бъде изрично уведомено за правото си на повторно разглеждане или обжалване, в което лицето има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение;
- и
- ii) ще бъде уведомено за срока, в който трябва да поиска повторно разглеждане или обжалване, както е посочено в съответната европейска заповед за арест.

2. В случай че европейската заповед за арест е издадена с цел изпълнение на присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, съгласно условията на параграф 1, буква г), а до този момент заинтересованото лице не е получило никаква официална информация за съществуването на наказателно производство срещу него, нито му е било връчено съдебното решение, то може да поиска, в момента на получаване на информацията за съдържанието на европейската заповед за арест, да получи копие от съдебното решение, преди да бъде предадено. Веднага след като бъде информиран за искането, издаващият орган предоставя копие от съдебното решение на търсеното лице чрез изпълняващия орган. Искането на търсеното лице не следва да води до забавяне на процедурата по предаване, нито до забавяне на решението за изпълнение на европейската заповед за арест. Съдебното решение се предоставя на заинтересованото лице само за сведение; предоставянето му не може да се счита за официално връчване на съдебното решение, нито да постави началото на каквито и да е срокове за подаване на искане за повторно разглеждане или за обжалване.
3. В случай че дадено лице е предадено съгласно условията на параграф 1, буква г) и е поискало повторно разглеждане или обжалване, задържането на такова лице, на което предстои такова разглеждане или обжалване, подлежи на проверка на редовни интервали от време или по искане на заинтересованото лице до окончателното приключване на производството съгласно правото на издаващата държава членка. Такава проверка включва по-специално възможността за временно или окончателно прекратяване на задържането. Повторното разглеждане или обжалване започва съевременно след предаването.

Член 5

Гаранции, предоставени от издаващата държава членка, в особени случаи

Съгласно законодателството на изпълняващата държава членка изпълнението на европейската заповед за арест от изпълняващия съдебен орган може да бъде обвързано от следните условия:

1. [заличен]

2. когато престъплението, за което е издадена европейската заповед за арест, е наказуемо с доживотен затвор или мярка, изискваща задържане до живот, изпълнението на заповедта за арест е обусловено от наличието на разпоредби в правната система на издалата го държава членка за преразглеждане на наложеното наказание или мярка по искане на лицето или най-късно 20 години след постановяването им или за помилване, което лицето може да поиска съгласно законодателството или практиката на издаващата държава членка с цел непривеждането им в изпълнение;
3. когато лицето, обект на европейска заповед за арест с оглед провеждане на наказателно производство, е гражданин или пребиваващ в изпълняващата държава членка, предаване може да се извърши, при условие че то, след като бъде изслушано, бъде върнато в изпълняващата държава членка, за да изтърпи наложеното наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане в издаващата държава членка.

Член 6

Определяне на компетентните съдебни органи

1. Издаващият съдебен орган е съдебният орган на държавата членка, издала европейската заповед за арест, компетентен да я издаде съгласно правото на тази държава.
2. Изпълняващият съдебен орган е съдебният орган на изпълняващата държава членка, който е компетентен да изпълни европейската заповед за арест съгласно правото на тази държава.
3. Всяка държава членка следва да уведоми генералния секретариат на Съвета за компетентните съдебни органи според своето законодателство.

Член 7

Сезиране на централния орган

1. Всяка държава членка може да определи централен орган, а когато правната ѝ система го предвижда и повече от един централен орган, който да подпомага компетентните съдебни органи.
2. Държавата членка има право, когато е необходимо с оглед вътрешната структура на съдебната ѝ система, да натовари централния си орган/и с административното предаване и получаване на европейските заповеди за арест, както и с цялата свързана с тях официална кореспонденция.

Държавата членка, която иска да използва посочените в този член възможности, следва да предостави на генералния секретариат на Съвета информация, свързана с определения централен орган или централни органи. Посочването обвързва всички органи на издаващата държава членка.

Член 8

Съдържание и форма на европейската заповед за арест

1. Европейската заповед за арест съдържа следната информация в съответствие с формуляра, включен в приложението:
 - а) самоличност и гражданство на издирваното лице;
 - б) трите имена, адреса, телефона, факса и електронната поща на издаващия съдебен орган;
 - в) доказателства за влязла в сила присъда, заповед за задържане или друг подлежащ на изпълнение съдебен акт със същата юридическа сила, попадащ в обхвата на членове 1 и 2;
 - г) характера и правната квалификация на престъплението, особено във връзка с член 2;
 - д) описание на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително времето, мястото и степента на участие на издирваното лице в престъплението;
 - е) наложеното наказание, ако има влязла в сила присъда, или предвидените наказания за престъплението съгласно законодателството на издаващата държава членка;
 - ж) когато е възможно, описание на други последици от престъплението.
2. Европейската заповед за арест трябва да бъде преведена на официалния език или на един от официалните езици на изпълняващата държава членка. При приемането на настоящото рамково решение или след тази дата всяка държава членка може да заяви в декларация, депозирана в генералния секретариат, че приема превода на един или няколко от официалните езици на институциите на Европейските общности.

ГЛАВА 2

ПРОЦЕДУРА ПО ПРЕДАВАНЕ

Член 9

Предаване на европейската заповед за арест

1. Когато местонахождението на издирваното лице е известно, издаващият съдебен орган може да предаде европейската заповед за арест директно на изпълняващия съдебен орган.

2. Издаващият съдебен орган може във всеки случай да вземе решение за подаване на сигнал за издирваното лице в Шенгенската информационна система (ШИС).
3. Сигналът следва да бъде подаден в съответствие с разпоредбите на член 95 от Конвенцията от 19 юни 1990 г. за приложение на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. относно постепенното премахване на контрола по общите граници. Същият има силата на европейска заповед за арест, придружена с посочената в член 8, параграф 1 информация.

Като привременна мярка, доколкото ШИС продължава да предава цялата информация по член 8, параграф 1, сигналът има силата на европейска заповед за арест до получаване на оригинала в надлежната и необходима форма от изпълняващия съдебен орган.

Член 10

Подробни процедури за предаване на европейската заповед за арест

1. Когато няма информация за компетентния изпълняващ съдебен орган, издаващият съдебен орган следва да предприеме необходимите проучвания, включително чрез точките за контакт на европейската съдебна мрежа⁹ с цел получаване на тази информация от изпълняващия орган.
2. Ако издаващият съдебен орган иска това, предаването може да се извърши чрез секретната телекомуникационна система на европейската съдебна мрежа.
3. Когато не е възможно да се осъществи връзка със службите на ШИС, издаващият съдебен орган може да поиска от Интерпол да предаде европейската заповед за арест.
4. Издаващият съдебен орган може да изпрати европейската заповед за арест чрез всяко секретно средство, способно да възпроизвежда писмен текст, при условие че изпълняващият съдебен орган може да установи неговата автентичност.
5. Трудностите, свързани с предаването или автентичността на всеки документ, необходим за изпълнението на европейска заповед за арест, трябва да бъдат преодоляни чрез преки контакти между участващите съдебни органи или когато е необходимо със съдействието на централните органи на държавите членки.
6. Когато органът, получил европейската заповед за арест, не е компетентен, той следва незабавно да я препрати на компетентния орган в своята държава членка и да уведоми за това издаващия съдебен орган.

⁹ Съвместно действие 98/428/ПВР на Съвета от 29 юни 1998 г. за създаване на европейска съдебна мрежа (ОВ L 191, 7.7.1998 г., стр. 4).

Член 11

Права на издирваното лице

1. Когато издирваното лице е задържано, изпълняващият съдебен орган съгласно собственото си законодателство трябва да уведоми това лице за европейската заповед за арест, нейното съдържание и възможността да бъде разрешено предаване на издаващия съдебен орган.
2. Издирваното лице, което е задържано с цел изпълнение на европейска заповед за арест, има право да получи съдействие от адвокат и преводач в съответствие с националното законодателство на изпълняващата държава членка.

Член 12

Задържане на лицето

Когато лицето е задържано въз основа на европейска заповед за арест, изпълняващият съдебен орган следва да вземе решение дали то да остане задържано съгласно правото на изпълняващата държава членка. Лицето може да бъде освободено временно по всяко време в съответствие с националното право на изпълняващата държава членка, при условие че неин компетентен орган вземе мерки, необходими за предотвратяване укриването му.

Член 13

Съгласие за предаване

1. В случаите когато задържаното лице даде съгласие за предаване, то изразява отказ от посоченото в член 27, параграф 2 „специално правило“, който трябва да бъде извършен пред изпълняващия съдебен орган в съответствие с националното право на неговата държава членка.
2. Всяка държава членка следва да предприеме необходимите мерки с оглед обезпечаване, че съгласието, както и отказът, когато има такъв, съгласно параграф 1, са изразени по начин, който показва, че въпросното лице ги е направило доброволно и при пълно съзнаване на свързаните с тях последици. За тази цел то има право на защитник.
3. Съгласието, както и отказът, когато има такъв, съгласно параграф 1 трябва официално да бъдат записани в съответствие с предвидената в националното право на изпълняващата държава членка процедура.
4. По принцип съгласието не може да бъде оттегляно. Всяка държава членка може да приеме, че то, както и отказът, когато има такъв, могат да бъдат оттеглени съгласно приложимите в националното право правила. В този случай периодът между датата, на която е дадено съгласие, и датата на неговото оттегляне не се взема предвид при изчисляване на определените в член 17 срокове. Държава членка, която иска да използва тази възможност, трябва да уведоми за това генералния секретариат на Съвета

при приемането на настоящото рамково решение и да посочи условията за оттегляне на съгласието и техните изменения.

Член 14

Изслушване на лицето

Когато задържаното лице не даде съгласие за предаване съгласно член 13, то трябва да бъде изслушано от изпълняващия съдебен орган в съответствие с правото на тази държава членка.

Член 15

Решение за предаване

1. Изпълняващият съдебен орган следва да реши в сроковете и при условията, определени в настоящото рамково решение, дали лицето да бъде предадено.
2. Ако изпълняващият съдебен орган счита, че предоставената от издаващата държава членка информация е недостатъчна, за да вземе решение за предаване, той следва да поиска незабавно да му бъде предоставена необходимата допълнителна информация, особено що се отнася до членове 3—5 и член 8 и може да определи срок за получаването ѝ, отчитайки необходимостта от спазването на посочените в член 17 срокове.
3. Издаващият съдебен орган може по всяко време да изпраща необходима допълнителна информация на изпълняващия съдебен орган.

Член 16

Решение при конкуренция на искания

1. Когато две или повече държави членки са издали европейска заповед за арест за едно и също лице, решението коя от тях да бъде изпълнена се взема от изпълняващия орган при надлежно отчитане на всички обстоятелства и особено на обществена опасност, местоизвършването на престъпленията, датите на заповедите за арест, както и целта, за която са издадени — извършване на наказателно преследване или привеждане в изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.
2. Изпълняващият съдебен орган следва да се консултира с Евроюст¹⁰ при взимане на решение по параграф 1.
3. В случай на конфликт между европейската заповед за арест и искането за екстрадиция, отправено от трета страна, решението кое ще има приоритет се взема от компетентния съдебен орган на изпълняващата държава членка

¹⁰

Решение 2002/187/ПВР на Съвета от 28 февруари 2002 г. за създаване на Евроюст с оглед засилване на борбата срещу сериозната престъпност (ОВ L 63, 6.3.2002 г., стр. 1).

при надлежно отчитане на всички обстоятелства, и по-специално на посочените в параграф 1 и посочените в приложимата конвенция.

4. Настоящият член не отменя задълженията на държавите членки съгласно устава на Международния наказателен съд.

Член 17

Срокове и процедури за вземане на решение за изпълнение на европейската заповед за арест

1. Европейската заповед за арест следва незабавно да бъде разгледана и изпълнена.
2. При наличието на съгласие от страна на издирваното лице окончателното решение относно изпълнението на европейската заповед за арест се взима в срок до 10 дни от даването на съгласие.
3. В останалите случаи окончателното решение относно изпълнението на европейската заповед за арест се взима в срок до 60 дни от задържането на издирваното лице.
4. Когато в особени случаи европейската заповед за арест не може да бъде изпълнена в посочените в параграфи 2 и 3 срокове, изпълняващият съдебен орган следва незабавно да уведоми за това издаващия съдебен орган, като обясни причините за забавянето. В този случай сроковете могат да бъдат удължени с 30 дни.
5. Докато вземе окончателно решение, изпълняващият съдебен орган следва да обезпечи наличието на материалните условия, необходими за действителното предаване на лицето.
6. Всеки отказ да се изпълни европейска заповед за арест трябва да е мотивиран.
7. Когато поради наличие на извънредни обстоятелства държава членка не може да спази определените в този член срокове, същата следва да уведоми Евроюст, като изложи причините за забавянето. Освен това държава членка, която неведнъж се сблъсква със забавяне, свързано с изпълнение на европейски заповеди за арест от друга държава членка, трябва да информира Съвета с цел оценяване изпълнението на настоящото рамково решение на равнище държава членка.

Член 18

Процес на взимане на решение

1. Когато европейската заповед за арест е издадена с цел осъществяване на наказателно производство, изпълняващият съдебен орган трябва:
 - а) да постанови изслушване на лицето съгласно член 19;

- б) а постанови временно предаване на лицето.
2. Условието и срокът на временното предаване се определят по взаимно съгласие между издаващия и изпълняващия съдебен орган.
 3. В случай на временно предаване лицето трябва да може да се върне в изпълняващата държава членка, за да присъства на заседанието за изслушването му като част от процедурата по предаване.

Член 19

Изслушване на лицето в процеса на взимане на решение

1. Издирваното лице трябва да бъде изслушано от съдебен орган в присъствието на лице, определено съгласно законодателството на държавата членка, отправила искане за предаване.
2. Издирваното лице следва да бъде изслушано в съответствие с правото на изпълняващата държава членка и при условията, определени по взаимно съгласие между издаващия и изпълняващия съдебен орган.
3. Компетентният изпълняващ съдебен орган може да разреши на друг съдебен орган от държавата членка да участва в изслушването на издирваното лице с оглед обезпечаване правилното прилагане на настоящия член и условия, посочени по-долу.

Член 20

Привилегии и имунитет

1. Когато издирваното лице се ползва от привилегии или имунитет по отношение на юрисдикцията на държавата членка, посочените в член 17 срокове започват да текат от датата на уведомяване на изпълняващия съдебен орган за отнемане на привилегията или имунитета. Изпълняващият съдебен орган следва да обезпечи наличието на материалните условия, необходими за извършване на действително предаване, когато на лицето бъдат отнети привилегията или имунитетът.
2. Когато отнемането на привилегията или имунитета е от компетентността на орган на изпълняващата държава членка, изпълняващият съдебен орган трябва да поиска незабавно упражняване на това правомощие. Когато отнемането на привилегията или имунитета е от компетентността на орган на друга държава членка или международна организация, изпълняващият съдебен орган е този, който следва да поиска упражняване на това правомощие.

Член 21

Конкуренция на международни задължения

Настоящото рамково решение не отменя задължения на изпълняващата държава членка, когато издирваното лице е екстрадирано в тази държава членка от трета страна и когато същото е защитено от специални клаузи на споразумение, въз основа на което то е екстрадирано. Изпълняващата държава членка трябва да вземе всички необходими мерки за незабавно поискване на съгласие на държавата, в която лицето е екстрадирано, за да може да бъде предадено на държавата членка, издала европейска заповед за арест. Посочените в член 17 срокове започват да текат от датата, на която тези специални правила спират да се прилагат. До взимане на решение от страната, от която издирваното лице е екстрадирано, изпълняващата държава членка трябва да обезпечи наличието на материалните условия за извършване на действително предаване.

Член 22

Съобщаване на решението

Изпълняващият съдебен орган следва незабавно да съобщи на издаващия съдебен орган решението относно предприетото във връзка с европейската заповед за арест действие.

Член 23

Срокове за предаване на лицето

1. Издирваното лице трябва да бъде предадено възможно най-скоро на определената от съответните органи дата.
2. То следва да бъде предадено не по-късно от 10 дни след окончателното решение за изпълнение на европейската заповед за арест.
3. Когато предаването на издирваното лице не може да се извърши в определения в параграф 2 срок поради обстоятелства извън контрола на държавите членки, изпълняващият и издаващият съдебен орган трябва незабавно да осъществят връзка помежду си и да насрочат нова дата за предаване. В този случай то следва да се състои в 10-дневен срок от така съгласуваната дата.
4. По изключение предаването може да бъде временно отложено поради сериозни причини от хуманитарно естество, например когато съществуват съществени основания да се счита, че то явно ще застраши живота или здравето на издирваното лице. Изпълнението на европейската заповед за арест трябва да се извърши възможно най-скоро след отпадане на тези основания. Изпълняващият съдебен орган следва незабавно да уведоми издаващия съдебен орган и заедно да насрочат нова дата за предаване. В този случай то следва да се състои в десетдневен срок от така съгласуваната дата.
5. След изтичане на посочените в параграфи от 2 до 4 срокове, ако лицето продължава да е задържано, то следва да бъде освободено.

Член 24

Отложено предаване или предаване под условие

1. След като вземе решение за изпълнение на европейската заповед за арест, изпълняващият съдебен орган може да отложи предаването на издирваното лице и срещу него да бъде възбудено наказателно преследване в изпълняващата държава членка, а когато е вече осъдено — да изтърпи на нейна територия присъдата с наказание, което е различно от посоченото в европейската заповед за арест.
2. Вместо отлагане на предаването изпълняващият съдебен орган може временно да предаде издирваното лице на издаващата държава членка при съгласувани между тях условия. Споразумението в тази връзка трябва да е писмено, а условията — задължителни за всички органи на издаващата държава членка.

Член 25

Преминаване

1. Всяка държава членка, освен когато се възползва от възможността да откаже преминаване на гражданин или пребиваващ с цел изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, трябва да разреши преминаване през нейната територия на лицето, обект на предаване, при условие че ѝ е предоставена информацията относно:
 - а) самоличността и гражданството на лицето, спрямо което е издадена европейска заповед за арест;
 - б) наличието на европейска заповед за арест;
 - в) вида и правната квалификация на престъплението;
 - г) описание на обстоятелствата, при които е извършено престъплението, включително времето и мястото.

Когато лицето, обект на европейска заповед за арест с цел наказателно преследване, е гражданин или пребиваващ в държавата членка по преминаване, последното може да е свързано с условие лицето, след като бъде изслушано, да бъде върнато в страната по преминаване, за да изтърпи присъдата за лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, постановени срещу него в издаващата държава членка.

2. Всяка държава членка трябва да посочи орган, който да получава исканията за преминаване и необходимите документи, както и всяка друга официална кореспонденция, свързана с тези искания. Държавите членки следва да уведомят за това генералния секретариат на Съвета.
3. Искането за преминаване и посочената в параграф 1 информация може да бъдат отправени до органа, определен съгласно параграф 2, чрез всяко

едно от средствата, възпроизвеждащи писмен текст. Държавата членка по преминаване трябва да съобщи решението си по същия начин.

4. Настоящото рамково решение не се прилага в случай на въздушен превоз без предвиден престой. Въпреки това, ако възникне необходимост от извънредно кацане, издаващата държава членка трябва да предостави на определения съгласно параграф 2 орган посочената в параграф 1 информация.
5. Когато преминаването засяга лице, което подлежи на екстрадиция от трета страна в държава членка, тази разпоредба следва да се прилага *mutatis mutandis*. А изразът „европейска заповед за арест“ се замества с изреча „искане за екстрадиция“.

ГЛАВА 3

ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ ОТ ПРЕДАВАНЕТО

Член 26

Приспадане на срока на задържане в изпълняващата държава членка

1. Издаващата държава членка трябва да приспадне срока на задържането въз основа на европейската заповед за арест от целия срок на задържане, който следва да бъде изтърпян в тази страна в резултат от постановяване на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.
2. За тази цел цялата информация относно срока на задържането на лицето въз основа на европейска заповед за арест трябва да бъде предоставена при предаването от изпълняващия съдебен орган или от посочения по силата на член 7 централен орган на издаващия съдебен орган.

Член 27

Възможност за наказателно преследване за други престъпления

1. Всяка държава членка може да нотифицира генералния секретариат на Съвета, че в отношенията си с други държави членки, направили нотификация в същия смисъл, се предполага съгласието за извършване на наказателно преследване, осъждане или задържане с оглед изтърпяване на наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, за престъпление, извършено преди това от лицето, обект на предаване, различно от това, за което се извършва предаване, освен когато в конкретния случай изпълняващият съдебен орган постанови друго в решението си за предаване.
2. С изключение на посочените в параграфи 1 и 3 случаи лицето, което се предава, може да не бъде наказателно преследвано, осъдено или по друг

начин лишено от свобода за предходно престъпление, различно от това, за което се иска предаване.

3. Параграф 2 не се прилага в следните случаи:

- а) когато лицето е имало възможност да напусне територията на държава членка, в която е предадено, но не е направило това в рамките на 45 дни от окончателното си освобождаване или се е завърнало на тази територия;
- б) за престъплението не се предвижда наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане;
- в) наказателното производство не изисква прилагане на мерки, свързани с ограничаване на личната свобода;
- г) когато на лицето може да бъде наложено наказание или мярка, която не е свързана с лишаване от свобода, а именно глоба или свързана с нея мярка, дори когато те могат да доведат до лишаване от свобода;
- д) когато лицето даде съгласие за предаване, а когато е възможно едновременно и отказ от прилагане на специално правило в съответствие с член 13;
- е) когато лицето, след като е предадено, изрично се откаже от прилагането на специално правило, свързано с определени престъпления, предхождащи предаването. Отказът следва да бъде направен пред компетентен съдебен орган на издаващата държава членка и отразен съгласно националното ѝ право. От начина на изразяването му следва да личи, че е доброволно и при пълно съзнаване на неговите последици. За тази цел лицето има право да бъде представлявано от защитник;
- ж) когато изпълняващият съдебен орган, извършил предаване на лицето, даде своето съгласие съгласно параграф 4.

4. Искане за съгласие се предоставя на изпълняващия съдебен орган, придружено с посочената в член 8, параграф 1 и преведена съгласно член 8, параграф 2 информация. Съгласие трябва да се даде, когато престъплението, за което е искано, е само по себе си обект на предаване в съответствие с настоящото рамково решение. Съгласие следва да бъде отказано в случаите, изброени в член 3, а в останалите — единствено на основанията, посочени в член 4. Решение следва да се вземе не по-късно от 30 дни от получаване на искането.

По отношение на посочените в член 5 случаи издаващата държава членка е длъжна да предостави гаранциите, предвидени в него.

Предаване или последваща екстрадиция

1. Всяка държава членка може да нотифицира генералния секретариат на Съвета, че в отношенията си с други държави членки, направили нотификация в същия смисъл, се предполага съгласието за предаване на лице на държава членка, различна от изпълняващата държава членка, въз основа на европейска заповед за арест, издадена за престъпление, извършено преди предаването, освен когато в конкретния случай изпълняващият съдебен орган постанови друго в решението си за предаване.
2. Във всеки случай лице, което е предадено на издаващата държава членка въз основа на европейска заповед за арест, може без съгласието на изпълняващата държава членка да бъде предадено на държава членка, различна от нея, въз основа на европейска заповед за арест, издадена за престъпление, извършено преди предаването в следните случаи:
 - а) когато издирваното лице е имало възможност да напусне територията на държава членка, в която е предадено, но не е направило това в рамките на 45 дни от окончателното си освобождаване или се е завърнало на тази територия;
 - б) когато издирваното лице се съгласи да бъде предадено на държава членка, различна от изпълняващата държава членка, съгласно европейската заповед за арест. Съгласие трябва да се даде пред компетентен съдебен орган на издаващата държава членка и да се отрази съгласно националното ѝ право. От начина на изразяването му следва да личи, че е доброволно и при пълно съзнание на неговите последици. За тази цел лицето има право да бъде представлявано от защитник;
 - в) когато издирваното лице не е обект на специално правило в съответствие с член 27, параграф 3, букви а), д), е) и ж).
3. Изпълняващият съдебен орган дава съгласие за предаване в друга държава членка въз основа на следните правила:
 - а) искането на съгласие се предоставя в съответствие с член 9, придружено с посочената в член 8, параграф 1 и преведена съгласно член 8, параграф 2 информация;
 - б) съгласие се дава когато престъплението, за което е искано предаване, също е обект на предаване в съответствие с настоящото рамково решение;
 - в) решение следва да се вземе не по-късно от 30 дни от получаване на искането;
 - г) съгласие следва да бъде отказано в случаите, изброени в член 3, а в останалите — единствено на основанията, посочени в член 4.

По отношение на посочените в член 5 случаи издаващата държава членка е длъжна да предостави гаранциите, предвидени в него.

4. Въпреки параграф 1 лице, което е предадено въз основа на европейска заповед за арест, не може да бъде екстрадирано в трета страна, без съгласие на компетентния съдебен орган на държавата членка, която е предала лицето. Това съгласие следва да се даде в съответствие с конвенциите, по които същата е страна, както и с нейното вътрешно право.

Член 29

Предаване на имущество

1. По искане на издаващия съдебен орган или по негова инициатива изпълняващият съдебен орган следва в съответствие с националното си законодателство да иземе и предаде собственост, която:
 - а) може да се изиска като доказателство; или
 - б) е придобита от издирваното лице в резултат от престъпление.
2. Посочената в параграф 1 собственост се предава дори когато европейската заповед за арест не може да се изпълни поради смъртта или укриването на лицето.
3. Когато посочената в параграф 1 собственост подлежи на изземване или конфискация на територията на изпълняващата държава членка, последната може, ако собствеността е необходима във връзка с висящо наказателно производство, временно да я задържи или предаде на издаващата страна, при условие че ще бъде върната.
4. Всички права, които изпълняващата държава членка или трета страна са придобили във връзка с посочената в параграф 1 собственост, се запазват. В тези случаи издаващата държава членка следва да върне собствеността на изпълняващата държава членка без тежести и непосредствено след приключване на наказателното производство.

Член 30

Разноски

1. Разноските, направени на територията на изпълняващата държава членка във връзка с изпълнението на европейска заповед за арест, се поемат от тази държава членка.
2. Всички други разноски са в тежест на издаващата държава членка.

ГЛАВА 4

ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 31

Отношение с други правни актове

1. Без да се засяга прилагането им в отношенията между държави членки и трети страни, от 1 януари 2004 г. настоящото рамково решение отменя в отношенията между държавите членки съответните разпоредби от следните конвенции, приложими в областта на екстрадицията:
 - а) Европейската конвенция за екстрадиция от 13 декември 1957 г., нейния допълнителен протокол от 15 октомври 1975 г. и втори допълнителен протокол от 17 март 1978 г., както и Европейската конвенция за борба с тероризма от 27 януари 1977 г., доколкото урежда екстрадицията;
 - б) Споразумението между 12-те държави членки на Европейските общности относно опростяване и модернизация на методите на предаване на исканията за екстрадиция от 26 май 1989 г.;
 - в) Конвенцията за опростената процедура за екстрадиция между държавите членки на Европейския съюз от 10 март 1995 г.;
 - г) Конвенцията за екстрадицията между държавите членки на Европейския съюз от 27 септември 1996 г.;
 - д) дял III, глава 4 от Конвенцията от 19 юни 1990 г. за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. относно постепенното премахване на контрола по общите граници.
2. Държавите членки ще продължат да прилагат двустранните и многостранните споразумения или действащите спогодби и след приемане на настоящото рамково решение, доколкото същите позволяват разширяване и разпростиране на неговите цели и подпомагат по-нататъшното опростяване или улесняване на процедурите за предаване на лица, срещу които са издадени европейски заповеди за арест.

Държавите членки могат да сключват двустранни или многостранни споразумения или спогодби след влизане в сила на настоящото рамково решение, доколкото същите позволяват разширяване и разпростиране на неговите предписания и подпомагат по-нататъшното опростяване и улесняване на процедурите за предаване на лица, срещу които са издадени европейски заповеди за арест, по-специално чрез определяне на по-кратки срокове от посочените в член 17, чрез удължаване на списъка от престъпления, изброени в член 2, параграф 2, чрез по-нататъшно

ограничаване на посочените в членове 3 и 4 основания за отказ или чрез въвеждане на по-нисък праг от определения в член 2, параграф 1 или 2.

Споразуменията и спогодбите, които са посочени във втората алинея, не могат по никакъв начин да засегнат отношенията с държави членки, които не са страни по тях.

В срок от три месеца от влизане в сила на настоящото рамково решение държавите членки трябва да информират Съвета и Комисията за съществуващите споразумения и спогодби, посочени в първата алинея, които желаят да прилагат и за в бъдеще.

Държавите членки следва да уведомят Съвета и Комисията и относно наличието на нови споразумения или спогодби съгласно втората алинея в тримесечен срок от подписването им.

3. Когато конвенции или споразумения съгласно параграф 1 се прилагат на територията на държави членки или на територия, за чиито външни отношения е отговорна държава членка, спрямо която настоящото рамково решение не се прилага, тези актове ще продължат да регулират съществуващите отношения между тези територии и други държави членки.

Член 32

Преходни разпоредби

1. Разглеждането на отправените преди 1 януари 2004 г. искания за екстрадиция се извършва въз основа на съществуващите актове, отнасящи се до екстрадицията. Получените след тази дата искания се подчиняват на правилата, приети от държавите членки съгласно настоящото рамково решение. Въпреки това всяка държава членка при приемането му има право да заяви, че като изпълняваща държава членка ще продължи да разглежда искания, свързани с деяния, извършени преди датата, определена в съответствие с приложимата преди 1 януари 2004 г. система за екстрадиция. Въпросната дата не може да бъде по-късна от 7 август 2002 г. Това волеизявление подлежи на обнародване в *Официален вестник на Европейските общности*. То може да бъде оттеглено по всяко време.

Член 33

Разпоредби относно Австрия и Гибралтар

1. Тъй като Австрия не е изменила член 12, параграф 1 от „Auslieferungs- und Rechtshilfegesetz“, нейните изпълняващи съдебни органи най-късно до 31 декември 2008 г. могат да откажат прилагането на европейска заповед за арест, когато издирваното лице е австрийски гражданин или деянието, за което е издадена заповедта, не е наказуемо съгласно австрийското законодателство.
2. Настоящото рамково решение се прилага по отношение на Гибралтар.

Член 34

Прилагане

1. Държавите членки следва да вземат необходимите мерки за прилагане на разпоредбите на настоящото рамково решение до 31 декември 2003 г.
2. Държавите членки трябва да представят в генералния секретариат на Съвета и Комисията текста на разпоредбите, с които въвеждат в националното си право задълженията, които произтичат от настоящото рамково решение. В тази връзка всяка държава членка може да заяви, че незабавно ще започне да го прилага в отношенията си с държавите членки, направили същата декларация.

Генералният секретариат на Съвета следва да предостави на държавите членки и Комисията информация, получена съгласно член 7, параграф 2, член 8, параграф 2, член 13, параграф 4 и член 25, параграф 2. Освен това следва да публикува информацията в *Официален вестник на Европейските общности*.

3. Въз основа на информацията, предоставена от генералния секретариат на Съвета, Комисията следва, най-късно до 31 декември 2004 г., да представи доклад на Европейския парламент и Съвета относно прилагането на настоящото рамково решение, придружен, когато е необходимо, със законодателни предложения.
4. През втората половина на 2003 г. Съветът трябва да преразгледа по-специално практическото приложение на разпоредбите на настоящото рамково решение от държавите членки, както и на функционирането на Шенгенската информационна система.

Член 35

Влизане в сила

Настоящото рамково решение влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейските общности*.

Съставено в Люксембург на 13 юни 2002 година.

За Съвета
Председател
M. RAJOY BREY

**ПРИЛОЖЕНИЕ II — Формуляр за ЕЗА, съдържащ се в приложението
към рамковото решение относно ЕЗА**

Рамково решение относно ЕЗА, неофициална консолидирана версия

ЕВРОПЕЙСКА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ¹

Настоящата заповед е издадена от компетентен съдебен орган. Моля посоченото по-долу лице да бъде задържано и предадено с оглед провеждане на наказателно производство или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.

а) Информация относно самоличността на издирваното лице:

Име:

Собствено(и) име(на):

Бащино име, когато има такова:

Псевдоним, когато има такъв:

Пол:

Гражданство:

Дата на раждане:

Месторождение:

Пребиваване и/или известен адрес:

Езици , които издирваното лице владее (ако са известни):

Отличителни белези/описание на издирваното лице:

Снимка и отпечатъци от пръстите на издирваното лице, ако има такива и могат да бъдат предоставени, или данни за контакт с лицето с оглед получаване на информация или ДНК проба (когато това доказателство може да бъде предоставено, но не е включено).

¹ Настоящата заповед следва да бъде изготвена или преведена на един от официалните езици на изпълняващата държава-членка, когато същата е известна, или на друг приет от тази държава език.

б) Решение, въз основа на което е издадена заповедта:

1. Заповед за арест или съдебно решение със същия правен ефект:

.....

Вид:

.....

2. Влязло в сила решение:

.....

.....

Справка:

в) Информация за срока на присъдата:

1. Максимален срок на присъдата за лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, които се предвиждат за престъплението(ята):

.....

.....

2. Срок на присъдата за лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане:

.....

Остатък за изтърпяване:

.....

.....

- г) Посочете дали лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението:
1. ☐ Да, лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
 2. ☐ Не, лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
 3. Ако сте направили отбелязване в клетка по точка 2, моля, потвърдете наличието на едно от следните:
☐ 3.1а. лицето е било призовано лично на ... (ден/месец/година) и по този начин е било уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

- ☐ 3.1б. лицето не е било призовано лично, но чрез други средства действително е получило официална информация за определените дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, по начин, който недвусмислено доказва, че въпросното лице е било информирано за насрочения съдебен процес и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

☐ 3.2. след като е било информирано за насрочения съдебен процес, лицето е упълномощило защитник, посочен от въпросното лице или от държавата, да го представлява на съдебния процес и действително е било представлявано от този защитник на процеса;

ИЛИ

☐ 3.3. решението е било връчено лично на лицето на ... (ден/месец/година) и то е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което има право да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение, и

☐ лицето изрично е заявило, че не оспорва решението;

ИЛИ

☐ лицето не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок;

ИЛИ

☐ 3.4. решението не е било връчено лично на лицето, но

- решението ще бъде връчено лично на лицето незабавно след предаването; и
- при връчване на решението лицето ще бъде изрично уведомено за правото му на повторно разглеждане или обжалване, в което има право да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение; и
- лицето ще бъде уведомено за срока, в който трябва да поиска повторно разглеждане или обжалване и който е ... дни.

4. Ако сте направили отбелязване в клетка по точка 3.1б, 3.2 или 3.3, дайте информация как е изпълнено съответното условие:

.....
.....

д) Престъпления:

Тази заповед се издава във връзка с общо: престъпления.

Описание на обстоятелствата, при които престъплението(ята) е (са) извършено(и), включително време, място и степен на участие на издирваното лице в престъплението(ята):

.....
.....
.....

Естество и правна квалификация на престъплението(ята) и приложима законова разпоредба/кодекс:

.....
.....
.....
.....

I. Ако е възможно, отбележете едно или повече от следните престъпления, наказуеми в издаващата държава членка с лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане за не по-малко от 3 години съгласно законите:

- ☐ участие в престъпна група;
- ☐ тероризъм;
- ☐ трафик на хора;
- ☐ сексуална експлоатация на деца и детска порнография;
- ☐ незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества;
- ☐ незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества;
- ☐ корупция;
- ☐ измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Европейските общности по смисъла на Конвенцията от 26 юли 1995 г. за защита на финансовите интереси на Европейските общности;
- ☐ изпиране на имущество, придобито от престъпление;
- ☐ подправяне на парични знаци, включително евро;
- ☐ престъпления, свързани с компютри;
- ☐ престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и застрашени растителни видове и разновидности;
- ☐ улесняване на незаконно влизане и пребиваване;
- ☐ убийство, тежка телесна повреда;
- ☐ незаконна търговия с човешки органи и тъкани,
- ☐ отвличане, противозаконно лишаване от свобода и вземане на заложници;
- ☐ расизъм и ксенофобия;
- ☐ организиран или въоръжен грабеж;
- ☐ незаконен трафик с предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството;
- ☐ мошеничество;
- ☐ рекет и изнудване;
- ☐ подправяне и пиратство на изделия;
- ☐ подправяне на административни документи и търговия с тях;

- ☐ подправяне на платежни средства;
- ☐ незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа;
- ☐ незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали;
- ☐ трафик на противозаконно отнети превозни средства;
- ☐ изнасилване;
- ☐ палеж;
- ☐ престъпления от компетентността на Международния наказателен съд;
- ☐ незаконно отвлечане на летателни средства или кораби;
- ☐ саботаж.

II. Пълно описание на престъплението(ята), които не попадат в посочения по-горе раздел:

.....

.....

е) Други свързани с делото обстоятелства (информация по избор):

(Забележка: Включват се бележки относно екстериториалността, прекъсване на срокове и други последици от престъплението)

.....
.....
.....

ж) Настоящата заповед се отнася и до изземването и предаването на собственост, която би могла да се изиска като доказателство:

Настоящата заповед се отнася и до изземването и предаването на собственост, придобита от издирваното лице в резултат от престъплението:

Описание на собствеността (и местонахождение) (когато е известно):

.....
.....
.....

з) Престъплението(ята), въз основа на което(ито) е издадена заповедта, е (са) наказуемо(и) или е(са) довело(и) до присъда за доживотен затвор или мярка, изискваща задържане до живот:

— правната система на издаващата държава членка позволява преразглеждане на наложеното наказание или мярка — по искане или при изтичане най-малко на 20 години — с оглед определяне на наказание или мярка, несвързани с лишаване от свобода,

и/или

— правната система на издаващата държава членка позволява помилване, на което лицето има право съгласно законодателството или практиката на издаващата държава членка, с оглед определяне на наказание или мярка, несвързани с лишаване от свобода.

и) Съдебният орган, издал заповедта:

Официално наименование:

Име на неговия представител²:

Длъжност (звание/степен):

Номер на делото:

Адрес:

Тел.: (код на държавата) (код на областта/града) (...)

Факс: (код на държавата) (код на областта/града) (...).....

Електронна поща:

Данни за контакт с лицето за връзка с оглед извършване на необходимите практически действия по предаването:

Когато централен орган е отговорен за предаването или административното получаване на европейската заповед за арест:

Наименование на централния орган:

.....

Лице за контакт, ако има такова (звание/степе и име):

.....

Адрес:.....

.....

.....

Тел.: (код на държавата) (код на областта/града) (...)

Факс: (код на държавата) (код на областта/града) (...)

Електронна поща:

² На различните езици ще се използва формулировка, включваща „носител“ на съдебна власт.

Подпис на издаващия съдебен орган и/или негов представител:

.....

Име:

Длъжност (звание/степен):

Дата:

Държавен печат (ако има такъв)

ПРИЛОЖЕНИЕ III — НАСОКИ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА ЕЗА

Настоящата заповед е издадена от компетентен съдебен орган. Моля посоченото по-долу лице да бъде задържано и предадено с оглед провеждане на наказателно производство или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане.

Бележка

- Препоръчва се при изготвянето на ЕЗА да се използва инструментът „Компендиум на ЕСМ“ на уебсайта на ЕСМ. Използването на този електронен инструмент прави попълването на формуляра също толкова лесно, колкото и попълването на формуляра в Word, но с няколко съвременни и лесни за използване функции като: възможност за директно добавяне на компетентните изпълняващи съдебни органи от „Атлас за ВПП“ на ЕСМ; незабавно получаване на статичното съдържание на текста на формуляра на езика или езиците, които се приемат от изпълняващата държава-членка; съхраняване и изпращане на формуляра по електронна поща.
- При все това може би е препоръчително да свалите формуляра в Word формат от уебсайта на ЕСМ (раздел „Библиотека“) на езика на издаващия съдебен орган (т.е. на Вашия език) и да го съхранявате на компютъра си, ако в спешни случаи достъпът до този уебсайт не е възможен.
- Освен това може да е препоръчително да свалите формуляра от уебсайта на ЕСМ (раздел „Библиотека“) на всички езици, особено на тези, които по-често се приемат от други държави членки, и да го съхранявате на компютъра си.
- Ако използвате формата в Word, попълнете го на Вашия език, като използвате компютър (не на ръка). Когато се използва Компендиумът, формулярът винаги се попълва на компютъра.
- Ако дадена графа е неприложима, напишете „неприложимо“ или отбележете ясно, че е неприложимо, като поставите определен знак (напр.: —). В никакъв случай не следва да заличавате графа или по някакъв начин да промените формуляра за ЕЗА.
- Ако ЕЗА се отнася за няколко престъпления, номерирайте ги престъпление 1, 2, 3 и т.н., като се придържате към съответната номерация в целия формуляр за ЕЗА, и особено в графа б).

Графа а)

Информация, необходима за установяване на самоличността на издирваното лице

Бележка:

Попълнете всички полета, ако е възможно.

а) Информация относно самоличността на издирваното лице:

Фамилно име: **Бележка: задължително поле. Впишете използваното преди това официално име, ако е известно, и напишете името, както е изписано на националния език — името не се превежда. Уверете се, че редът на изписване е правилен и че собственото име не е посочено като фамилно име, и направете повторна проверка дали в рамките на въпросното дело има две или повече лица със сходни имена (може би в различен ред или с малки разлики).**

Собствено(и) име(на): **Бележка: задължително поле.**

Бащино име, когато има такова:

Псевдоним, когато има такъв: **Бележка: Впишете фалшивите имена. Посочете прякорите в скоби. Ако лицето използва фалшива самоличност, тази фалшива самоличност следва да се впише във всички полета, напр. фалшива дата на раждане и фалшив адрес.**

Пол: **Бележка: задължително поле.**

Гражданство: **Бележка: задължително поле. В случай на повече от едно гражданство, посочете всички.**

Дата на раждане: **Бележка: задължително поле.**

Месторождение: **Бележка: задължително поле, ако има информация.**

Пребиваване и/или известен адрес: **Бележка: задължително поле, ако има информация.**

Ако няма информация, впишете „неизвестни“.

Езици, които издирваното лице владее (ако са известни):

Отличителни белези/описание на издирваното лице: **Бележка: задължително поле, ако има информация. Посочете също дали лицето е опасно и/или е възможно да е въоръжено.**

Снимка и отпечатьци от пръстите на издирваното лице, ако има такива и могат да бъдат предоставени, или данни за контакт с лицето с оглед получаване на информация, или ДНК проба (когато това доказателство може да бъде предоставено, но не е включено). **Бележка:** *Информацията, ако има такава, се предоставя задължително чрез Интерпол или ШИС. Това е изключително важно, за да е сигурно, че е задържано именно търсеното лице.*

Направете повторна проверка дали в рамките на въпросното дело има две или повече лица със сходни имена (възможно е да бъдат в различен ред или с малки разлики).

Графа б)

Информация относно решението, на основание на което е издадена ЕЗА

Бележка:

Формулярът се попълва само съгласно заявената цел на ЕЗА — провеждане на наказателно преследване и/или изпълнение на наказание. В графа б) се използва изразът „решение, на основание на което е издадена ЕЗА“, което може да означава съдебен акт, отделен от ЕЗА. Понятието „съдебен акт“ обхваща решения на органите, участващи в наказателното правораздаване в държавите членки, с изключение на полицейските служби. Когато решението, по силата на което се налага мярката, изискваща задържане, се смени — например със задочно постановена присъда, тогава се издава нова ЕЗА (със съответното ново наименование).

Досъдебна фаза (ЕЗА е издадена с цел провеждане на наказателно преследване)

- б) 1. Посочете решението, на основание на което се издава ЕЗА (например съдебно разпореждане или заповед за задържане, издадени на дд/мм/гггг, с които се налага принудителна мярка, изискваща превантивно задържане). Обърнете внимание, че когато е попълнена графа б) 1., следва да се попълни и графа в) 1.

Следсъдебна фаза (ЕЗА е издадена с цел изпълнение на наказание/задочно постановена присъда)

- б) 1. Когато ЕЗА се издава във връзка със задочно постановяване, посочете съответния съдебен акт.
- б) 2. Посочете съответния съдебен акт или решение, влязъл(ло) в сила на дд/мм/гггг, и впишете номера на делото и името на съда, който е издал акта. В някои държави членки присъдите, които все още не са влезли в сила, докато е възможно обжалване, макар и да не са окончателни, представляват основание за попълване на графа б) 1., а НЕ на графа б) 2.

Обърнете внимание, че когато е попълнена графа б) 2., следва да се попълни и графа в) 2.

б) Решение, въз основа на което е издадена заповедта:

1. Заповед за арест или съдебно решение със същия правен ефект:

Вид: **Бележка: посочете съдебния акт или друг вид съдебно разпореждане със съответната дата и номер за справка.**

2. Влязло в сила решение: **Бележка: за влязла в сила присъда, посочете на коя дата е влязла в сила.**

Номер за справка: **Бележка: посочете датата, номера на делото, вида на акта. Номерата за справка не се превеждат.**

Графа в)

Информация за срока на наказанието/лишаването от свобода

Бележка:

Целта на тази графа е да се документира фактът, че ЕЗА надвишава установените в член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА прагове за наказанията. В досъдебната фаза установеният минимум се прилага спрямо наказанието, което е предвидено по принцип, а когато наказанието е вече наложено — за действително определения срок. Тук, както и в графа б), се попълва само параграфът или параграфите, които са от значение с оглед на фазата на наказателното производство.

Досъдебна фаза (ЕЗА е издадена с цел провеждане на наказателно преследване)

- в) 1. Посочете максималното наказание, което може да бъде наложено. Обърнете внимание, че съгласно член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА може да се издава за деяния, които са наказуеми с лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, за не по-малко от 12 месеца. Когато е попълнена графа б) 1., следва да се попълни и графа в) 1.

Следсъдебна фаза (ЕЗА е издадена с цел изпълнение на наказание/заочно постановена присъда)

- в) 2. Посочете срока на наложеното наказание лишаване от свобода или на мярката, изискваща задържане. Обърнете внимание, че съгласно член 2, параграф 1 от Рамковото решение относно ЕЗА може да се издаде при наказание със срок поне 4 месеца, когато за това има постановена присъда или е наложена мярка, изискваща задържане. Когато е попълнена графа б) 2., следва да се попълни и графа в) 2.
- в) 2. Посочете срока в години, месеци и дни. Следва да се отбележи, че Рамковото решение относно ЕЗА не поставя изискване за минимален остатък от срока за изтърпяване на наказанието. Препоръчително е пропорционалността във връзка с издаването на ЕЗА да се прецени внимателно, когато остатъкът от срока за изтърпяване на наказанието е по-малък от 4 месеца, въпреки че първоначално определеното наказание е било 4 месеца или повече.

в) Информация за срока на присъдата:

1. Максимален срок на присъдата за лишаване от свобода по присъда или на мярката, изискваща задържане, които се предвиждат за престъплението(ята):
2. Срок на присъдата за лишаване от свобода или на мярката, изискваща задържане. **Бележка: когато е наложено наказание лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане, срокът на мярката, изискваща задържане, може да бъде неопределен, напр. доживотен затвор или мярка, изискваща психиатрично лечение.**

Остатък за изтърпяване: **Бележка: ако наказанието е с неопределен срок, но най-малко 4 месеца, отбележете, че остават поне 4 месеца от срока за изтърпяване на наказанието.**

Графа 2)

Случаи със задочно постановени решения

г) Посочете дали лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението:

1. ☐ Да, лицето се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
2. ☐ Не, лицето не се е явило лично на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението.
3. Ако сте поставили отметка в клетка по точка 2, моля, потвърдете наличието на едно от

следните:

- ☐ 3.1а. лицето е било призовано лично на ... (ден/месец/година) и по този начин е било уведомено за определената дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

- ☐ 3.1б. лицето не е било призовано лично, но чрез други средства действително е получило официална информация за определените дата и място на съдебния процес, вследствие на който е постановено решението, по начин, който недвусмислено доказва, че въпросното лице е било информирано за насрочения съдебен процес и е било уведомено за възможността за постановяване на такова решение, ако не се яви на съдебния процес;

ИЛИ

- ☐ 3.2. след като е било информирано за насрочения съдебен процес, лицето е упълномощило защитник, посочен от въпросното лице или от държавата, да го представлява на съдебния процес и действително е било представлявано от този защитник на процеса;

ИЛИ

- ☐ 3.3. решението е било връчено лично на лицето на ... (ден/месец/година) и то е било изрично уведомено за правото на повторно разглеждане или обжалване, в което има право да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение, и

- ☐ лицето изрично е заявило, че не оспорва решението;

ИЛИ

- ☐ лицето не е поискало повторно разглеждане или обжалване в приложимия за целта срок;

ИЛИ

- ☐ 3.4. решението не е било връчено лично на лицето, но
 - лицето ще получи лично решението незабавно след предаването; и
 - при връчване на решението лицето ще бъде изрично уведомено за правото му на повторно разглеждане или обжалване, в което има правото да участва и което позволява делото да се преразгледа по същество, включително и с оглед на нови доказателства, и което може да доведе до отмяна на първоначалното решение; и
 - лицето ще бъде уведомено за срока, в който трябва да поиска повторно разглеждане или обжалване и който е ... дни.

4. Ако сте направили отбелязване в клетка по точка 3.1б, 3.2 или 3.3, дайте информация как е изпълнено съответното условие:

.....
.....
.....

Графа д)

Престъпления

Бележка:

Въпросът дали престъплението принадлежи към една от 32-те категории, по отношение на които не се прилага проверка за двойна наказуемост, се преценява от издаващия съдебен орган в съответствие с определението на престъплението съгласно наказателното право на издаващата държава членка. Не е необходимо да се включва текстът на националното право в ЕЗА или да се прилага към заповедта. По този начин се избягва и ненужен превод на правни текстове.

Обстоятелствата по делото трябва винаги да се описват изчерпателно, като се включва цялата информация от значение, така че органите на изпълняващата държава-членка да могат да преценят дали се прилага специалното правило и дали се прилагат основания за неизпълнения, като например принципът *ne bis in idem* и предписанията, касаещи дадени обстоятелства.

Досъдебна и следсъдебна фаза

- Впишете броя на престъпленията, обхванати от случая.
 - Той трябва да отговаря на описаните престъпления.
 - Моля, имайте предвид съдържащите се в наръчника коментари относно акцесорните престъпления, когато решавате дали да ги включите или не (раздел 2.3).
- Дайте точно описание на **фактите**, обосноваващи ЕЗА:
 - Концентрирайте се върху фактите, свързани с лицето, което следва да бъде предадено.
 - Винаги описвайте необходимите факти за тази цел (отговорно лице, степен на участие или извършителство, място, време, количество, средства, произтичаща вреда или наранявания, намерение или цел, печалба и др.).
 - Фактическото описание следва да се оформи като кратко резюме, а не да се цитират дословно цели страници от делото/преписката. В по-сложните случаи, особено когато се прилага двойна наказуемост (за престъпления, които не са посочени в списъка), може да е необходимо по-дълго описание, за да се документират основните аспекти на фактите. В този случай впишете данните, които са **съществени** за вземането на решение относно ЕЗА от страна на изпълняващия съдебен орган, по-специално като посочите възможните основания за неизпълнение или с оглед на прилагането на специалното правило.
 - В случай на няколко престъпления, ако е възможно, опишете фактите, така че описанието да съвпада със съответната правна квалификация.

- Използвайте кратки и прости изречения, които се превеждат лесно.
- Краткото описание може също да се използва за включване на сигналите по ШИС, подавани от националното бюро SIRENE.
- Впишете **правната квалификация** на правонарушението (кои са нарушенията от него разпоредби на наказателното право). Не е необходимо обаче да се добавят правните текстове към ЕЗА. Това води само до ненужно превеждане.
- Ако издаващият съдебен орган признава правонарушението за престъпление от включените в списъка 32 престъпления по-долу и престъплението е наказуемо с присъда лишаване от свобода или мярка, изискваща задържане за не по-малко от 3 години, той следва да отбележи съответното поле в списъка.
- Препоръчва се, когато е възможно, за една ЕЗА за дадено лице да се използва само един формуляр. Ако в нея са включени няколко престъпления, трябва много ясно да се отбележи (напр. като се използва формулировката „престъпление 1“, „престъпление 2“, „престъпление 3“ и т.н.) коя отметка за кое престъпление се отнася (вж. по-специално графа б). Обърнете внимание, че ШИС позволява да се въведе само един сигнал за арест. Независимо от това е възможно да се приложи повече от една ЕЗА за всеки сигнал за арест.
- Когато за едно лице са издадени няколко ЕЗА от една и съща държава членка, тези ЕЗА не бива да се считат за конкуриращи се.

д) Престъпления:

Тази заповед се издава във връзка с общо: престъпления.

Описание на обстоятелствата, при които престъплението(ята) е (са) извършено(и), включително време, място и степен на участие на издирваното лице в престъплението(ята):
Бележка: за яснота, когато става дума например за 3 престъпления, описанията следва да се номерират 1, 2 и 3. Използвайте кратки изречения, но дайте пълно фактическо описание. Бъдете точни.

.....

.....

Естество и правна квалификация на престъплението(ята) и приложима законова разпоредба/кодекс:

Бележка: впишете правната квалификация на правонарушението и посочете кои са нарушенията от него разпоредби на приложимото национално право.

.....

.....

- I. Ако е възможно, отбележете едно или повече от следните престъпления, наказуеми в издаващата държава членка с лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане, за не по-малко от 3 години съгласно законите на издаващата държава членка:
- участие в организирана престъпна група;
 - тероризъм;
 - трафик на хора;
 - сексуална експлоатация на деца и детска порнография;
 - незаконен трафик на наркотични и психотропни вещества;
 - незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества;
 - корупция;
 - измама, включително такава, която засяга финансовите интереси на Европейските общности по смисъла на Конвенцията от 26 юли 1995 г. за защита на финансовите интереси на Европейските общности;
 - изпиране на имущество, придобито от престъпление;
 - подправяне на парични знаци, включително евро;
 - компютърни престъпления и престъпления, свързани с компютри;
 - престъпления против околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и на застрашени растителни видове и разновидности;
 - улесняване на незаконно влизане и пребиваване;
 - убийство, тежка телесна повреда;
 - незаконна търговия с човешки органи и тъкани;
 - отвлечане, противозаконно лишаване от свобода и вземане на заложници;
 - расизъм и ксенофобия;
 - организиран или въоръжен грабеж;
 - незаконен трафик с предмети на културата, включително антични предмети и произведения на изкуството;
 - мошеничество;
 - рекет и изнудване;
 - подправяне и пиратство на изделия;
 - подправяне на административни документи и търговия с тях;

- подправяне на платежни средства;
- незаконен трафик на хормонални вещества и други стимулатори на растежа;
- незаконен трафик на ядрени или радиоактивни материали;
- трафик на противозаконно отнети превозни средства;
- изнасилване;
- палеж;
- престъпления от компетентността на Международния наказателен съд;
- незаконно отвлечане на летателни средства или кораби;
- саботаж.

II. Пълно описание на престъплението(ята), които не попадат в посочения по-горе раздел: **Бележка: Посоченото по-горе в графа д) не бива да се повтаря в раздел II. Извън пълното описание не е необходимо да се дава информация за националното законодателство.**

Ако обстоятелствата са посочени по-горе, не ги повтаряйте. Не вмъквайте правни текстове, ако обстоятелствата са ясно изложени по-горе; използвайте това каре, само ако се прилага двойна наказуемост и се налага да представите повече подробности във връзка с обстоятелствата, отколкото е направено по-горе. За да може съдията да разгледа въпроса за двойната наказуемост, не се налага да разполага с правните текстове, а да знае точните обстоятелства по случая, въпреки че някои юрисдикции изискват копие от правния текст.

.....

.....

Графа е)

Други с в ъ р з а н и с делото обстоятелства (информацията се предоставя по избор)

Бележка:

Тази графа се попълва по избор.

Тя може да се използва за бележки по екстериториалността, прекъсването на давностните срокове и други последици от престъплението. Обикновено не се налага да се посочва прекъсване на давностни срокове, но ако престъплението е извършено преди много време, би било полезно да се даде такава информация.

Тя също така може да се използва, когато при изпълнението на ЕЗА се предвиждат специални обстоятелства и когато предоставянето на допълнителна информация би могло да улесни изпълнението на ЕЗА, въпреки възможностите за пряка комуникация, например:

- Забележки относно ограничаването на контактите с трети лица след задържането, признаци за наличие на опасност от унищожаване на доказателства или повторно извършване на престъпление.
- Посочване на обстоятелства, при които съгласно Рамково решение 2008/909 има вероятност впоследствие издирваното лице да подлежи на предаване, за да изтърпи евентуалното наказание лишаване от свобода в изпълняващата държава членка съгласно член 5, параграф 3 от Рамковото решение относно ЕЗА (като например местопребиваване, работа, роднински връзки и др. в изпълняващата държава членка).
- Искане на съгласие в съответствие с член 27, параграф 4 от Рамковото решение относно ЕЗА.
- Други искания за съдебно сътрудничество, например европейска заповед за разследване, които следва да се изпълнят едновременно.
- Връзка с други ЕЗА.
- Постигнати между издаващите съдебни органи споразумения, свързани със съвпадащи ЕЗА, така че изпълняващият съдебен орган веднага да узнае за тях и да бъде в позиция да ги вземе под внимание, особено споразумения, постигнати по време на координационни срещи в Евроюст.
- В съответствие с Директива 2013/48/ЕС информация относно адвоката в издаващата държава-членка, който може да подпомага адвоката в изпълняващата държава-членка (назначен от лицето или служебен адвокат).
- В съответствие с член 22 от Рамково решение 2009/829/ПВР информация относно предишни мерки за процесуална принуда (нарушение на мерките за процесуална принуда).

е) Други свързани със случая обстоятелства (информацията се предоставя по избор):

(NB: Тук влизат бележки по екстериториалността, прекъсването на давностните срокове и други последици от престъплението).

.....

.....

Графа ж)

Изземване

Бележка:

Досъдебна фаза (ЕЗА е издадена с цел провеждане на наказателно преследване)

- Дайте кратко описание на вещта-предмет на искането за изземване (напр. мобилен телефон, преносим компютър, таблет, оръжие, документ за самоличност, документи за пътуване и т.н.). Когато не се иска този вид сътрудничество, впишете „неприложимо“.
- Например, опишете оръжието, за което се отнася искането за изземване.
- Тук следва да се даде всякаква налична информация относно отделно отправена европейска заповед за разследване или решение за обезпечаване на имущество.
- Графа ж) не се отнася до „лични вещи“; посочете вещи, които могат да бъдат представени като доказателства, напр. персонален компютър, лични документи или мобилни телефони, за да се осъществи изземването на собствеността.

ж) Настоящата заповед се отнася и до изземването и предаването на собственост, която би могла да се изиска като доказателство:

Настоящата заповед се отнася и до изземването и предаването на собственост, придобита от издирваното лице в резултат от престъплението:

Описание на собствеността (и местонахождение) (когато е известно):

.....
.....
.....

Графа 3)

Бележка:

Тиретата са заменени с карета — отбележете само приложимото. Ако законът не допуска доживотна присъда, впишете „неприложимо“.

Досъдебна фаза (ЕЗА е издадена с цел провеждане на наказателно преследване)

– Отбележете, ако е приложимо.

Следсъдебна фаза (ЕЗА е издадена с цел изпълнение на наказание/задочно постановена присъда)

– Отбележете, ако е приложимо.

з) Престъплението(ята), въз основа на което(ито) е издадена заповедта, е (са) наказуемо(и) или е(са) довело(и) до присъда за доживотен затвор или мярка, изискваща задържане до живот:

- ☐ правната система на издаващата държава-членка позволява преразглеждане на наложеното наказание или мярка — по искане или при изтичане най-малко на 20 години — с оглед определяне на наказание или мярка, несвързани с лишаване от свобода,

и/или

- ☐ правната система на издаващата държава-членка позволява помилване, на което лицето има право съгласно законодателството или практиката на издаващата държава-членка, с оглед определяне на наказание или мярка, несвързани с лишаване от свобода.

Графа и)

Информация за издаващия съдебен орган

Бележка:

- Име на неговия представител: На различните езици ще се съдържа формулировка, включваща „носител“ на съдебна власт.
- Впишете адреса на издаващия съдебен орган.
- Впишете телефонния номер/факс/електронния адрес на издаващия съдебен орган, за предпочитане такъв, на който може да се осъществи връзка с органа по всяко време от деня.
- Данни за контакт с лицето, отговарящо за практическото уреждане: Ако е възможно, посочете името и данните за контакт на длъжностно лице в съдебната система, което владее съответен чужд език.

и) Съдебният орган, издал заповедта:

Официално наименование:

Име на неговия представител:

Длъжност (звание/степен):

Номер на делото:

Адрес:

Тел.: (код на държавата) (код на областта/града) (...)

Факс: (код на държавата) (код на областта/града) (...)

Електронна поща: **Бележка: посочете адрес на официална електронна поща, която често се проверява**

Данни за контакт с лицето за връзка с оглед извършване на необходимите практически действия по предаването:

Информация за контакти с централния орган

Когато централен орган е отговорен за предаването или административното получаване на европейската заповед за арест е възложена на централен орган:

Наименование на централния орган:

.....

Лице за контакт, ако има такова(звание/степен и име):

.....

Адрес:.....

.....

.....

Тел.: (код на държавата) (код на областта/града) (...)

Факс: (код на държавата) (код на областта/града) (...)

Електронна поща:

Подпис на издаващия орган и информация за него

Бележка:

- Този орган може да е съдебният орган или например съдебен секретар, който се подписва от името на съда.

Подпис на издаващия съдебен орган и/или на негов представител:

.....
.....

Име:

.....

Длъжност (звание/степен):

Дата:

.....

Държавен печат (ако има такъв) **Бележка: поставя се официалният печат на издаващия съдебен орган съгласно националното законодателство. Ако има такъв, използвайте го при всички случаи.**

ПРИЛОЖЕНИЕ IV — ЕЗИЦИ, НА КОИТО ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ СА ПРИЕЛИ ДА ПОЛУЧАВАТ ЕЗА

Съгласно член 8, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА държавите членки са подали следните декларации относно езиците, на които са приели да получават ЕЗА:

Австрия:	немски език или друг език на реципрочен принцип (приема да получава ЕЗА на официалния език на държава членка, която от своя страна също приема да получава ЕЗА, издадени от австрийските съдебни органи на немски език)
Белгия:	френски, нидерландски, немски език
България:	български език
Кипър:	гръцки, турски, английски език
Чешка Република:	чешки език; от Словашката република Чешката република ще приема ЕЗА, издадена на словашки език или придружена от превод на словашки език, а от Австрия Чешката република ще приема ЕЗА на немски език
Дания:	датски, английски, шведски език
Естония:	естонски, английски език
Финландия:	фински, шведски, английски
Франция:	френски език
Германия:	Германия прилага принципа на реципрочност (приема да получава ЕЗА на официалния език на държава членка, която също приема да получава ЕЗА, издадена от германските съдебни органи на немски език)
Гърция:	гръцки език
Унгария:	унгарски език или превод на ЕЗА на унгарски език Що се отнася до държави членки, които не са поставили изрично условие за получаване на ЕЗА само на собствения си език или на един от официалните си езици, Унгария приема ЕЗА на английски, френски или немски език или придружена от превод на един от тези езици.
Ирландия:	ирландски или английски език или език, за който министерството на правосъдието може да се разпорежи, или ЕЗА, придружена от превод на ирландски или английски език.
Италия:	италиански език
Латвия:	латвийски, английски език

Литва:	литовски, английски език
Люксембург:	френски, немски, английски език
Малта:	малтийски, английски език
Нидерландия:	нидерландски, английски или друг официален език на Съюза, при условие че се подава едновременно с превод на английски език.
Полша:	полски език
Португалия:	португалски език
Румъния:	румънски, френски, английски език
Словакия:	словашки или, въз основа на предварително сключени двустранни договори, немски език за Австрия, чешки за Чешката република, полски за Полша
Словения:	словенски, английски език
Испания:	испански език. Когато ЕЗА е издадена посредством сигнал в ШИС, изпълняващият съдебен орган осигурява превод, ако ЕЗА не е на испански език
Швеция:	шведски, датски, норвежки, английски език или превод на един от тези езици

ПРИЛОЖЕНИЕ V — СПИСЪК С РЕШЕНИЯ НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, СВЪРЗАНИ С РАМКОВОТО РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ЕЗА

- C-303/05, *Advocaten voor de Wereld* (решение от 3 май 2007 г.)
- C-66/08, *Kozłowski* (решение от 17 юли 2008 г.)
- C-296/08 PPU, *Santesteban Goicoechea* (решение от 12 август 2008 г.)
- C-388/08 PPU, *Leymann u Pustovarov* (решение от 1 декември 2008 г.)
- C-123/08, *Wolzenburg* (решение от 6 октомври 2009 г.)
- C-306/09, *I.B.* (решение от 21 октомври 2010 г.)
- C-261/09, *Mantello* (решение от 16 ноември 2010 г.)
- C-192/12 PPU, *West* (решение от 28 юни 2012 г.)
- C-42/11, *Lopes da Silva Jorge* (решение от 5 септември 2012 г.)
- C-396/11, *Radu* (решение от 29 януари 2013 г.)
- C-399/11, *Melloni* (решение от 26 февруари 2013 г.)
- C-168/13 PPU, *Jeremy F.* (решение от 30 май 2013 г.)
- C-237/15 PPU, *Lanigan* (решение от 16 юли 2015 г.)
- C-463/15 PPU, *A.* (определение от 25 септември 2015 г.)
- Съединени дела C-404/15 и C-659/15 PPU *Aranyosi* и *Căldăraru* (решение от 5 април 2016 г.)
- C-108/16 PPU, *Dworzecki* (решение от 24 май 2016 г.)
- C-241/15, *Bob-Dogi* (решение от 1 юни 2016 г.)
- C-294/16 PPU, *JZ* (решение от 28 юли 2016 г.)
- C-182/15, *Petruhhin* (решение от 6 септември 2016 г.)
- C-452/16 PPU, *Poltorak* (решение от 10 ноември 2016 г.)
- C-477/16 PPU, *Kovalkovas* (решение от 10 ноември 2016 г.)
- C-453/16 PPU, *Özçelik* (решение от 10 ноември 2016 г.)

C-640/16, *Vilkas* (решение от 25 януари 2017 г.)

Неприключили дела:

C-579/15, *Poplawski*

C-473/15, *Schotthöfer & Steiner*

C-191/16, *Pisciotti*

C-367/16, *Piotrowski*

C-496/16, *Aranyosi*

ПРИЛОЖЕНИЕ VI — РЕШЕНИЯ НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, СВЪРЗАНИ С ПРИНЦИПА *NE BIS IN IDEM*

Съединени дела C-187/01 и C-385/01, *Gözütok u Brügge* (решение от 11 февруари 2003 г.)

Принципът *ne bis in idem*, заложен в член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген, се прилага към производства, при които по-нататъшно наказателно преследване се изключва, като например разглежданото в главното производство, и с които прокуратурата на държава членка, без намесата на съд, прекратява образуваното в тази държава наказателно производство, след като подсъдимият е изпълнил определени задължения, и по-специално е заплатил определена от прокуратурата парична сума.

Дело C-469/03, *Miraglia* (решение от 10 март 2005 г.)

Принципът *ne bis in idem*, заложен в член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген, не следва да се прилага към решения на съдебните органи на държава членка за прекратяване на производството без решение по същество, след като прокуратурата е решила да не възбужда наказателно преследване поради единствената причина, че в друга държава членка е възбудено наказателно преследване срещу същия подсъдим и за същите деяния.

Дело C-436/04, *Van Esbroeck* (решение от 9 март 2006 г.)

1. Принципът *ne bis in idem*, заложен в член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген, трябва да се прилага към образувани в договаряща страна наказателни производства за деяния, за които лицето вече е било осъдено в друга договаряща страна, въпреки че Конвенцията все още не е била в сила в последната държава, когато лицето е било осъдено, при условие че Конвенцията е била в сила в съответните договарящи страни към момента, в който сезираният с второто производство съд преценява дали се прилага принципът *ne bis in idem*.
2. Член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген трябва да се тълкува в смисъл, че:
 - правнорелеванният критерий при прилагането на този член е идентичността на фактите, съставляващи признаците от обективна страна, разбирани като съвкупност от неразделно свързани помежду си факти, независимо от тяхната правна квалификация или от защитения правен интерес;
 - наказуеми деяния, представляващи внос и износ на едни и същи наркотични вещества и във връзка с които са образувани наказателни производства в различни договарящи страни по Конвенцията, по принцип следва да се считат за „същите деяния“ за целите на член 54, като окончателната преценка в това отношение принадлежи на компетентните национални съдилища.

Дело С-467/04, *Gasparini и други* (решение от 28 септември 2006 г.)

1. Принципът *ne bis in idem*, залегнал в член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген, се прилага към решение на юрисдикция на договаряща държава, постановено в резултат на наказателно производство, в което обвиняемият е окончателно оправдан поради изтичането на давностен срок за престъплението, за което е възбудено наказателното преследване.
2. Този принцип не се прилага за лица, различни от тези, които вече са били окончателно осъдени в договаряща държава.
3. Наказателен съд в договаряща държава не може да постанови, че стоки следва да бъдат допуснати за свободно обращение на националната територия само поради факта, че във връзка със същите стоки наказателен съд в друга договаряща държава е установил изтичане на давностния срок за във връзка с престъплението контрабанда.
4. Предлагањето на стоки на пазара в друга държава членка след вноса им в държавата членка, в която обвиненијат е бил оправдан, представлява поведение, което може да се счита за част от „същите деяния“ по смисъла на член 54 от Конвенцията.

Дело С-150/05, *Van Straaten* (решение от 28 септември 2006 г.)

1. Член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген трябва да се тълкува в смисъл, че:
 - правнорелевантният критерий при прилагането на този член е идентичността на фактите, съставляващи признаците от обективна страна, схващани като наличие на съвкупност от неразделно свързани помежду си факти, независимо от тяхната правна квалификация или от защитения правен интерес;
 - що се отнася до престъпления, свързани с наркотични вещества, не е необходимо да е налице идентичност на количествата наркотично вещество в двете засегнати договарящи държави или на лицата, за които се твърди, че са участвали в деянията в двете държави;
 - наказуеми деяния, представляващи внос и износ на едни и същи наркотични вещества и във връзка с които са образувани наказателни производства в различни договарящи държави — страни по Конвенцията, по принцип следва да се считат за „същите деяния“ за целите на член 54 от Конвенцията, като окончателната преценка в това отношение принадлежи на компетентните национални съдилища.
2. Принципът *ne bis in idem*, залегнал в член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген, следва да се прилага към решение на съдебните органи на договаряща държава, с което обвиненијат окончателно е оправдан поради липса на доказателства.

Дело C-288/05, *Kretzinger* (решение от 18 юли 2007 г.)

1. Член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген трябва да се тълкува в смисъл, че:
 - правнорелеванният критерий при прилагането на този член е идентичността на фактите, съставляващи признаците от обективна страна, разбирани като съвкупност от неразделно свързани помежду си факти, независимо от тяхната правна квалификация или от защитения правен интерес;
 - деянията, изразяващи се в придобиването на чуждестранен контрабанден тютюн в една договаряща страна и във вноса и притежаването на същия тютюн в друга договаряща страна, и характеризиращи се с обстоятелството, че подсъдимият, срещу когото са образувани наказателни производства в две договарящи страни, е имал от самото начало намерение след първоначалното придобиване на тютюна да го превози към крайно местоназначение, като премине през няколко договарящи страни, представляват деяния, които могат да бъдат обхванати от понятието „същите деяния“ по смисъла на посочения член 54. Окончателната преценка в това отношение принадлежи на компетентните национални съдилища.
2. По смисъла на член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген наложената от юрисдикция на договаряща страна санкция „е изпълнена“ или „е в процес на изпълнение“, когато в съответствие с правото на тази договаряща страна подсъдимият е осъден, като му е наложено наказание лишаване от свобода, чието изпълнение е отложено.
3. По смисъла на член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген санкцията, наложена от юрисдикция на договаряща страна, не трябва да се счита за „изпълнена“ или „в процес на изпълнение“, когато на подсъдимия за кратък срок е наложено полицейско задържане и/или мярка за неотклонение задържане под стража и когато според правото на държавата, в която е постановена присъдата, това лишаване от свобода трябва да се приспадне при последващото изпълнение на наказанието лишаване от свобода.
4. Фактът, че държава членка, в която определено лице е осъдено с влязла в сила присъда съгласно националното ѝ право, може да издаде ЕЗА, по силата на която това лице да бъде задържано за изпълнение на тази присъда според Рамковото решение относно ЕЗА, не би могъл да има значение за тълкуването на понятието „изпълнение“ по смисъла на член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген.

Дело С-367/05, *Kraaijenbrink* (решение от 18 юли 2007 г.)

Член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген трябва да се тълкува в смисъл, че:

- критерият, релевантен за целите на прилагането на посочения член, е този за идентичност на фактите, съставляващи признаците от обективна страна, схващани като наличие на съвкупност от неразделно свързани помежду си факти, независимо от тяхната правна квалификация или от защитения правен интерес;
- различни деяния, които се състоят по-специално, от една страна, в държане в една договаряща държава на парични суми, получени от трафик на наркотични вещества, и от друга страна, в пласиране в намиращи се в друга договаряща държава обменни бюра на парични суми със същия произход, не трябва да се считат за „същите деяния“ по смисъла на член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген единствено поради факта че компетентният национален съд е установил, че споменатите деяния са свързани от един и същи престъпен умисъл;
- споменатият национален съд следва да прецени дали степента на идентичност и на свързаност между всички подлежащи на сравнение фактически обстоятелства е такава, че с оглед на горепосочения релевантен критерий е възможно да се приеме, че става въпрос за „същите деяния“ по смисъла на член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген.

Дело С-297/07, *Bourquain* (решение от 11 декември 2008 г.)

Принципът *ne bis in idem*, прогласен в член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген се прилага в наказателно производство, възбудено в договаряща страна за деяние, за което обвиняемият вече е бил окончателно осъден в друга договаряща страна, дори и когато по силата на правото на държавата, в която е произнесена присъдата, поради процесуални особености като тези в главното производство наложеното наказание никога не е можело да бъде пряко изпълнено.

Дело С-491/07, *Turanský* (решение от 22 декември 2008 г.)

Утвърденият в член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген принцип „*ne bis in idem*“ не следва да се прилага по отношение на решение, с което орган на договаряща държава, след разглеждане по същество на случая, с който е сезиран, разпорежда спирането на наказателното преследване на етап, предхождащ повдигането на обвинение срещу уличено в извършване на престъпление лице, когато според националното право на тази държава посоченото решение за спиране не води до преустановяване на наказателното производство и поради това не представлява пречка за нови наказателни преследвания в тази държава за същото деяние.

Дело С-398/12, М. (решение от 5 юни 2014 г.)

Член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген трябва да се тълкува в смисъл, че определение за прекратяване на наказателното производство и непредаване на съд, което в държавата, в която е постановено, е пречка за образуване на ново производство за същите деяния и спрямо същото лице, освен ако не бъдат открити нови уличаващи го факти и/или обстоятелства, следва да се разглежда като окончателно решение по смисъла на този член, което възпрепятства образуването в друга договаряща държава на ново производство за същото лице и за същите деяния.

Дело С-261/09, Mantello (решение от 16 ноември 2010 г.)

За целите на издаването и изпълнението на ЕЗА понятието „същите деяния“, съдържащо се в член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР, представлява самостоятелно понятие на правото на Съюза.

При обстоятелства като разглежданите в главното производство, при които в отговор на отправено от изпълняващия съдебен орган искане за информация по смисъла на член 15, параграф 2 от Рамковото решение относно ЕЗА, издаващият съдебен орган — на основание на националното право и при спазване на изискванията, произтичащи от залегналото в член 3, точка 2 от Рамковото решение относно ЕЗА понятие „същите деяния“ — изрично констатира, че постановеното в съответствие с националното му право предходно решение не представлява окончателно решение относно фактите, посочени в издадената заповед за арест, и следователно не е пречка за наказателното преследване, споменато в посочената заповед за арест, изпълняващият съдебен орган няма никакво основание да приложи във връзка с такова решение да приложи предвиденото в член 3, точка 2 от Рамковото решение относно ЕЗА основание за недопускане на изпълнението.

Дело С-129/14, Spasic (решение от 27 май 2014 г.)

1. Член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген, който като условие за прилагането на принципа *ne bis in idem* предвижда, когато лицето е осъдено, санкцията да „е изпълнена“ или да „е в процес на изпълнение“, е съвместим с член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, който гарантира този принцип.
2. Член 54 от Конвенцията трябва да се тълкува в смисъл, че ако само е платена глобата, наложена като наказание на лице, осъдено със същото решение на съд в друга държава членка и на наказание лишаване от свобода, което не е приведено в изпълнение, не е достатъчно да се приеме, че санкцията "е изпълнена" или "е в процес на изпълнение" по смисъла на тази разпоредба.

Дело C-486/14, *Kossowski* (решение от 29 юни 2016 г.)

Принципът *ne bis in idem*, закрепен в член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген, трябва, в светлината на член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, да се тълкува в смисъл, че решение на прокуратурата, с което се слага край на наказателното преследване и окончателно — стига да няма възобновяване или отмяна — се прекратява досъдебното производство срещу определено лице, без да бъде наложена санкция, не може да се окачестви като окончателно съдебно решение по смисъла на тези членове, когато от мотивите на постановлението е видно, че посоченото производство е прекратено, без да е проведено задълбочено разследване; в тази връзка обстоятелството, че не са разпитани нито пострадалият, нито евентуалният свидетел е показателно, че не е било проведено разследване.

ПРИЛОЖЕНИЕ VII — СТАНДАРТЕН ФОРМУЛЯР ЗА РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ЕЗА

Настоящият формуляр не заменя нито решението за предаване, което се изпраща в съответствие с член 22 от Рамково решение 2002/584/ПВР, нито пълния текст на съдебното решение относно европейската заповед за арест, ако е приложимо и се изисква от издаващия орган.

I.-ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЕЗА					
РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР НА ИЗДАВАЩИЯ ОРГАН:		РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР НА ИЗПЪЛНЯВАЩИЯ ОРГАН:		РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР ПО ШИС:	
ИЗДАВАЩ ОРГАН:				ДАТА НА ИЗДАВАНЕ:	
ИЗПЪЛНЯВАЩ ОРГАН:			ИЗДИРВАНО ЛИЦЕ		
ГРАЖДАНСТВО НА ЛИЦЕТО					
II.- ОКОНЧАТЕЛНО РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ЕЗА					
РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР НА ОРГАНА, ПРИСЪДА ИЛИ РЕШЕНИЕ № ОТ					
-А- ☐ ИЗПЪЛНЕНИЕ:					
СЪГЛАСИЕ НА ИЗДИРВАНТО ЛИЦЕ (Член 13 от РР ЕЗА)	☐ ДА ☐ НЕ		ОТКАЗ ОТ СПЕЦИАЛНОТО ПРАВИЛО (Член 13, параграф 2 от РР ЕЗА)	☐ ДА ☐ НЕ В СЛУЧАЙ НА ЧАСТИЧНО ПРЕДАВАНЕ, ДА СЕ ПОСОЧИ ЗА КОИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ЕЗА НЕ СЕ ПРИЕМА:	
ПЕРИОД НА ЗАДЪРЖАНЕ В ОЧАКВАНЕ НА ПРЕДАВАНЕТО НА ИЗПЪЛНЯВАЩАТА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (Член 26 от РР ЕЗА)	☐ ЗАДЪРЖАНЕ	НАЧАЛО (ДАТА/ЧАС НА ЗАДЪРЖАНЕТО):	ЗАДОЧЕН СЪДЕБЕН ПРОЦЕС (Член 4а от РР ЕЗА)	☐ ДА ☐ НЕ СА НЕОБХОДИМИ (изпълнени са изискванията по член 4а)	☐ НОВА НОТИФИКАЦИЯ ☐ НОВ ПРОЦЕС

		КРАЙ (ДАТА/ЧАС НА ПРЕДАВАНЕТО): ¹				
	☐ НЯМА			☐ НЕ		
ГАРАНЦИИ (Член 5 от РР ЕЗА)	☐ ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ДОЖИВОТНА ПРИСЪДА (Член 5, параграф 2 от РР ЕЗА)		ОТЛОЖЕНО (Член 24, параграф 1 от РР ЕЗА)	☐ ДА	☐ ЗА НАКАЗАТЕЛНО ПРЕСЛЕДВАНЕ В ИЗПЪЛНЯВАЩАТА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА	
	☐ ВРЪЩАНЕ НА ГРАЖДАНИ ИЛИ ПРЕБИВАВАЩИ В ИЗПЪЛНЯВАЩАТА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (Член 5, параграф 3 от РР ЕЗА)				☐ ИЗЛЕЖАВАНЕ НА ПРИСЪДАТА В ИЗПЪЛНЯВАЩАТА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА	ОБЩА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА НАЛОЖЕНАТА ПРИСЪДА
					☐ НЕ	
ВРЕМЕННО ПРЕДАВАНЕ		☐ НЕ ☐ ДА ДО (ДАТА) (Член 24(2) от РР ЕЗА)				
1.1.1. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКАЗА:			1.1.2. ОСНОВАНИЯ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО:			
☐ Принцип NE BIS IN IDEM (член 3, параграф 2 от РР ЕЗА) ☐ НЕПЪЛНОЛЕТНО ЛИЦЕ (Член 3, параграф 3 от РР ЕЗА) ☐ АМНИСТИЯ (Член 3, параграф 1 от РР ЕЗА)			☐ УТОЧНЕТЕ:			

¹ Тази бележка под линия следва да се възпроизведе във формуляра: „Тази дата следва да се попълни, когато бъде посочена от предаващия орган. Може да се попълни и от получаващия орган.“

III.- БЕЛЕЖКИ:

Място, дата и подпис на компетентния орган в изпълняващата държава членка

ДО КОМПЕТЕНТИЯ ОРГАН В ИЗДАВАЩАТА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

**ПРИЛОЖЕНИЕ VIII — СПИСЪК НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, В
ЧИИТО ПРАВНИ СИСТЕМИ СЕ ПРЕДВИЖДА ВЪЗМОЖНОСТ
ЗА ПРЕДАВАНЕ ЗА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, НАКАЗУЕМИ С
ПО-ЛЕКА САНКЦИЯ ОТ ПРАГА, УСТАНОВЕН В ЧЛЕН 2,
ПАРАГРАФ 1 ОТ РАМКОВОТО РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ЕЗА,
КОГАТО ТАКИВА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ СА АКЦЕСОРНИ
СПРЯМО ОСНОВНОТО(ИТЕ) ПРЕСТЪПЛЕНИЕ(Я) В ЕЗА¹**

Чешка република

Дания

Германия

Франция

Латвия

Литва

Унгария

Австрия

Словения

Словакия

Финландия

Швеция

¹ Списъкът се основава на отговорите на 20 държави членки на въпросник, изготвен от Комисията — той не отразява непременно ситуацията във всички държави членки. В списъка се прави преглед на държавите членки, в които се допуска предаване за акцесорни престъпления. Следва да се отбележи, че тази възможност може да зависи от различни фактори, например двойна наказуемост, както и от преценката на изпълняващия съдебен орган за всеки отделен случай.

ПРИЛОЖЕНИЕ IX — ПРИМЕРЕН ОБРАЗЕЦ НА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПРАВАТА ЗА ЛИЦА, ЗАДЪРЖАНИ ВЪЗ ОСНОВА НА ЕЗА

ПРИЛОЖЕНИЕ II към Директива 2012/13/ЕС относно правото на информация в наказателното производство¹

Примерен образец на декларация за правата за лица, задържани въз основа на европейска заповед за арест

Единственото предназначение на този образец е да бъдат подпомогнати националните органи при съставянето на своята декларация за правата на национално равнище. Държавите членки не са задължени да използват този образец. При изготвянето на своята декларация за правата държавите членки могат да изменят този образец така, че да го приведат в съответствие със своите национални разпоредби и да добавят и друга полезна информация.

А. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКАТА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ

Имате право на информация относно съдържанието на европейската заповед за арест, въз основа на която сте задържан(а).

Б. ПОМОЩ ОТ АДВОКАТ

Имате право да говорите с адвокат при условия на поверителност. Адвокатът е независим от полицията. Обърнете се към полицията, ако се нуждаете от помощ, за да се свържете с адвокат, полицията ще Ви окаже съдействие. В определени случаи помощта може да е безплатна. Обърнете се към полицията за повече информация.

В. УСТЕН И ПИСМЕН ПРЕВОД

Ако не говорите или разбирате езика, използван от полицията или другите компетентни органи, имате право на безплатна помощ от устен преводач. Устният преводач може да Ви помогне в разговора с Вашия адвокат и е задължен да запази съдържанието на разговора поверително. Имате право на превод на европейската заповед за арест на език, който разбирате. При определени обстоятелства може да Ви бъде предоставен устен превод или резюме.

¹ ОВ L 142, 1.6.2012 г., стр. 1.

Г. ВЪЗМОЖНОСТ ЗА СЪГЛАСИЕ

Можете да се съгласите или да не се съгласите да бъдете предаден(а) на държавата, която Ви издирва. Съгласието Ви ще ускори производството. [Възможно добавяне на някои държави членки: може да бъде трудно или дори невъзможно да се промени това решение на по-късен етап.] Поискайте повече информация от органите или от Вашия адвокат.

Д. ИЗСЛУШВАНЕ

Ако не дадете съгласие да бъдете предаден(а), имате правото да бъдете изслушан(а) от съдебен орган.